گنهکار

مقتصد ستہی

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم	::	ګنهګار
لیکوال	::	مقتصد ستړی
کمپوزوونکی	::	خپله لیکوال
د چاپ شمېر	::	(۵۰۰) ټوکه
کال	::	۲۰۱۷م
د چاپ ځای	::	لاهور

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټپون

د درد د باچا
د کندهاري پېغلي
او د وطن د عسکر په نوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقتصد ستړی او ګنهګار

د شلمي پېړۍ وروستۍ دوې او د يوويشتمي پېړۍ په لومړۍ لسيزه کي د نړۍ خونړۍ پېښه افغان جنګ دی چي ټوله نړۍ يې ولړزوله ، د روس ماتيدل امريکا ته دا موقع په لاس ورکړه چي هغه دي د نړۍ واحد واکمن او بدمعاش هيواد وګرځي ،په دې موده کي چي پر افغانانو او افغان وطن کوم قيامت تېر سو هغه ډېرو ليکوالو د خپل بحث موضوع وګرځوله خو دا هرڅه پخپله ليدل، سهل او زغمل که يو ليکوال پخپله کړي وي او بيا يې هغه ته د قلم ژبه ورکړي وي نو په هغه ليک کي به څومره زور وي ؟

مقتصد ستړی د ژوند په هغه پړاو کي دی چي موږ ورته د مستي ځوانۍ پيل ويلای سو ، که څه هم ما دی د مخ په سترګو ليدلی نه دی يوازي مي ږغ اوريدلی او عکس ليدلی دی خو دومره پوهيږم چي د اتلسو کالو څخه به زيات نه وي د ټولنيزي رسنيو له لاري د ده شاعري يو جهان د ځان کړی دی په دومره کم عمر او مهاجرت کي د يو شي ادراک کول او پرهغه ليک کول که موږ په نظرکي ونيسو او بيا د ده کيسې ته ځيرسو نوهر لوستونکی بايد پوه وي چي هغه د کوم معيار ليکوال کيدلی سي ؟

د دې کيسې د هنري ژانر په هکله به خبره وروسته وکړو خو په دې مرحله دا ويل به بې ځايه نه وي چي رښتيا ليدل ، زغمل او ليکل د نن سبا په مطلبي نړۍ کي تر ټولو مشکل کار دی ځکه د رښتيا ويلو انجام ښه نه وي.

تر ډېره وخته دا خبره کېدله چي افغان جنګ د اسلام او کفر جنګ دی ، چا به دې جنګ ته يوه پيمانه ايښوله چا به بله په اصل کي دا جنګ د دوو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مستو غوايانو جنګ وو، چي يوازنۍ او يوازنۍ موخه يې پر نړۍ خپل سياسي، پوځي او اقتصادي واک تر لاسه کول وو، د مستو غوايانو سره د دوئ ځو نور وړي مطلبي سخوندران هم ګډ سول او پر افغان خاوره يې داسي غوبل جوړ کړی چي د څلورو ملينو څخه زيات افغانانو ژوند له لاسه ورکړی، پدغومره شمېر افغانان ټيپيان او په هم دغومره شمېر له کوره بې کوره سو.

په دې ټول غوبل کي د هر افغان د ژوند کيسه ځان له بيلا بيل مضمون او ليک غواړي خو خپلي کيسې ته د قلم او جرات ژبه ورکول که د ټولو لپاره ناممکن نه وي نو مشکل ضرور دی.

د مقتصد ستړي دا کيسه څه ده؟ د ژوند د تلخو حقايقو څخه پرده پورته کول، د خپلي خاوري خاينان په ګوته کول، پردي ګوډاګيان غندل، د افغانانو د قربانيو او بې وزليو داستان ليکل او تر ټولو مهم هغه افغاني هيت، مړانه او جرات نړۍ ته ښکاره کول دي چي د دې ټول غوبل وروسته هم افغانانو خپل افغاني او ملي هوډ بايللی نه دی هم دا د دې کيسې ټوله خلاصه ده، خو د دې کيسې کمال دا دی چي لوستونکي له مړي مخ څخه نيولې تر پايه له ځان سره داسي لاس تړلي بيايي چي بلي خوا ته يې نظر او فکر اوښتی نسي هغه ځکه چي دا ټوله کيسه رښتونې ده، بل د ليکوال دا کمال دی چي هغه دومره سوچه، مهينه ا خوږه ژبه کارولې ده چي سړی يې په څکلو نه مړيږي ښه جمله بندي، مکالمه نګاري، زور ور پلاټ او تلوسه د دې کيسې هغه ځانګړني دي چي لږ تر لږه په پښتو ادب کي د دې عمر په بل ليکوال کي موندل که ناممکن وي نو مشکل به ضرور وي خو زه چي کوم شي زيات وځورولم هغه، هغه درد ونه څرېکي، اوښکي او غمونه دي چي پر دې تنکي ځوان تېرسوي او موږ ته يې په هغومره هنر د قلم په ژبه وړاندي کړي دي لکه دا هرڅه چي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوستونکي پخپله ليدلي او سهيلي دي هم دغه کريدټ د دې ځوان په برخه دی او په راتلونکي کي له ده څخه نور زياته طمع کېدی سي .
د دې کيسې د ژانر په هکله به دومره ووايم چي دا د يو ژوندي ليکوال خپله کيسه ده ، دې ته ژوند ليک ويل کېدی سي لاکن ژوند ليک د يو چا د ټول ژوند احاطه کوي ، دلته تر اوسه د ژوند ډېر پړاونه تر سره سوي نه دي ځکه دا بشپړه ژوند ليک نسي کېدی .
دويم داستاني اوچرک دی ، اوچرک د هغه انسان کيسې ته ويل کيږي ، چي کار او جنګ کوي او له نورو ژانرو څخه يې يوازينی توپير دا دی چي په جګړه ، وطن دوستي او حماسه پنځونه کي ګرم زړونه او تودې ميني زيږوي خو تر اوسه په پښتو ادب کي په بشپړه توګه د اوچرک د ځانګړنو ټاکنه سوې نه ده ، يوازي دومره چي ليکوال به په هغه کيسه کي پخپله موجود وي او د داستان په ډول به وي او د جنګ سره تړلي خبري به پکي تکراريږي ځکه تر اوسه موږ په پښتو کي په بشپړه توګه د اوچرک داسي مثال نلرو ، يوازي د پښتو د دوو کيسو په اړه ويل کيږی چي دا اوچرک ته ورته دی .
خو زما په اند د مقتصد ستړي دا کيسه د ناولټ په ژانر بشپړه پوره خيژي ځکه خپله کيسه په دومره مقدار په افسانويي انداز د بشپړه پلاټ، کردارونو ، مکالمه نګاري ، جمله بندي او تلوسې سره بيانول د ناولټ تعريف کېدلی سي خو دا هم هيرول نه دي په کار چي د يو ژانر هنري توکي هلته ارزښت لري چي په کيسه کي نور څه نه وي نو لوستونکی د ژانر و ځانګړنو ته به ځير وي خو يوه کيسه چي د لوستونکي په ذهن او زړه دومره اغيز وکړي چي ګوتي يې د کيسې د پاڼو په اړولو بوختي ، سترګي يې د کيسې له زوره پُرنمي د زړه درزا يې د کيسې د تلوسې او فکر يې د هغه جرات او پيغام سره څنګ په څنګ روان وي نو بيا د ژانر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې ضمني توکو ته د چا پام نه اوړي ، هم دغه ټول توکي د مقتصد په ګنهګار ناولټ کې موجود دي ...
راسی تاسو يې پخپله ولولی چي دې ګنهګار خپلي کيسې ته کوم اندامونه ايښي دي .

په درنښت
ډاکټر لياقت تابان
۱۶ می ۲۰۱۷ء ګيلاني روغتون کوټه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګهنګار باندي به زړه د آسمان چوي

درد چي ترحد سېوا سي نو دردمن او پرهر،پرهر زړه خو به د درد له څړيکو يو څو ګهنګاري چيغي باسي ،يو حساس او ويښ ليکوال ، يو سپېڅلی شاعر او سالم ضمير لرونکی د شعور څښتن چي د تيارو مخالفت ونکړي ، د ټولنيزو ناخوالو او ستونځو په خلاف احتجاج ونکړي او د درد چيغه ټپه نکړي نو به نور څه کوي ...

" ګهنګار" ډېري تاندي هيلي زندۍ کوي ، د خپلو ارمانونو په مرۍ پښه ږدي او په ډېر ورو کوالي د سترې ژوند په مبارزه ځان ورګډوي ، دردونه په اوښکو مينځي او ژوند ته په ډېر اعتماد سره دا باور ورکوي چي زه ستا د ستړيا قابل يم خو ګوره چي ته را څخه ستړی نسې .

د " ګهنګار" په هر رنګ کي د درد رنګ جوت دی د لوستونکي په روح کي وڅڅيږي ، لوستونکي د تلوسې سره مخامخ کول ، يو ښه ګړی يې د ماضي ننداري ته په کتلو اړ باسي ځکه چي " ګهنګار" په خپل ماضي هيڅ شرمندګي نلري نه ورپسي ساړه اسويلي کوي ځکه چي د هيلو ډک زړه يې په برخه دی او يو روښان مستقبل ته غوړيدلي تاندي هيلي غېږي ، غېږي ګرځوي ژوند سره په بدترينو ، ستونځمنو سترو حالاتو کي هم مينه کوي او ژوند خوښوي ...

" ګهنګار" منافقتونه بربنډوي او د واقعيتونو د روښانولو په پلمه د ژوند ازغن بار ته لوڅه شاه ورکوي ، دا رنګ " ګهنګار" د ژوند د تېرولو دا ګهنګاري په ګهنګارو چيغو ورسره قبلوي د ژوندپر پل ، پل ورسره ايږدي ارمان قتلوي او د هيلو پر ايرو د درد څلي دروي د اوښکو په دعاوو د هر ګنهګار روښان سباوون ويادوي ، په تنهاکو پښو د شپې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوازیتوب په قبرونو کي د هیلو شمعي ولګوي تر ازغن دېوال وړر سي...
"ګهنګار" باندي به زړه د اسمان چوي
ژوند مشال دی، ښه به څه کړم، اور دي واخلم

په درنښت
عصمت الله زهیر پښنین
۱۶-۵-۲۰۱۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلي خبري

کېدای سي دې کتاب (ګناهګار) په لیکلو قلم رنګ را تمام کړي او مرور غوندي د کتابچې څنډي ته ورغړي، فکر نه کوم دا کتاب هم د لیکلو ارزښت لري یا به یې څوک په آرام زړه ولولي، داسي کوم څه دي چي په لیکلو یې قلم تمام او مروریږي ،داسي کوم څه دي چي زه یې په لیکلو کښې زړه نا زړه یم او نشم کولای ستاسو تر غوږونو پوري یې در ورسوم؟

یه رښتیا کولای سم وو ایم ژوند د یو وحشتناک ځنګل مزل دی ګام په ګام د داړونکي ځناورو، د اوبو په نیستۍ ، د تیارو په غېږ کښې د څو رنګه خوځندو سره یو ځای سړې شپې تېرول دي ،لاکن زه څرنګه دا خبر کولای سم د هغو خلکو په مخ کښې چي د ژوند خوندونه یې څکلي دي، اصلي خبره به هم دا وي چي زه په ړندو سترګو قضاوت کوم هغه کسان چي په رڼو سترګو د ژوند مزل کوي زما منفي خبري نه را سره مني له هم دې وجي مي قلم مروریږي او نه غواړي زما د ګنهګار ژوند کیسه ولیکي، که چیرته زه وو ایم ژوند ښکلی دی لوړي او ژوري لري، خوږې، ترخې، ورځي او شپې لري، ژوند خوندونه او څومره ډېر رنګونه لري ناممکن څوک به یې نه ولولي ، ممکن په لیکلو به یې قلم رنګ را تمام کړي او د کتابچې څنډي ته به ورغړي.

وخت تر ټولو ښه کره کتونکی دی هغه کولای شي ښه او بد سره بېل او راتلونکي زمانې ته یې د اصلاح لپاره وړاندي کړي .

د دې کتاب تر لیکلو وروسته آرام سوم او د ماضي د درد کیسه مي له زړه او روح څخه پاکه وڅنډل سوه ، ما نه غوښتل دا کیسه دي له ما پرته بل څوک هم ولولي کله چي مي دا کیسه د درد د باچا مخي ته کېښوده ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوښکې يې را وبهيدې،زما د درد اختيار يې واخيست او هغه کتابچه يې له ځانه سره يووړه چې زما د ماضي کيسه ورباندې ليکل سوې وه او هم دا ده نن يې ستاسو تر لاسونو هم درورسوله.

مقتصد ستړی
لاهور
۹/۵/۲۰۱۷ سه شنبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپل ژوند د کیسې لیکلو تلوسه راسره پیدا سوه، ادې ته ورغلم هغې دا مهال په خونه کښې بالښتونه ګنډل زه هم د کړکۍ سره نږدې یوې خواته کښېناستم او پوښتنه مې وکړه:

_ ادې غواړم پوه سوم زه څومره بدبخته وم کله چې دې نړۍ ته راغلم؟

هغې وویل:

_ خدای مه کړه چې ته بدبخته سې ، خو له کومې ورځ چې ته پیدا سوی یې زه ناروغه یم، ډاکترانو ته ځم او راځم، آن تردې چې ستا د پیدایښت په لومړي کال دومره ناروغه سوم چې پلار دي د پاکستان هیواد ته درملني لپاره یوړم .

ومې ویل:

_ولې دلته ډاکتران نه وو ؟

ستن یې په بالښت کښې وټومبله، تار یې مزی کړ غړند یې وویل:

_ نه وو ډاکتران چیرته وو ، په ټول کلي همدا یو بې سواده ډاکتر و و، چې هر وړ ناروغ ته به یې یو وړ ګولۍ ورکولې.

له شنه چای څخه یې پیاله را ډکه کړه، بالښت ته یې سوربخن پوښ ور واچاوه، ما را ځنګ ته کړ تکیه سوم او ومې ویل:

_ انا به ویل زه کوچې یم دا رښتیا ده؟ که دا رښتیا وي نو ولې کوچې یم؟

یو سوړ اسویلی یې وکیښ، ولاړه سوه، او بالښتونه یې په نیالۍ کتار کړل څه یې نه وویل ما بیا پوښتنه وکړه:

_ ادې ! انا مې ولې کوچې بولي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

وې ويل:
_ مشر ماما دي په يوه لري پرته سيمه کښې له کوچيانو سره اوسېده، د دوئ کره تللې وم، ناروغه سوم او له هغه سره ډاکتر ته ولاړم ته مي په کيږدۍ کې پريښودې.
ومې ويل:
_ بيا څه وشول؟
_ زه چي راتلمه را ويښ سوی وې ژړلي دي وو، يوې کوچۍ ميرمني خپلي شيدې درکړي وې.
يو دوه غوړپه تريخ او ګرم چای مي تر ستوني تېر کړ بيا مي پوښتنه وکړه:
_ ادې ! اوس مي هم هغه مور ژوندۍ ده، که زه وغواړم ليدلی يې سم؟؟
ادې د نخودو څو دانې خولې ته واچولې او وې ويل:
_ هم هغه مور دي لا پخوا د کورنۍ تاوتريخوالي له امله ځان په ټوپک وويشت او مړه سوه.
ويش خوارکۍ ...
ادې مي مخامخ راته کښېناسته ټيکري ته يې ورپام سو په ختو ککړ دی، لړيې سره وسروړه، ور پوه يې کړل خاوري يې باد سوې.
ومې ويل:
_ مقصد زما دوهمه (رضايي) مور کوچۍ وه او په هم دې ډول زه کوچی هم يم، که کوچی يم نو بيا ولي په کيږدۍ کي نه اوسم، ميږي او اوښان نه ساتم ؟
ادې وخندل او پياله يې ځان ته ورډکه کړه، بالښتو ته يې کتل لکه چي سم نه وو، زه د کيسې په ليکلو بوخت سوم، پيالې ته مي ورپام نه و سړه سوه.

★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د ادې تر ټولو ګران زوی وم او په ما هم ډېره ګرانه وه، ما نه غوښتل له کوره د باندې ووځم، او هغه وخت چې د ورځې په اوږدو کې یې ترلاسه کوم، تل یې باید د ادې تر څنګ تېر کړم، مشر ورور به د ځان سره لوبو ته بیولم که کومه ورځ به نه ورسره تلم و هلم به یې، یوه ورځ چې مشر ورور او تر ما کشر ورور راسره وو د تره له ځامنو سره ماځیګر مهال مو تر ماښام قضا پوري د هغوئ د کور سره نژدې کاغذ پرانونه الوزول، ماښام ناوخته مې ورونو ته وویل:

راځئ نور به کور ته لاړ شو پلار به راته غصه وي!

زما په خبرو کښې چا چرت هم نه واهه، خپله مخ مې ونیوه او کور ته ولاړم، دوئ هلته پاتې شول، ادې ته مې ډېرې ګیلې وکړې، هغې زما د زړه لپاره دا خبر بیا، بیا تکراروله چې "بلا دي ورباندي وګرځه" ماخستن ناوخته کله چې پلار مي له جومات څخه راغی پوښتنه یې وکړه، زما چې زړه ښه ډک وو، ګیلې مي پیل کړې، پلار مي پر ورونو سخت غصه شو او زه یې په نیمه شپه د هغوئ په راوستلو پسې ولیږلم.

د تره کور مو دومره لرې هم نه دی متل دی چې "په توره شپه کښې هر سړی ډارېږي څوک حال وایي څوک یې نه وایي" زه هم تر هغه ځایه په داسي حال کې چې د خپلو څپلکو له ځرپا به هم ډاریدم ورغلم هغوئ مې را وستل، ټوله لار یې سوړتک واهه او له ځانه سره غړمبیدل چې ولې یې په دا نیمه شپه راوستل، سترګې یې له خوبه وې، پښې یې کښنولې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چي کور ته راغلم پلار مي ورونو ته د یوې شیبې په نیت ور ځنځیر کړی تر څو د خپل عمل سزا وویني، زه هم د باندي ورسره پاتي شوم هر څومره چي مي وژړل چا زما غږ نه اوریده، خدایه څومره زور غواړي چي یو څوک دي بې ګناه څوروي، له لږ ځنډ وروسته مي خور را ووته سترګي یې را باندي ولګیدې، په خوا پوري یې ونیوم په خپل خیرن او شینبخون پړوني یې زما اوښکي را پاکي کړې، زما په حق کښې یې له مور او پلار څخه ګیلې کولې:

تاسي له خدایه نه ډاریږئ ! ها؟

_ ددې خوارکي څه ګناه وه چي بېچاره مو په نیمه شپه د دوئ په راوستلو پسې ولیږو اوس بیا سزا هم ورکوئ.

پلار مي پر سر خپل تناکي او ځیږ لاس راتېر کړ، مور مي په نرمو شونډو سره په تنډه باندي ښکل کړم، په خوا پوري یې ونیوم بیا یې په خپل کناویز کمیس کښې له ځان سره نیژدې څملولم.

خورکۍ دواړه ورونه په دسترخوان کښېنول، لاسونه یې ورومینځل، ډوډوۍ یې ورکړه، که څه هم د تره کره یې خوړلې وه، بیا یې هم غټې، غټې ګولې له الوګانو څخه پورته کولې، فکر کوم په هم دې چي ولي یې ما ځیګر زما خبري نه منلې، او د تره کره پاتي شول پښیمانه وو، یوه شیبه لا نه وه وتلې چي د مور په مینه او غیږه کښې ارام خوب وړی وم.

★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

د طالبانو حکومت او د پسرلي موسم دی، ښوونځی پیل شوی، د تره ځامن، د ګاونډیانو کوچنیان، لیري او نژدې ټول ماشومان ښوونځي ته روان وو ، ماښام چي پلار مي له جوماته راغی، ډوډۍ مو لا نه وه راخیستې چي ادې ته یې زما په اړه وریاده کړه:

_ نور باید مقتصد ښوونځي ته ولاړ سي، اوسهار، سهار به یې ور واچوم!

ادې څه نه وویل، خورکۍ ووته د دې لپاره چي ډوډۍ را واخلي، مشر ورور راپسې وخندل او زه یې وډار کړم چي تر دېوال به دې ښوونځي ته ور واچوي او په ما باندي یې ټوکي وهلې، دا وخت زما مشر ورور په دریم ټولګي کښي وو .

سهار چي ښوونځي ته تلم پلار مو تر موږ وختي تللی وو ځکه هغه د کلي په جومات کښي امام وو او په ښوونځي کښي ښوونکی ، له لمانځه وروسته به یې د کوم کلیوال په میلمستیا د هغوئ په کور کښي سهارنۍ خوړله او بیا به ښوونځي ته راته .

ښوونځي ته په لاره کښي مشر ورور ښه ډېر تنګ کړم او بلا اخر مي ورته وژړل، ده بس هم دا یوه خبره کړه چي ښوونځي ته به دي تر دېوال ور اچوي، زه کوچنی وم، په هره خبره مي باور کاوه او ډاریدم، که تر دېوال مي ښوونځي ته ور واچوي زه به خوَږ سم، عموماً په ماشومانو ځان ګران وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونځي ته له رسیدلو سره سم مي په خپل پلار سترګي ولګیدې، هغه هم زما په لیدو خوشحالي احساس کړه په شونډو کښي یې وخندل او تر لاس یې ونیولم، ټولګي ته ننوتل ما ولیدل چي یو ښوونکی زده کوونکو ته په درس ورکولو بوخت دی، پلار مي په دوئ سلام وو ایه، ماشومان په خپلو ځایونو کښي نیغ ودریدل، ښوونکي هغوئ ته په قهرجنه لهجه وویل:

چي یو ښوونکی په ټولګي کښي ولاړ وي بل ښوونکي ته مه دریږئ.

زه پوه سوم چي ټولګي ته د ښوونکي په راتګ سره باید ټول زده کوونکي پخپل ځای کښي د احترام لپاره ودریږي او دا کړنه یې د ښوونځي له ځانګړو اصولو څخه ده .

ښوونکی تردې وړاندې زه پېژنم، چي زمونږ د کلي د یو بل ملا امام زوی او اوریدلي مي وو چي په ولسوالۍ کښي د طالبانو قومندان هم دی، زما د سر په ویښتانو یې لاس راتېر کړ او په مخامخ لومړنۍ څوکۍ یې کښېنولم، پلار مي په شونډو کي وخندل او له ټولګي څخه ووت.

ښوونکي درس پیل کړ په ښه او بد یې نه پوهیدم، پټه خوله ناست وم کله چي ښوونکي درس تمام کړ، زه یې په مخ باند مي مچ کړم، او ماته یې وویل چي سبا به کتابونه، کتابچې او قلمونه هم درکړل شي، د دې خبرو په اوریدلو سره خوشحاله سوم ښوونکی ووت، د تره زوی مي چي د ټولګي د پای په څوکۍ ناست و، زما خواته راغی، د ځان او ټولګیوالو صفت یې راته کاوه، تر څو زه ډاډه ووسم او زړه مي تنګ نه سي.

د تفریح ترڼګۍ ووهل شوه، ټول زده کوونکي د ښوونځي انګړ ته راووتل، له مشر ورور او د تره ځامنو سره مي پټیره مړۍ او شړومبې وخوړلې لوبي مو پیل کړې، د تفریح وخت ډېر ژر تمام سو، ښوونکو زده کوونکي د لښتو په زور ټولګیو ته دننه کړل، او یو ځل بیا درسونه پیل شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا ځل چې ټولګي ته ننوتل، هم هغه ښوونکی راغی په راتګ سره یې موږ په خپل ځایونو کښېنې نېغ ودرېدل، سلام او مونږ ته یې د کښېناستلو وویل، ښوونکی په ځانګړې څوکۍ چې د توري تختې خواته نژدې ایښودل سوې وه کښېناست، لږ ځنډ یې د کتابچې پاڼې اړولې را اړولې، او توري تختې ته ودرید، زده کوونکو ته یې وویل:

د رسم کتابچې راوکاږئ! ټولو زده کوونکو کتابچې را ویستلې، ښوونکی په رسم لیکلو بوخت سو، یوه ګلدانۍ یې رسم کړه په څو رنګه تباشیر یې رنګ کړه او بیا یې زده کوونکو ته د لیکلو امر وکړ، ښوونکی له ټولګي ووت، د ښوونکي په نشتون کي د زده کوونکو شور ماشور تر حوصلې پورته سو، چا رسم لیکلی وو چا ته نیم پاتي دی چې یو شوخ زده کوونکی د توري تختې مخي ته راغی، تخته یې پاکه کړه او له هم دې سره د زده کوونکو تر منځ جګړه پیل سوه نه پوهېږم کوم یو به وو چې د ټولګي له پای څخه یې یوه درنه څپلۍ راخطا کړه په څټ کښې یې وویشتم، ما وژړل، زده کوونکي ټول پخپلو ځایونو کښېناستل دوئ ډاریدل که ښوونکی راشي موږ به ټول ووهي چې ولې یې هم دا نوی زده کوونکی وهلی.

د چا مخ نوکاري او دچا په تباشیرو سپېره سوی، ترنګۍ ووهل سوه، ناري سوې، زده کوونکي له ټولګیو راووتل او کورونو ته رخصت شول، زه هم په داسي حال کي چې سلګۍ مي وهلې مشر ورور تر لاس ونیولم او د تره له ځامنو سره په ګډه د کور په لور وخوځیدلو .

★★★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

کور ته له رسېدو سره سم ادې په دواړه مخ ښکل کړم، د ژړا علت یې وپوښتو، ما هم په ژړغوني حالت کښې ادې ته د ښوونځي لومړنۍ ورځ ټوله کیسه وکړه، په خپل ټیکري باندي یې اوښکي راوچي کړې، دا وخت مې پلار هم راغی، زما او نورو وروڼو په سر یې لاس راتېر کړ، خور چې توده ډوډۍ یې په لاس کې د دالان په وره کي ولاړه وه او خندل یې، زموږ خور چې تر ټولو مشره ده ، له پلار سره یې ستړې مشې وکړه، لاسونه یې راووینځل، دسترخوان یې را ویړ کړ او ډوډۍ مو وخوړله، له غرمنۍ خوړلو وروسته د نور کله سره سم ټول ویده شول ماته به خوب نه راته کله چې به دوئ ټول ویده شول را پورته کیدم زمونږ کور د غره په لمن کښې دی، د پسرلي په موسم کښې به د کوچیانو ګاونډیان وو، د پسونو او اوښانو رمې به تېریدلې غره ته به وختم ننداري به مې تر سترګو تېرولې، تر ټولو په زړه پوري نندار ه یې هغه وه کله چې به ما کوچیانۍ پېغلي او انجونې په کاڼو ویشتلې، دوئ به خپل خوروړي سپي "چې لکۍ او غوږونه یې غوڅ کړل سوي وو" راپسې ښکارل، که څه هم زه به ورڅخه ډاریدم خو له دې ننداري مي ځانګړی خوند اخیست .

ما سپښین مهال چې پلار به مي د لمانځه لپاره جومات ته راووت زه به ژر خوني ته ننوتم، ځان به مي د خوب په پلمه واچوی، بیا چې کله به د کورنۍ غړي ,,ادې، خور او وروڼه ،، راویښ شول، وروڼو له ما څخه شکایت کاوه چې نن بیا نه یم ویده سوی او ټوله غرمه لمر ته ګرځیدلی یم ، د ادې تر ټولو ډېره او سخته سزا دا وه چې زه باید پرش سیوري ته ژر

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوار او ګيلاسونه تيار کړم، دا کار بايد ما کړی وای ځکه له يو مشر ورور پرته نورځلور ورونه تر ما کشران وو، کېدای سي ګيلاسونه مات کړي، خور به مي د ماسپښين د لمانځه تر ادا کولو وروسته سمدستي په چای پخولو پسي دالان ته ننوته .

مائيګر مهال چي د لمر سترګه به غره ته ورتيتېده د کوچيانو ننداري ته ورتلم يو لوښی به هم راسره وو، چي له مېږو او وزو څخه تازه لوشل شوي شيدې له کوچيانو څخه راوړم، ,, رمې به کيږدۍ ته راغلې، وري به يې د غره په بله لمن واړول کله چي به ټولي مېږي او وزې ولوشل سوې، بيا به يې وري او سېرلي ورته را پرېښودل، بغاري به سوې هر وري او سېرلي به خپله مور پسې غوښته ،، دا وخت يوازي زه نه اکثر کليوال راتلل او له هم دې ننداري يې خوند اخيست.

★★★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپې او ورځې تېرېدلې، په ښوونځي کښې يې کتابونه راکړل درسونه پيل شول، په ټولګي کښې د اکثر همزولو تر پام بد ورتلم ځکه چې زه په نګران ښوونکي ګران وم او نازولم يې.
يوه ورځ ښوونکي ټولو زده کوونکو ته وويل چې کتابونه په يو پوښ کې وګنډي تر څو څيري نشي، کور ته له راتګ سره مې ادې ته د ښوونکي خبره وکړه، ادې ډاډه کړم چې کتابونه به خامخا په يو پوښ کې راته ګنډي، نه پوهيږم څه وجه به وه يو علت يې دا هم وو چې زمونږ آنا (د ادې مور) ناروغه وه، تمامه ورځ به يې د هغې په خدمت کښې تېره کړه، سبا ورځ مې بيا ادې ته وريادة کړه چې کتابونه راته وګنډي خو تر څه پوري سره پاتې شول، بله ورځ چې ښوونځي ته ولاړم، ښوونکي د زده کوونکو کتابونه وکتل ټولو ګنډلي وو، زه او يو بل زده کوونکی چې کتابونه مو نه وو ګنډلي د توري تختې مخې ته يې را وغوښتل، په لښته پسې يې وليږل، دواړه را ووتل دوري، دوري وګرځېدل کومه خاص لښته مو پيدا نه کړه بيرته ټولګي ته ورغلو او ښوونکي ته مو وويل:
_ لښته مو پيدا نه کړه!
ښوونکی په غصه سو او د ماتي څوکۍ دړه يې را کش کړه دومره يې ووهلو چې په دواړو يې پښې او لاسونه تک شنه کړل.
کور ته چې راغلم ادې ته مې ښه ډېر وژړل، سبا ته يې کتابونه په يو پوښ کې راته وګنډل، دا چې وهل مې تر مخ وخوړل له ادې زښته ګيلمن وم، په سبا چې ښوونځي ته ولاړم ښوونکی د کتابونو په ليدلو خوشحاله سو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیکمرغه هغه بل همزولي هم ګنډلي وو، مونږ دواړو ته يې ښه ډېر نصيحت وکړ او د کتابونو په ارزښت يې خبر کړو .
هغه وويل:
_ کتاب د انسان شخصيت جوړوي او د يو ښه فکر درلودونکی انسان د ټولني لپاره ګټه ور شخص ګرځيدلی سي، د انساني ټولني د تکامل او لوړتيا لپاره اسماني دينونه او د بشر د تاريخ شخصيتونه د کتاب له لاري تلپاتي شوي دي، د بشري ټولني اړيکي هم د کتاب له پوښ سره پيا وړي او تړل شوي دي .
د نور کله په څېر نن هم په خپل وخت باندي کور ته راغلم او له معمول سره سم مي کورنۍ دنده وليکله، لوبو ته ووتم، ماخستن چي کله موږ ټول ډوډۍ خوړلو ته را ټول شو ادې مي پلار ته له مشر وروره شکايت وکړ او ورته وويل:
_ حکيم مي هيڅکله په اسانۍ سره خبره نه مني !
پلار مي يوه ګوله وچه مړۍ ور پورته کړه او د شړومبو غړپ يې پسي وکړ په ډکه خوله يې وويل:
_ ماشوم ته تعليم په ښوونځي کښي او تربيه يې بايد په کور کي ورکړل شي دا ځکه چي ماشومان په کور کښي لويانو ته ګوري او دهغوئ کړني له ځانه سره تکراروي .
يو بل غړپ يې وکړ ګوله يې زووله خبري يې اوږدې کړې:
_ تر تعليم تربيې ته ډېره اړتيا ده ډېر تعليم يوازي د کار وسيله ګرځېدلی شي، په ټولنه کښي بهترينې تربيې ته اړتيا ده، زه به يې پوه کړم، ته هم په خوږه لهجه ورسره خبري کوه او خوشحاله يې ساته .
ادې په ما باندي بږغ کړ، او دخوب کولو يې راته وويل ځکه چي سهار به بيا په وخت نسم پورته کېدلی، زما پام سو چي مشر ورور مي لا وختي تللی ويده دی. .★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسرلی او شوخي دواړه سره ګډ وو ، مستي مي کړه، د ژوند له هري شیبې مي خوند اخیست، خوشحاله وم، لمر خپلي نیمکښي وړانګې تازه په غرونو غوړولي وې، پروني باران ونو او بوټو ته لا سمسورتیا وربښله ، لري پرتو هندارو پړق واهه، زه او پلار مي دښوونځي په لور وخوځېدل، ځادر یې ورټول کړ د رښو اوبو تر ویالې یې ټوپ کړ، شا ته یې راوکتل او ماته یې ځو ډبري د اوبو په منځ کښي کتار کښېښودې، ورو ، ورو مي الویزاند ګامونه اخیستل زړه نا زړه تر اوبو راتېر سوم ، تر لاس یې ونیوم زما په تګ دواړه په ورو ، ورو قدم رهي شو .

پلار مي وپوښتل:

_ کورنۍ دنده دي لیکلې ده ؟

فکر مي وکړ پرون ورځ مي چي کورنۍ دنده نه وه لیکلې حتماً استاد ورته شکایت کړی دی بیا مي په اوچت ږغ چي پرونی پل پټ کړم وویل:

_ لیکلې مي ده ځو پاڼې د حساب مضمون دنده یې راکړې وه ماخستن مي ستا تر راتګ مخکي بشپړه کړه او ویده سوم.

ربښتیا مي هم لیکلې وه، پرون مي استاد په نه لیکلو وهلی وم، تا به ویل استاد مي تر شاه ځارنه کوي ماخستن مي تر ټولو لومړی خپله کورنۍ دنده ولیکله.

یوه شیبه مو د یو بل د بوټونو په ځرپا کښي غلي، غلي ګامونه واخیستل، د باسیکل ترنګۍ مي تر غوږ سوه، د پروني باران د خړو اوبو په ډنډ کښي یو سړی د سلام په ویلو زمونږ تر څنګ تېر سو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلار مي خپل لاسي ساعت ته وکتل ګامونه يې ګړندي کړل لکه چي ناوخته وه ، زما په ماشوم ذهن کښي را پيل کېدونکې خبري په زړه کښي د ساتلو نه وې ومي ويل:

_ پلاره تا به هم ځان ته يو بايسکل اخيستی وای ښوونځي ته به دواړه ژر رسېدلی له کوره به هم دومره په وختي نه راوتل .

غلی شو لکه چي زما خبري ته يې ځواب نه درلود ، بيا يې هغه دوکان ته اشاره وکړه کوم چي ما کله هم په خلاص وره نه دی ليدلی .

وويل:

_ هغه زمونږ دوکان دی دا ځل چي د ښوونکو تنخوا راشي لږ سودا به پکښي واچوو ، د ښوونځي له ځانګړي وخت وروسته به پکښي ناسته کوم ته به هم راسره لګيا يې .

نوی نوم مي تر غوږ شو ، ماشومان په ژوند کښي هره ورځ له نويو نومونو او تجربو سره کرار ، کرار اشنا کيږي او د هغوئ په اړه پوښتني کوي .

ومي پوښتل:

_ تنخوا ! هغه څه شی وي؟

په داسي حال چي ګړندي ګامونه يې اخيستل ، ځمکي ته تيټ سو ، د لاري په منځ کښي پرته ډبره را پورته او يو څنګ ته يې غوځاره کړه ويې ويل:

_ زوی جانه ! روپۍ دي يادوم، هغه چي ماته يې په ښوونځي کښي د ښوونکي په توګه د دندي ترسره کولو په بدل کښي راکوي .

په چورتونو کښي تر ښوونځي ورسېدم، درس پيل شو ، زمونږ د دريم ټولګي نګران استاد په خټو ککړ کالي ټولګي ته راغی، ما فکر کاوه چيرته به د باران اوبو ته لويدلی وي .

د تنخوا ليدلو چرت راسره وو ، کړکۍ وټکيده پلار مي دی، هره ورځ چې به د درس وخت خلاص شو پلار به مي ماته راتله او زه به يې له ځان سره کورته راوستم، د ښوونځي له دروازې را ووتلو ، جيب ته يې لاس کړ څو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شنه او سره لوټونه يې وشمېرل بيرته يې په جيب کښي واچول ، زما په خوله کښي خبره نه تم کېده و مي ويل:

_ پلاره تنخوا دي واخيسته ؟

تر ډېره يې څه نه ويل لکه چي زما څخه يې دا خبره پټوله، بيا مي وپوښتل:

_ پلاره اوس به خپل دوکان ته سودا راوړې کنه ؟

اول يې څه نه ويل کله چي پوه شو ځواب ته يې داسي غلی يم لکه پيشو ، ويې ويل:

_ کمي يې راکړې، څو ګونۍ اوړه او غوړي به اوس کورته يوسو ، راتلونکې تنخوا چي واخلم که خير او ژوند وو ، دوکان ته به سودا راوړم .

د پلار بې وسي ورځي مي ماشوم زړه ته لاره وکړه په ذهن کښي مي ډول، ډول خبري را وګرځيدې، زړه نا زړه مي پلار ته له خولې ور ووتل:

_ پلاره زه چي دولسم ټولګی خلاص کړم ښوونکی به سم ته دي په خپله تنخوا کورته اوړه را وړه او زه به پخپله تنخوا دوکان ته سودا .

★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امریکایانو د راتګ اوازې سوې، او په ډېر لږ وخت کښې دا اوازه په حقیقت بدله سوه، د طالبانو په امر ټول ښوونکې او زده کوونکي یې د ولسوالۍ بازار ته وبلل او د طالبانو په حمایت یوه لویه غونډه وشوه، زه نه پوهیدم څوک ښه دي او څوک بد خو پلار به مې ویل که دا حکومت رنګ سي کیدای سي حالت بدل سي څنګه بدل سي دا یې هم نه راته ویل.
پلار مې یو ماخستن چې راډیو ته یې غوږ نیولی، کرار ناست وو، زه له کړکۍ سره نژدې په خط لیکلو بوخت وم، ادې ته یې وویل:
_ حکومت بدل سو، امریکایان به واک "کرزي" ته وسپاري؛ ما ولیدل ادې توبې ایستلې او ډاریده چې کفار راباندې مسلط شول اوس به څه ډول حالت سي څه به کیږي یو خدای خبر.
د اوسني خبرونو په بنیاد د طالبانو حکومت د ۲۰۰۱ میلادي کال په پای کښې رنګ سو، واک د امریکایانو لخوا حامد کرزي ته ور وسپارل سو او درې کاله یې دوام وکړ.
د بیا ځلي ټاکنو لپاره کمپاین روان وو، که څه هم طالبانو ویره او ډار د خلکو په زړونو کښې ور اچولی وو، جوماتونو ته یې داسې پرچې رالیږلې وې چې که چا رایه واچوله ګوتې به یې غوڅې کړل شي، بیا هم لږ او ډېرو خلکو د رایې اچوني کارتونه واخیستل او د خپل هیواد مستقبل ته یې رایه ورکړه په دوه زره او څلورم میلادي کال کې د خلکو په رایه حامد کرزی واک ته ورسید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ چې د هم دې ولایت محترم والي صاحب له خپل پلاوي سره سیمې ته راغلی وو، مونږ د ښوونځي ټول زده کوونکي د مدیر او سر ښوونکي په امر د ښوونځي مخې ته د سړک دواړو غاړو چې لاسونه مو سره ورکړي وو کتار ودرول، د والي استقبال مو وکړ، څو دعسکرو او څو نور تور موټرونه په بیړه، بیړه تېر شول زما په شمول هیڅ یو زده کوونکی نه پوهیده چې والي به څرنګه ښکاریږي او څه دنده لري.
زما سره د خپل پلار د کړي ژمني غم وو، تل به مې هغه دوکان ته دوه سترګې نیولې وې کوم چې پلار راته ویلي وو، دا زمونږ دوکان دی یو وخت به سودا ورته راوړو، دا هغه دوکان دی چې د طالبانو په وخت کې زما د پلار په شمول ټولو ښوونکو ته ورکړل شوی وو، او بلا اخره یوه ورځ داسې هم راغله چې پلار مې د سویډن کمیټې معاش اخیستی وو او دوکان ته یې سودا راوړه.
دا زما لپاره د خوښۍ ځای وو چې دوکان لرو، خو دا چې ادې به دوکان ته نه پرېښودم زور به یې راکاوه، موږ به کور ته اوبه له کاریز څخه راوړې،، چې زمونږ له کور سره یې تر منځ دوه غونډۍ وې،، کله نا کله یا که وو ایم هره ورځ، تر لمانځه وروسته اوبه به مې راوړې، بیا تر سهارنۍ وروسته به چې اوبو ته ولاړم لاسي ریړۍ به مې د غونډۍ په سر پرېښوده او زه به دوکان ته وتښتېدم.
په کور کې په مور او پلار ګران وم همدارنګه په ښوونځي کښې هم په ټولو ښوونکو ګران وم، یوه ورځ چې ښوونځي ته د سویډن کمیټې غړي راغلي وو، د زده کوونکو تر منځ یې درسي سیالۍ ترسره کولې، زمونږ له ټولګي یو تن زه او یو بل زده کوونکی، بل ټولګي ته د سیالۍ لپاره وغوښتل شول زه او ملګری دواړه تکړه وو، ملګری مې د ټولګي اول نمبره او زه دوهم نمبره وم دا چې ولي دوهم نمبره وم او ولي اول نمبره نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

یم له دې ملګري مي کرکه کیده او ما نه غوښتل مخ يې ووینم؛ سیالۍ څو د ریاضي سوالونه وو او بس کله چي سیالي زمونږ په ګټه پای ته ورسیده، د سویډن کمیټې غړو ماته په ډالۍ کښي یو قلم، کتابچه او مجله راکړل، خو زما ملګري ته يې یوازي قلم او کتابچه ورکړل.

له ټولګیوالو سره مي مینه لرله او راته ګران وو، خو دا هیڅکله راته د زغم نه وه چي یو زده کوونکی دي په درسونو کښي ترما مخکي او تکړه وښودل سي.

★★★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

پینځم ټولګي کښې وم، د څلور نیمو میاشتنیو ازموینو ورځې وې نن مې د عقاید او ریاضي د مضمون ازموینه وه، پلار مې په ښوونځي کښې د عقاید مضمون استاد دی، د ریاضي مطالعه مې وکړه ډاډه وم په ازموینه کښې به کومه ستونزه ونلرم، دا وخت مې پلار په دوکان کښې پیتاوي ته ناست اوزمونږ ټولګي ته د سوالونو په ترتیبولو بوخت دی، سوالونه یې چمتو کړل تر څرک مې ورکتل، د سوالونو پاڼه یې د خپلې یوې کتابچې په پاڼو کښې کېښوده او مسجد ته ولاړ ...

له ځایه پاڅیدم هم هغه د سوالونو پاڼه مې را واخیسته له ځان سره مې ټول سوالونه ولیکل، له کتاب څخه مې ځواب کړل، پاڼه مې د خپلو کتابونو سره یو ځای کښېښوده، اوس مې زړه ښه ارام وو، لوبو ته ووتم ټوله ورځ مې په لوبو تېره کړه ...

ښوونځي ته لاړم لومړی د ریاضي ازموینه وه، ازموینه مې ورکړه فکر کوم ټول سوالونه مې سم وو، د عقاید مضمون ازموینه پیل شوه، پلار مې زما په شمول ټولو ته سپیني پاڼې ورکړې، سوالونه یې وویل د ځوابولو لپاره یې وخت راکړ هر زده کوونکي په خپله پارچه کښې سترګې خښې کړې وې، د سوالونو په ځوابونو یې فکر کاوه، ما هم ځان غلی کړ له جیب څخه مې د حل شوي سوالونو پاڼه را ویسته لاندې مې په میز کې تر نظر لاندې کښېښوده، د سوالونو په ځوابولو بوخت سوم، دا به څنګه وو ایم چې څومره ویره راسره ده اوس به مې پلار وویني اوس به ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

دريم سوال مي حل کړ، څلورم هم ځواب شو، ټولي نهه پوښتني دي دا دی د پينځمي پوښتني په ځوابولو بوخت وم.
د تياري ځواب شوي پارچې څخه د سوالونو ځوابول څومره آسانه دي واه...
پلار مي څنګ ته راغی لکه چي ليدلی يې يم زړه مي ټکان پيل کړل، وجود مي پړک واخيست او دا دی ليدلی يې وم، تر غوږ يې کش کړم، پارچه يې راڅخه واخيسته د ټولګيوالو ترمخ يې څيري، څيري کړه، نيم تمام شوم داسي چي په خپل کميس کي له خپل ځانه پټيدمه، ټولګيوالو به دا خبر تر غوږ را تېرولې، خپل پلار په نقل ونيو بيا به يې هم نمبرې پوره وي، دې خبرو به لا زور غوښت، په کور کښي به هم د پلار تر راتګ مخکي ويده کېدم دې لړۍ څو شپې دوام ونيو.
ازمويني خلاصي شوې، رخصتۍ شوې، کله چي بيا ځلي ښوونځي ته راغلم، هر شاګرد سترګي د نتايجو ورځي ته نيولي وې، د څلور نيم مياشتنۍ ازمويني نتايج له څو شپو څنډ وروسته زمونږ د ټولګي د نګران لخوا اعلان شوې، پلانکی کامياب،پلانکی ناکام، د ټولګي دوهم نمبره او د پلار نازولی زوی په ټولو مضمونو کښي ښې نمبرې وړي، خو په عقايد مضمون کښي مشروط دی.
له زده کړو سره مينه که زمونږ وه، تادو يې بيا زمونږ پلار ايښی وو او هر وخت به يې راته د درس ويلو وصيت کاوه، ښوونځي ته به د "معلم" مجله راتله، هر کله چي به دا مجله راغله پلار به مو کور ته هم راوړه، يوه ورځ مي ورته وويل چي دا کوم معلم دی پلاره چي ته يې مونږ ته مجله راوړې؟
وې ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

_ زویه دا د هر معلم مجله ده که زه ژوندی وم ته به درس و وایې او ستا مجله به نور معلمان کور ته وړي، کوشش وکړه چي درس ووایې تر څو ژوندی یم .

ما ورپوښتل :

_ نو ته به چیرته ځې ؟

را غبرګه یې کړه :

_ مرګ حق دی او حقیقت نه پټیږي، دا چي تاسو به ولي زما تر شتون پوري زده کړي کولای شئ په دې زه هم نه پوهیږم .

★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو سهار چې ښوونځي ته روان وم، نور هلکان د دې پر ځای چې ښوونځي ته ولاړ سي بيرته کورونو ته روان وو، زه دې منظر حيران کړم د هلکانو په دې خبره مي باور نه کاوه چې ,, ښوونځی تړل سوی ،، ځان مي تر ښوونځي پورې ورساوه، که ګورم په ښوونځي کي ډېر کم ښوونکي او زده کوونکي دي، په حيراني سره مي له خپل همزولي وپوښتل:

_ څه کيسه ده آيا دا رښتيا ده چې ښوونځی تړل سوی که دا رښتيا وي نو ولي تړل سوی؟

زما همزولي چې ستړګي يې له اوښکو ډکي وې ,, او زه پوه سوم چې د اوښکو او ژړا لامل يې هم دا د ښوونځي تړل دي ،، راته وويل:

_ مونږ نه پوهيږو ښوونځی ولي تړل سوی خو دا چې سرښوونکي صاحب مونږ ته پخپله ويناکي پرته له دې چې څه ووايي وژړل د ټولو زده کوونکو اوښکي يې و بهولې.

زه د ښوونځي ادارې ته ننوتم، ما وليدل چې په مخامخ څوکۍ مي پلار هم ناست دی، زه کوم بل ښوونکي و ترټلم او له ادارې يې را وشړلم، کله چې زه بيرته ناهيلی را ووتم، همزولو راپسي و خندل چې ما ته يې ډېر زور راکړ...

د ادارې وره ته ناهيلی ولاړ وم، چې تحويلدار راغی او زه يې وپوښتلم چې ولي دلته ولاړ يم؟

ما هيڅ نه وويل، هغه تر لاس ونيوم او له ځان سره يې ادارې ته د ننه کړم، دا ځل چې ادارې ته ننوتم سرښوونکي چې وليدم ژړلي مې دي او سلګۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهم خپل څنګ ته کښېنولم، یو بسکټ او نیم ګیلاس چای یې را وا چول، زه د پیالې تر سړېدو پورې په تمه وم چې یو تن ښوونکي پخپلو خبرو کې وویل:

_ طالبان څه غواړي چې ښوونځي یې وتړل؟

له هم دې خبري سره زما هغه پوښتنه هم ځواب سوه چې ښوونځی ولی تړل سوی، ښوونکي خپلو خبرو ته دوام ورکړ:

_ ښوونځی د ماشومانو راتلونکی روښانه کوي، له تیارو څخه مو رڼا ته راباسي که ښوونځی وتړل سي دا ماشومان چې زمونږ د هیواد راتلونکی دی ړانده او کاڼه به لوی سي.

هیڅا څه نه ویل لکه ټول ښوونکي چې ملامت وي کله چې ښوونکي خبري پای ته ورسولې، ټولو ښوونکو او سرښوونکي په دې موافقه وکړه چې سبا به د ولایت تر مقام پوري یو لوی لاریون کوي ترڅو د طالبانو له لوري تړل شوي ښوونځي ژر، تر ژره پرانیستل سي.

لاریون ته د ښوونځي په انګړ کي ښوونکي او زده کوونکي راټول شول، د لاریون له اجنډا سره سم لومړی یې د ولسوالي بازار ټول دوکانونه وتړل او بیا ورپسې د ولایت په لور وخوځېدل، د لاري په اوږدو کي ټول دوکانونه وتړل شول، ولایت ته له رسېدو سره سم د ولایت امنیتي کسانو د لاریون مخه ونیوه او دې ته یې نه پرېښودل چې لاریون کوونکي د مرکز بازار ته ننوځي له ډېر مقاومت سره، سره لاریون کوونکي ولایت مقام ته په رسېدو بریالي نه شول او نه یې هم کوم چا ږغ ته غوږ وګراوه.

تر ماځیګر وړاندي لکه سکروټي چې سړې سي کراره، کراري سوه، لاریون کوونکي ټول خپلو کورونو ته ستانه شول، په دوهمه ورځ بیا لاریون د ښوونځي له انګړ څخه پیل سو دا ځل یې د ولسوالي بازار تر تړلو وروسته د لاریون مخ ولسوالۍ ته وګرځید، کله چې لاریون کوونکي د ولسوالۍ دروازې ته نژدې شول، د ولسوالۍ عسکرو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاریون کوونکو ډزي وکړې چې په پایله کښې پینځه تنه ځوان زده کوونکي ټپیان شول، دا چیغه مو هم په مری کښې بنده پاتي سوه.
له هغه وروسته چې د حکومت په وړاندي د خلکو چیغو کومه ګټه و نه مونده، قومي مشران د طالبانو له ډلي سره کښېناستل، ښوونځي یې پرانیستل او درسونه پیل شول، د طالبانو له غوښتني سره سم د لیسې او متوسطي دورې زده کوونکو او ټولو ښوونکو به ښوونځي ته پټکي (لونګۍ) په سر کول که د چا به خولۍ وه، وهل ټکول به وو او له ښوونځي څخه شړل.

★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حامد کرزي له راتګ سره په هيواد کښې د بيار غوني کارونه پيل سوي وو، زموږ د ښوونځي په ودانۍ، په بازار کي په روغتون او هم دا رنګه د عمومي سړک په جوړولو هم کار روان وو،د ښوونځي تر پرانيستلو څو ورځي وروسته په درسي ساعت کي د ښوونځي انګړ عسکرو واخيست، او په منډه، منډه يې څلور واړه کونجونه او هغه ځای چي ماتي څوکۍ او ميزونه به پراته وو وکتل، د امنيتي کسانو له خولې په ښوونځي کي د باردو پټځای دی او وسله پکښې ساتله کيږي، خو پيدا يې نه کړه او نه هم داسي څه وو، څنګه چي دوئ فکر کاوه.
نه پوهيږم ولي چي ښوونځی له ترلو وروسته پرانيستل سو، زړه به مي نه ورته ښايي ښوونځی لکه دجنګ ميدان يا د مورچې غوندي ګرځيدلی وو.
يو ماځيګر باران پيل وکړ، جومات ته هم نه ولاړم، ماښام مي ډوډۍ وخوړله، کتابچه مي راوخيسته د کورنۍ دندي په ليکلو بوخت وم، په کتابچه مي پرله پسې څاڅکي ولګيدل، له پاسه خونه راباندي څڅېده، کتابچه او کتابونه مي په بکسه کي کېښودل، په خپل ځای کښې پرېوتم، مورکۍ څڅوبي ته يو لوښی کېښود، ټک، ټک يې خوب ته نه پرېښودم، کورنۍ دنده مي هم پوره نه وليکله زړه مي ښه دی سبا به هم ټوله ورځ باران اوري ښوونځي ته به نه ځم، کله، کله دا فکر هم کوم که باران تيز شي خونه به را ړنګه شي مونږ ټول به مړه شو، بيا مي ويل که مورکۍ، پلار، ورونه ټول مړه شي زه پاته شم چيرته به ځم؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان ته به مي ډاډ ورکړ د ماما کره به یم د ماشومتوب او خام عقل پاخه فکرونو به له ځانه سره واخیستم، خوب وړی وم لږ ځنډ لا نه وو وتلی باران تیز شي، تالنده او توپان ورسره وي زمونږ د غوا کوډله ړنګه شي، پلار مي ور وځي، باد او باران دومره تیز وي چي یو قدم لار نه لیدل کیږي، توره تیاره جوړه وه، د بریښنا له رڼا سره به د کوډلي ړنګ دیوال ښکاره شو، د غوا رمباړي به مي تر غوږ سوې، باد په انګړ کښي د ولاړي وني له ښاخونو سره شپیلۍ ته زور ورکړ قیامت شو، زمونږ خونه هم راباندي ړنګه سوه چیغي مي کړې په خپلو چیغو راویښ سوم، د باران څاڅکو ټوله شپه کړکۍ را ټکوله ، سهار چي د ښوونځي وخت رانژدې شو باران کرار، کرار ودرید ، زړه نا زړه ښوونځي ته روان سوم.

کله چي بازار ته ورسیدم د ډزو بږغونه مي تر غوږ شول چي ور نژدې سوم ما ولیدل هغه عسکر چي د عمومي سړک د جوړولو له کمپنۍ سره د ساتونکو دنده لري په ډک بازار کي ډزي کوي، په غوږونو کي مي ګوتي ونیوې او دخپل دوکان پر لور مي منډه کړه، مشر ورور مي چي تر میز لاندي سر ټيټ نیولی ناست وو، زه یې هم له ځانه سره کښېنولم، لږ شیبه وروسته ډزي کراري سوې را ووتل، په ټول بازار کي چوپه چوپتیا جوړه وه، یوازي هم دا عسکر یوه بله خوا ګرځېدل،ما غوښتل ښوونځي ته ولاړ سم، تر څلور لاري لا نه وم رسېدلی چي څلور پینځه تنه دوکانداران په مخه راغلل یو تن چي مخ او جامې یې په وینو لړلي وې تر لاس یې نیولی وو، زه یې منع کړم او له نیمی لاري بیرته راوګرځېدم، په بازار کي د وحشت ننداره وه، په ډېر لږ ځنډ کي ټول دوکانونه وتړل شول، خلک کورونو ته ولاړل.

ماخستن مي پلار په هم دې اړه له ادې سره خبري کولې چي اوس نو زموږ خور چي تر ټولو مشره ده پېغله سوې پلار مو غوښتل چي هغې ته باید پخپل ژوند د ژوند ملګری پیدا کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه په خبرو کي ور ولويدم او د بازار د جګړې په اړه مي ور ياده کړه، پلار مي وويل:

_ زوی نه پوهيږم څه کيسه به وه، په جومات کي خبر سوم چي درې، څلور دوکانداران ټپيان شوي دي او هم دا رنګه د ډېرو دوکانونو شيشې هم ماتي دي .

هره ورځ به جرګې تلې او راتلې د قسمت برخي دي، زموږ خور يې نژدې خپل د اکا زوی ګلاب ته ورکړه .

دلته چي څومره شپې او ورځي تېريدلې د پلار ناروغي ورځ تر بلي لا پسې زياتيدله، ډاکترانو به شل کيسې ترې جوړولې، حقيقت څه وو په دې هيڅ نه پوهيدل يا يې هم مونږ ته نه ويل، څو مياشتي پرلپسې تيري شوې خو د پلار ناروغی هم هغسي پسې زياتيده، له خبرو کولو هم ولويد، د ولايت په روغتون کښي مو بستر کړ، کوم مثبت بدلون يې په ژوند کښي نه راغی .

کومه شپه چي پلار مو د سختي ناروغی له امله په روغتون کي بستر وو، ادې هم ورسره وه، مونږ په کور کښي يوازې پاتي وو، په ولسوالی د وسله والو طالبانو لخوا بريد وشو او تر سپيدو يې دوام وکړ.

سهار ناوخته چي زه روغتون ته ورغلم ادې راته ژړل او ويل يې زما د کور انديښنه ده، پرلپسې يې د کور او ماشومانو پوښتنه کوله، چي هرڅومره مي ډاډ ورکاوه زړه يې نه منل .

ما چي کله د عسکرو په وينو لړلي جسدونه وليدل، حالت مي خراب سو په زړه مي اوبه را اوښتې، دا وخت يو بل نظامي موټر د روغتون مخکي ودريده او يو عسکر چي جامې يې په وينو لړلي وې رابښکته کړ، په سخت ټپي حالت کي يې روغتون ته دننه راوړ، ادې مي تر لاس ونيوه، په مړاوو قدمونو د پلار بستر خوني ته ننوتلو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ځو ډاکترانو ټیم بستر خوني ته راغی او ژر، ژر یې د ناروغانو درملنه وکړه، هغه ناروغان چي صحت یې تر پخوا ښه وو زما د پلار په شمول ټول رخصت کړل، تر ځو د ټپیانو لپاره بسترونه خالي شي، پلار ته یې په یوه پرچې باندي درمل ولیکل او د صحت ډاډ یې ورکړ، د روغتون خدمتګاري سیروم له پایې ایسته کړ او هغه پایه چي سیروم ورباندې ځوړند وو، په بیړه، بیړه له ځانه سره یووړه.

زه د خدمتګاري عطرو واخیستم چي د سینځلي بوئ یې راته، په بستر خونه کښې د درملو بوئ ورک سو، فضا د سینځلي خوشبویي ونیوه.

له روغتون ځخه کور ته راغلل، د پلار صحت کوم مثبت بدلون نه راوړ، د خدای په تمه مو شپې تېرولې، د علاج لپاره یې چي څومره پیسې ډاکترانو غوښتې زمونږ په وس پوره نه وې، مګر مونږ بیا هم هڅه وکړه دوري، دوري مو ډاکترانو ته ووړ او راوړ.

له هم دې سره، سره پلار به مي په ناروغۍ کښې هم جومات ته ورته او لمونځ به یې په جمع ادا کاوه، یوه شپه ناوخته د موټر هارن ووهل سو کله چي مونږ ور ووتل زمونږ د پلار د مقتدیانو موټر وو، په داسي حالت کښې یې پلارجان له موټر ځخه راښکته کړ چي په دوو کسانو یې نیولی وو مونږ چیغي کړې.

چې رانژدې شول مقتدیانو یې مونږ ته ډاډ راکاوه او ویل یې:

_ ستاسو پلار بیخي ښه دی، اندیښنه مه کوئ.

زه ژر تر دوئ مخکي سوم، ورونه مي ورته خلاص کړل، پلارجان یې خوني ته دننه راوړ او په کټ باندي یې څملاوه، مقتدیان یې پرته له دې چي یوه شیبه د ساه اخیستلو لپاره کښېني یا څه وخوري بیرته خپل کور ته روان شول، دا وخت زه ویده سوی وم نه پوهیږم چې پلار جان به مي دا شپه څنګه تېره کړې وي.

★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو ورځې وروسته مو پلار د هغه د مقتدیانو په مرسته او همکارۍ باندې د پاکستان لاهور ښار ته په درملنه پسې ولېږو، مشر ورور مې او کشر تره ورسره ملګري شول، زه ادې، خور او څلور واړه ورونه په کور کې د خدای تمعې ته لکه یتیمان پاتې شول، د پلار بیرته راتګ او روغ صحت ته مو دعاګانې کولې، دلته په سیمه کښې د نا امنۍ پیښې هم زیاتې شوې وې، د پرونۍ ورځ د ماین چاودنې پېښه چې د ولسوالي بازار ته نژدې د سړک له غاړې سره په امنیتي کسانو ور چاودلې د سیمې ټول خلک نا ارامه کړي وو، که به یوه شیبه چیرته ناوخته سوم د ادې د زړه به توره ټکا وه، ځمکې به ارام ته نه پرېښوده، تر هغه وخت پورې به په خپل ځای کښې ګرده ګرځیده چې زه به کور ته را ورسیدم، زړه به یې تسل سو،چې په ما به یې زړه تسل سو بیا به یې په مشر زوی او خاوند پسې زړه وخوت، هغوئ به کله راځي، چیرته به وي او څه وړ به وي هیڅ یې له حاله خبر نه وو.
شپې او ورځې تېریدلې یوه ورځ مې د تره تلیفون راغی او دا خبره یې وکړه چې مونږ درځو او پلار جان به دې خپله خور هم چې په لاهور ښار کې واده ده له ځانه سره د څو شپو په مخه وطن ته راولي.
روژې ته یو څو شپې او ورځې پاتې وې چې د نن ورځې په اوږدو کښې باید پلار او ... مې را ورسیږي ځکه راته ویلي یې وو چې در روانیږو، تر ماځیګر ناوخته پورې ورته انتظار وو هیڅ حال یې نه راغی، انتظار لکه خرابه ګړۍ شیبه تر شیبې نه تېریږي، ماښام ناوخته د پلار، ورور او

(c) ketabton.com: The Digital Library

تره په شمول دواړه تروری، دوئ هم راغلې، له يوې ترور خو وار له مخه خبر وم چي راځي به، دا چي په واړه کښي واده شوې ترور هم راغله خوشحالي مو يوه په دوه سوې، پلار مي تر پخوا ډېر ښه سوی، رنګ يې تازه وو، دومره هم ښه نه وو څومره چي بايد وای، د ناوختی علت يې د غزني او مرکز ښرني په لويه لاره هغه نيښته وه چي د امنيتي کسانو سره د دولت او خلکو دمخالفينو لخوا رامنځ ته شوې وه، تروری به تل د هغو عسکرو ميړانه ستايله چي دوئ يې د نيښتي له ډګره روغ رمټ را ايستلي وو .

د روژې هر ماښام اختر وي دا يوه عامه خبره ده، رښتيا هم د دې ټولو په راتګ سره زمونږ د روژې هر ماښام اختر، اختر سو . خو يو ماښام دا اختر په ماتم بدل سو، داسي يو ماتم چي نژدې ټول کلی له خفګانه پټه خوله سو، هيچا څه نه وويل چوپه، چوپتيا سوه .

ماښګر مهال چي په بازار کي ګڼه ګوڼه جوړه وه، هرچا غوښتل تر بل هر سړي ژر د روژه مات لپاره توکي راونيسي او ځانونه کورونو ته ورسوي، يو پاکټ خرماوي مي واخيستې که ګورم تر شاه مي مشر ماما ولاړ دی، زما په ليدو يې وخندل، نه پوهيږم څه به يې په زړه کي ور ګرځېدلي وي، لږ روان سو او شاته يې راوکتل ويې ويل:

_ خوريی جانه ! راځه زما سره په موټر کي ولاړ سه درباندي ناوخته کيږي .

ورته ومي ويل:

_ زما سره بايسکل دی او زه غواړم پخپله ولاړ سم.

بايسکل ته مي پام سو، هوا يې کمه کړې وه، نژدې د مستري دوکان ته ور وګرځيدم، ترڅو سايکل ته هوا ورکړم، ماما پرته له دې چي نور څه ووايي موټر ته پورته او د کور په لور روان سو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه چې کور ته رسيدم، اذان په لاره کي راباندي وشو روژه مي په خوله وه کور ته لا نه وم رسېدلی ، د ماما کورته له نژدي کېدو سره سم مي ژړا تر غوږ سوه دا د يو تن ژړا نه وه ډليزه ژړا وه، پښه نيولی سوم دري لپاره چي پوه سم څوک او ولي ژاړي خو له چا څخه مي د پوښتني کولو جرئت نه درلود، کرار، کرار د کور په لور وخوځيدم، په کور کي هيڅوک نه وو يوازي پلار او خور مي د چوترې په ژۍ ناست دي ادې او تروري دوئ نه وې، پلار مې وپوښتل:

_ ماما دي؟ او تر دې زيات يې هيڅ نه وويل

د بيا، بيا په پوښتني سره د خور له خولې خبر سوم چي ماما مي وسلوالو ويشتلی، په هم دې وخت کښي مي مشر ورور هم راغی، پرته له دې چي مونږ څه ووايو هغه وويل:

_ ماما زخمي دی او يوازي يوه پښه يې لګېدلې ده ، ژر به ښه سي او کور ته به يې راوړي .

مشر ماما زمونږ د پلار ستره هيله وه دهغه باور و که چيرته زه ړومبی سم په کورنۍ او ځامنو به مي اول خدای بيا دی پام کوي، د ماما د نوي واده لسمه شپه وه او دا يې دوهم واده وو، ما کله هم د خپل پلار په سترګو کې اوښکي نه وې ليدلي، هغه به همېشه زموږ حوصله لوړه ساتله، له ژوند سره د مبارزې درس به يې راکاوه، ځني وخت انسان دومره مايوسه سي چي د اميدونو ټول تارونه يې وشليږي، دا به کوم وخت وي دا هر څوک تجربه کولای شي او داسي وخت په انسان له ډېر سخت توپان وروسته راځي، داسي توپان چي د زړه ښار ټول په يو وحشتناک منظر بدل کړي، ناهيلي که څه هم پکار نه ده خو د کوم درد څېرکي چي د زغم له دايرې ووځي نارينه هم ژاړي .

د پلار په سترګو کي مي اوښکې ډنډ وليدې، نوريې ما سترګو ته کتلی نه شول، اوس مي هم ياد ته نه راځي هغه ماښام به زموږ په کور کي کوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا روژه ماته کړې وي او که نه، که يې ماته کړې هم وي نو پخپلو اوښکو به يې ماته کړې وي.

د شپې تر ناوخته پوري زمونږ د خوني څراغ بليده، زه، پلار او خور مي د چوترې په هغه ژۍ ناست وو چي د ماما دوئ کور راښکاريده، کله، کله به څوک را ووتل او د بتۍ رڼا به يې ګرځوله، فکر کوم لاره يي څارله، شپه د وير په تور څادر کي نغښتې تېره سوه، سهار وختي له جومات څخه د ماما د مړيني اعلان خپور سو او زمونږ ټولو د هيلو مراندي يې وشکولې.

جنازه وشوه، ځوانيمرګ شهيد خاورو ته ور وسپارل سو، د خلکو له خبرو پوهيدم چې ماما مي طالبانو دولت ته د جاسوسۍ په تور وژلی، هر څه خفه او مرور ښکاريدل، زمونږ په کور کي پروني ماښام ته جوش سوی چای په کړکۍ کي لا اوس هم ايښی وو، کړکۍ مي په درز رابنده کړه، وره ته مي قلف واچول، د کور سپی په خپل غار کي کرار پروت وو نن يې نه غپل فکر کوم خبر سوی او زمونږ غم يې احساس کړی وو، ميږو ته مي اوبه او واښه واچول، نن په کور کي له ما پرته بل هيڅوک نه وو، خورکۍ هم د ماما کره تللې وه، چوپه چوپتيا جوړه وه، شمال له ونو او بوټو سره ساړه اسويلي ايستل، نن يې د ميني او خوښۍ په ځوږ سره شپېلۍ نه غږوله، ورو، ورو په مړاو قدمونو د جومات په لور روان سوم چيرته چي د ماما فاتحه اخيستل کيده.

کله چې جومات ته ورسيدم و مي ليدل ډېر خپل او نا بلده خلک ناست دي، ملاصاحب د قران اياتونه په جهر لوستل، له وره سره نژدې کښيناستم، مخامخ مي سترګي پخپل پلار ولګيدې په خړېخون څادر کښي نغښتی او د پټکي ول يي په تندي راښويدلی ناست دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قرات له لوستلو وروسته دعا وسوه، هغه کسان تر وره لا نه وو وتلي چې څو نور کسان هم فاتحې ته راغلل زه د باندې راووتم، د جومات له دېوال سره غلی ودریدم، د هغه دوو کسانو خبرې مې اوریدلې چې د جومات په چوتره کښې یې لمر ته پښې غځولي وې دوئ په پرونۍ پېښه کې له یو بل سره بږغیدل، د کاکا زوی خپل ملګري ته کیسه کړه:

_ د ماځیګر او ماښام تر منځ دوه وسلوال کسان چې مخونه یې پټ وو د جومات مخې ته راغلل او تر ډېره پورې یې هلته انتظار کاوه، د جومات مخې ته ډېر کلیوال راټول شوي وو، ماښام اذان ته لا لږ وخت پاتي وو چې "محمدشاه" د بازار له خوا په خپل موټر کښې راغی، وسلوال ور مخې ته شول او نوموړی یې له موټر څخه راښکته کړ، هغه چې څومره هم مزاحمت وکړ د وسلې مزاحمت یې نه شو کولای، کلیوال یې ننداري ته ولاړ وو هیچا وسلوالو ته مزاحمت و نه کړ، له موقعې په استفادې سره یې په محمد شاه ډزې وکړې او هغه یې وویشت، وسلوال وتښتېدل له ډزو وروسته کلیوال د پېښې ځای ته ورغلل او نوموړی یې پخپل موټر کي واچاوه، او د ښرني مرکزي روغتون ته یې یوړ، دوئ فکر کاوه ګوندي بچ سي لا ژوندی وي په لاره کښې په موټر باندي یوځل بیا ډزي شوې، دا چې موټر په تیز رفتار کښي وو اوښتی، د ملاصاحب زوم، ملګری یې په خبره کښې ورولویده وویل:

_ کوم ملا صاحب!؟

د کاکا زوی مې ماته ګوته ونیوه او ویې ویل:

_ د هغه اخښی یادوم ګلاب! هغه هم زخمي دی ځکه چې روغتون ته د تګ په وخت موټر کي ورسره وو .

زما پر زړه لکه د ستنو وار چې وشو، وارخطا سوم او د کاکا له زویه مې پوښتنه وکړه:

_ کوم ګلاب ! ته رښتیا وایې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويې ويل:

_ ستاسې زوم ګلاب ...

نور ما هيڅ نه وويل پټه خوله له جوماته کور ته راروان سوم .

★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن ماخستن له لمانځه وروسته په کور کښې د چای څښلو پر وخت پلار ناهیلی ښکاریده ځکه چي دی هم د ګلاب له ټپي کېدو خبر سوی وو ، دا وخت ما د خورکۍ سترګو ته کتل، په سترګو کښې یې بې وسي ښکاریده، چوپتیا یې د درد احساس راکاوه.

پلار مي د تراویح لمانځه ته نور د تګ نه وو، او نه یې هم په وجود کي دومره طاقت پاتي وو چي شل رکعته تروایح په جمع سره ادا کړي، د امامت دغه درونډ مسؤلیت چي نور زما د پلار په وس پوره نه و له مقتدیانو سره یې د صلاح او مشوري وروسته په دې موافقه وکړه چي هغوئ باید کوم بل امام ونیسي ترڅو د روژې په بختوره میاشت کي د تراویح لمونځ په جمع سره ادا کړي؛ زمونږ د اکا زوی چي ملا هم دی او په هم دې ورځو کښې یې کوم چیرته امامت نه کاوه خو زموږ د پلار سره د همکاري په پاریې د نوموړي جومات مسؤلیت پخپله غاړه واخیست.

زه به سهار وختي دیني مدرسې ته تلم او له هغه وروسته به بیا دوکان ته راتلم دا چي ښوونځي رخصت وو ټوله ورځ به په دوکان کي وم، څه چي به مي په قسمت وي خدای را رسولې، د دوکان الماری خالي، خالي ښکاریدلې، څو د صابون او شیمپو پاکټونه، د ګوتو په شمار بیسکوټونه، کتابچې او قلمونه، د بورې او چایو بوجۍ هم دوه برخې خالي وې، له دوکانه شی تمامېدل، کمېدل، مونږ ټولو کشرانو ورونو اختر ته جامې وګنډلې، د مشر ورور مي اختر ته جامې نه وې د اختر په ورځ یې وینځل شوي جامې اغوستي وې، د تیرو اخترونو په څېر یې نوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بوټونه او واسکټ هم نه وو اخیستي، ځکه څومره پیسې چې وې هغه ټولي د پلار په درملنه ولاړې، دا لږ او ډېر دوکان بند وو، چې د کور خرڅ یې تر یوې اندازې پوري نیولی وو.
د اکا زوی ته چې زمونږ د پلار د امامت مسؤلیت یې په غاړه اخیستی وو، مقتدیانو ده ته اختر مبارکۍ او زمونږ د پلار لپاره یې د سرسایې روپۍ ورکړي وې ټولي له ځانه سره کېښودلې؛ زمونږ پلار که څه هم هیڅ نه ویل خو مقتدیان یې ددې پیسو په طلب پسې څو واره ورغلل، او زمونږ بې وسي یې ورته بیانوله، خو هغه دهیڅ عذر او زارۍ و نه منلې او دا یې خپل حق ګاڼه.
ګلاب لومړی په مرکز بنرنه او بیا د کابل په کوم روغتون کي بستر سو، د اکا ځامن یې د روژې په ورستیو کي کور ته راغلل او هغه یې په روغتون کي پرېښود، د ګلاب اخښی چې خبر سو له هم دې ځایه په منډه ورغی، ډاکترانو د ګلاب لاس ته چې د موټړ اوښتو په وخت کې ټپي سوی وو، کومه خاص توجه نه ورکوله ځکه د نورو خلکو په څېر یې واسطې او پیسې نه درلودې چې د ډاکترانو ضمیر یې اخیستی وای، بلآخره یې ځواب ورکړ او له روغتونه یې رخصت کړ، اخښي یې په پېښور کي د ګلاب له ماماګانو سره اړیکه ونیوه او نوموړی یې د پېښور تر روغتون پوري ورساوه؛ یوه میاشت په کابل او بیا څلرویشت ساعته وروسته کله چې یې د ګلاب لاس معاینه کړ د جوړېدو نه وو، ځکه چې د ډېر ځنډ له تېردو سره یې د هډوکي کینسر پیدا کړی او له څنګل یې متې ته رسېدلی.
ډاکترانو کومه بله لاره نه لرله او هم دا یوه خبره یې کړه:
باید لاس یې غوځ شي، که لاس یې غوځ نشي میکروب به یې ټول وجود ونیسي، چې بیا یې د بنه کېدو هیڅ تمه نشي کیدای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلآخره همداسي وشول په هم هغه ماخستن يې د بې هوښۍ څو ستني وركړې او د ګلاب لاس يې غوڅ كړ .

د ګلاب لاس پرې كېدل او د دې درد زغمل زما د پلار تر وسه تېره خبره وه، مګر دا چي صبر او حوصله يې لرله، دا درد يې د خدای ج له لوري په ژوند كښي يوه ډېره سخته ازموينه بلله ، ما له خپل پلار څخه اورېدلي وو چي خلكو ته به يې ويل:

زما دواړه لوڼي ,,چې يوه يې زمونږ ناسكه خور وه ،، خواري سوې كه څه هم دغه اوسنۍ لور مي خاوند لري او لا ژوندی دی خو د ټولو عمر به محتاجه وي .

زمونږ د پلار پخوانۍ ميرمنه چي زما نه په ياد كيږي او يوازي همدا لور يې ده چي د ځوانيمرګ ماما ښځه وه پېژنم او ليدلې مي ده .

يو ماځيګر چي له دوكانه كورته تلم تر پرون مي ګامونه ګړندي وو په ځان نه پوهيدم خو لكه چي څه ته مي انديښنه وي كورته په رسېدو مي ځپلۍ له پښو ويستې مور مي په وره كي ولاړه وه څراغ او بخار ديګ يې لاس كښي نيولی الويزانده وويل:

_ پلار دي ويل نن شپه به په هديره كي تېره وو .

ستر ګو ته مي مړي نېغ ، نېغ كېدل كله كله به په دې خپل سوچ كي مړ شوم په قبر كي به ماران را باندي را غونډ وو ،ځكه هر د جمعې ماښام له لمانځه وروسته به د جومات ملا امام د قبر اوله شپه بيانوله، زما په ذهن كي هم هغه صحنې ګرځېدلې، تش هډوكی به پاتي سوم، بيا مي پر زړه پښې كېښودې او ادې ته مي وويل:

_ كومې هديرې ته؟

_ حاځي بابا ته ځو ښه دي ليدلی! هغه چې پلار دي ويل زمونږ نيكه دی، موږ او تاسي يې د كرامات اوريدلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هم دې شپه زمونږ کورنۍ هلته د هم دې زيارت په دالان کي تېره کړه د بابا په مخ کي مو رب تعالیٰ ج له دربار څخه دعا غوښته تر څو مي پلار د روغ صحت ښتن شي,,مونږ هغه شپه نه هم شمعي روښانه کړې او نه مو کوم ميخ د زيارت په لرګو وهلی پلار مي ويل دا کار ناروا او ښه نه دی له دې کاره پرهيز وکړئ که څه هم هلته ډېري شمعي د روښانه کولو لپاره ايښو دل سوي وې ،، په ژوند د هديرې شپه درنه وي ما هيڅ ډار احساس نه کړ په بې غمه خوب ويده شوی وم، په هم دې شپه مي يو سړی په خوب وليد چي د هديرې په منځ کي پر مصله ولاړ دی لمونځ کوي، سهار چي کورته راغلو پلار ته مي د خوب ښې وښودې هغه ووې چې دا به دي حتماً حاځي بابا په خوب ليدلی وي ګوندي خدای ج مي روغ کړي، ښه وو څو مياشتي، شپې او ورځي يې تر پخوا صحت ښه سو خو هغه چي مري د ګور شپه په کور نه تېروي.

★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ماما تر مړيني وروسته زمونږ پلار هم د يو ډول انديښنې ښکار سو، له ماما سره مو د پلار ناسته ولاړه د يوې ښې ملګرتيا په بنياد وه، په حقيقت کي دوئ يو بل ته ډېر ګران وو؛ تل به يې رازونه سره شريکول، د يو بل له ستونزو سره، سره به يې د هيواد او خلکو د ستونزو په اړه هم خبري کولې، د هغه له تګ وروسته مو د پلار ناروغي ورځ تر بلي لا پسې زياتيدله، جسمي او ذهني قوت يې بايللی وو، يوه ورځ چي ادې د لږ ځنډ لپاره زمونږ د انا تر کوره تللې وه، او مونږ هم پخپلو کارونو پسې بازار او ښوونځي ته وتلي وو هيڅوک په کور نه وو کله چي ماښام کور ته راغلم دا وخت ادې هم په ډېره تلوار سره کور ته راغله تر څو د خپل خاوند (زمونږ د پلار) احوال واخلي، که ګورم پلار مي ژړل او په ژړا کښې هم دا لنډۍ تکراروله ...

په اوداسه لمونځ مي قضاء کړ

نوی مين وم په ديدن نه مړيدمه

نه پوهيږم ولي يې د ماځيګر لمونځ قضاء کړی وو، يوازي دومره پوه سوم چي ادې ته يې ويل د ماځيګر لمونځ مي په اوداسه راڅخه قضاء سو.

زما تبه وه کور ته له رارسېدو سره سم په خپل ځای کښې وغځيدم، بدن مي لړزيده، يخ، يخ مي کېده، سړې تبې نيولی وم، ادې راته ګولۍ راکړې په کمپل کښې پټ کړم په ډېر لږ ځنډ کي آرام ويده سوی وم، کله چي راويښ سوم شپه نيمي ته رسيدلې وه، ما وليدل په خونه کي لا هم څراغ بليده، کشر ماماهم راغلی، ادې، خور او مشر ورور مي چي قران

(c) ketabton.com: The Digital Library

کریم یې مخې ته نیولی وو، د پلار کټ ته نژدې ناست دي، زه هم را پورته سوم او د پلار کټ ته ورغلم دا وخت مې پلار زما لاس پخپل لاس کښې ونیو او راته وویل یې :

_ زوی اوس دې هم تبه ده، ویده سه زه ښه یم.

زما لاس یې پرېښود او د ادې لاس یې ونیو، بل لاس یې غوږ ته یووړ، ورو غوندې یې وویل:

_ لمونځ کړم !

ادې ژر په کټ برسېره د پلار مخې ته یو بالښت کېښود، په بالښت باندې یې مصله ور هواره کړه، تر څو په اشاره لمونځ ادا کړي، کله چې هغه دوا ړه لاسونه غوږونو ته ورسول یوه شیبه یې هم داسې نیولې وو، چې ماما مو ږغ کړ:

_ پښې او لاسونه یې درسم کړئ.

پلار مې په هم دې ډول د خپل خالق پور ور ادا کړ، روح یې ور وسپارله.

مونږ ټولو د اسلام دوهمه کلمه شهادت په زوره، زوره ویله:

,,اَشهَدُ اَنَ لا الٰهَ الا اللّٰهُ وَحدَہُ لاشَرِیکَ لَہُ وَاَشهَدُ اَنَ مُحَمَّداََعَبدُہ وَرَسُولُہ،، خو ادې ژړل، زموږ مشر ورور یې لومړی مولوي صاحب ته چې زموږ ګاونډی دی، ورپسې یې غاغا (زموږ د ادې تره کیږي) او جومات ته د کټ او غسل تختې لپاره ولیږه، کله چې د غسل، کفن انتظام وسو، او زما پلار یې د غسل لپاره د باندې را ویست، نرمه، نرمه پرخه اوریده او دا د هم هغه کال د ژمې لومړنۍ واوره وه چې را ووریده، زما اوس هم تبه وه او تر ډېره پخپلو پښو د دریدلو توان مې نه درلود خونې ته راغلم کله چې مې د پلار خالي کټ او د ادې ژړا ولیده، حوصله مې وبایلله، د ادې غېږې ته ور ولویدم، ما او ادې تر سهاره پورې وژړل، اوس مې هم یاد ته نه راځي چې خورکۍ به چیرته وه، په څه اخته وه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

چیرته به یې ژړل هیڅوک مې نه په یاد کیږي، خو تر لمر خاته پورې زمونږ ټوله خونه د خپلو او پردو ښځو ونیوه، چیغې او نارې وې.
د جنازې تر ادا کولو وروسته د اسقات پیسې چې څه یې زمونږ او څو یې د خپلو او پردو لخوا را ټولې سوې وې، بیرته مونږ ته راوسپارلې، او هم دا یې ویل چې یتمیان دي، اړتیا ورته لري.
زما په دوه لس کلنۍ کښې پلار وفات سو، او مونږ یې له سیوري بې برخې شول مشر ورور مې ترما دوه کاله مشر دی، مونږ دواړه لا تر اوسه په عقل خام وو، چې د بې پلاره ژوند درونه پیټې ته مو اوږه ورکړه ؛ څومره چې شپې او ورځې تېریدلې همدومره د پلار د نشتون احساس راسره پیدا کېده، د هغه د ناستې ځای چیرته چې به هغه ناست وو، تر سترګو، سترګو به مې کېده او د هغه خبرې به مې په ذهن کې راګرځېدې، کله، کله چې په دې به پوه سوم څوک نسته او یوازې یم ښه ډېر به مې وژړل.
د پلار تر مړینې څو میاشتې وروسته په دوکان کې شته سامان ورو، ورو په تمامیدو سو، او بلاخره یوه ورځ داسې هم راغله چې د دوکان هغه شیان چې موږ ورته اړتیا لرله کور ته راوړل،دوکان مو د یو کال د مودې لپاره په کرایه ورکړ، د خور واده هم په هم دغو شپو ورځو کې چمتو سو او په پټه خوله تېر سو، هیڅ چا د نورو وادونو په څېر اتڼ او سندرې نه وویلې، د ماما شهادت، د اخښې تېپې کېدل او وریسې زموږ د پلار مړینې ټوله کورنۍ او خپلوان ځورولي وو.
د ژمي له رانژدې کېدو سره سم د هغې مدرسې پرځای چې لیرې وه، یوې بل نژدې دیني مدرسې ته ورغلم، او درسونه مې پیل کړل دا چې د ژمي توند یخ وو، داسې یخ چې د بدن په پوستو کې به لکه د ستني ننوت، د ادې په خوښه به د شپې مهال هم په مدرسه کښې پاتې کېدم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هم دې مدرسه کښې څو یې زما همزولي او نور ټول ترما کشران او سیدل، د مدرسې د زده کوونکو تر منځ یو ډول مینه او ګرانښت وو، د یو بل په درد به دردیدل او د ډېرو، ډېرو خبرو د زغملو حوصله یې لرله، په تېره بیا زه د هغه ړانده چښي حوصلې ته حیران وم چې د څومره ډېرو چڼیانو خبري او ظلم یې په ځان تیراوه، نه پوهیږم د ده څه مجبوري وه چې دومره وهل او ټکول یې خوړل، ښایي ځکه یې زغمل چې د دوئ په وړاندي ځان ورته کمزوری ښکاریده .

ړانده چښي چې غوښتل یې د قرانکریم حافظ شي، ډېره ښه ږغ یې درلود او د قرانکریم تلاوت به یې په یو ځانګړي انداز سره کاوه، زه به اکثر په یوه نه بله پلمه ورته کښیناستم او د ده تلاوت ته به مي غوږ نیوه، ما قرانکریم تردې وړاندي له خپل پلار څخه زده کړی وو، وخت نا وخته به مي د نوموړي ړانده غلطي هم ور په ګوته کوله، په هم دې خاطر یې زما خاطر کاوه ، کله چې به یې قاري صاحب ته قرات تکرارولو، تر سام به لاندي سو او په هر دوهم آیات کښې به دریده، د سام علت یې هم دا و چې قاري صاحب به ددې پرځای چې غلطي یې ور اصلاح کړي، واهه به یې او دومره به یې وواهه چې د ده له چیغو به ټول چڼیانڼ په تکلیف شول او له قاري صاحب څخه به یې ډار پیدا کاوه، د ډار له وجي به ټول چڼیان غلطیدل او وهل، ټکول به یې خوړل، زه د قاري صاحب له دې حرکت ډېر نا خوښ وم خو د ده په وړاندي مي د څه ویلو جرئت نه شوی کولای .

دا ښه وه چې ما له مولوي صاحب څخه د عقایدو کتابونه لوستل، قاري صاحب ته مي کومه اړتیا نه لرله، قران کریم مي له مخي ښه زده وو، له ما پرته نور ټول چڼیان به قاري صاحب ته د قرانکریم زده کولو لپاره کښیناستل او له یو ټکي غلط ویلو سره به یې ښه خوندور وهل، ټکول خوړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مدرسې خواړه ,, لوبیا، مې او دال،، وو کله نا کله که کوم څوک به مهربان سو غوښه به یې راوړه یا چیرته به چا خیرات کړی وو، وچه مړۍ به مو له کورونو راټولوله او هر چنې ته به یې په حساب څو کورونه ورکړي وو، که به کوم چا تر حساب کمه مړۍ راوړه وهل، ټکول او د مړۍ نه خوړولو سزا یې ورته ټاکلې وه.

یوه ورځ چې د کوم چنې ملګري سره د وچې مړۍ راټولولو ته ووتم، زما ملګری چنې به په نیمکښه دروازه کې ودرید او د ,,وظیفه راوړئ ! ،، نارې به یې ور وهلې، څو کورونو ته تر ورتګ وروسته زه هم راضي سوم چې کوم کور ته یو بږغ ور وکړم؛ کله چې ما د یو کور په دروازه کښې د ,, وظیفه راوړئ ! ،، ناره کړه، سپي وغپل ما ژر دروازه ور پوري کړه، ملګري راپسې وخندل، یو ځل بیا مې جرئت وکړ دروازه مې نیمکښه کړه او ور بږغ مې کړ، که ګورم یوه وړه نجلۍ چې توده مړۍ یې په لاس کښې وه راغله، دروازې ته په رانژدې کېدلو سره یې را خطا کړه او منډه یې واخیسته، مړۍ زما پښو ته ولویده، په بسم الله سره مې راپورته کړه، زما ملګري چنې څه نه وویل لکه چې ورسره عادت سوی وو.

یو بل کور ته ورغلم کله چې مې بږغ کړ یو ځوان هلک راووت زما سره یې سترې مشې وکړه، موږ ته یې د انتظار وویل او بیرته لاړ، له لږ ځنډ وروسته کله چې راستون سو په یو پلاستیکي بوتل کې شړومبې او په بل لاس کښې یې توده مړۍ راوړه، زما په لیدو خوشحاله سو او چنې ته یې وویل:

_ دی زه پېژنم زموږ د ښوونکي زوی دی د ده پلار دي خدای وبخښې او جنتونه یې ځای شه.

کله چې موږ را روانیدل، د خدای پاماني په وخت یې زه په غېږه کې ونیولم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مدرسې ته د لاري په اوږدو کي زما ملګري چنې خپل څادر هوار کړ او بشپړي مړۍ يې په څو برخو وویشلې ترڅو دهغه کورونو حساب پوره سي چي مړۍ يې رانکړه او مونږ له سزا خلاص سو.

مولوی صاحب د مړۍ په راټولولو وترټلم نه پوهیږم چیرته يې لیدلی وم که چا ورته ویلي وو؛ او زه يې د مړۍ له بیا راټولولو منع کړم دا ځکه چي ترما ډېر کشران سته چي وچه مړۍ يې راټوله کړې وای.

له دې وروسته يې ماته د پخلي دنده را وسپارله او هر ماخستن به مي پخلی کاوه، زه په هم دې مدرسه کښې ډېر وخت پاتي سوم، يوه ورځ چي په ښوونځي کښې د تتایجو د اعلان ورځ وه مولوی صاحب اجازه رانکړه چي ورسم او خپله اطلاعنامه واخلم، زما اطلاعنامه زما مشر ورور اخیستې وه زه يو ځل بیا په دوهمه درجه اتم ټولګي ته بریالی سوی وم، ټول ژمی په هم دې مدرسه کښې ووسیدم؛ د پسرلي له راتګ او د ښوونځي له پیل سره سم ښوونځي ته ورغلم او درسونه مي پیل کړل.

زه او مولوی صاحب په دې خبره سره راضي شو چي د ماسپښین مهال به ښوونځي ته ځم او له هغه وروسته به د شپې لخوا بیرته مدرسې ته راځم؛ د معمول په څېر مي دواړه ځایه خپل درسونه ویل؛ زما په شمول ټول زده کوونکو ډېر په خوند سره درسونه ویل او دا زموږ لپاره یو بریالی کال وو، ځکه چي د ښوونځي نوې ودانۍ هم جوړه وه، د نوي نصاب کتابونه، قرطاسیه او د بلجیم هیواد په مرسته زده کوونکو ته د بیسکوټونو مرسته هم رارسېدلي وه، چې د تفریح په وخت به يې شاګردانو ته ورکول.

★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ بیا د رڼاګانو په کور کي شمعي مړې سوې، او د طالبانو لخوا د ټولي سیمي ښوونځي وتړل شول، ما هم له هغه وروسته دمدرسې له قاري صاحب سره مي ددیني زده کړو لپاره د لوګر ولایت ته دتګ نیت وکړ ځکه دلته نژدې شا او خوا ټول ښوونځي تړل سوي وو او هیڅ ښوونځي ته زړه نه ښه کاوه .

کله چې ادې اجازه راکړه او له قاري صاحب سره د لوګر ولایت ته روان سوم د لاري په اوږدو کي مي ځای، ځای ټوټې، ټوټې سړک او پلچکونه ولیدل چي د بمونو په زور ویجاړ سوي وو؛ له غزني ښاره د کابل په لور ووتلو د سړک له غاړي سره د تیلو ټانکرونه او اکمالاتي موټرونه سوځول سوي وو، ځینې یې داسي هم وو چي زمونږ تر راتلو لږ موده وړاندي اور وراچول سوی او لا هم لوګی ترې پورته کېده؛ موټروان له دې حالت سخته ځوریده، خو په موټر کي ناستو کسانو یې خبرو ته چندان اهمیت نه ورکاوه او زموږ په شمول ټول کرار، کرار پخپلو ځایونو ناست وو . د کابل ښار عمومي دروازې ته له رسېدو سره سم امنیتي کسانو موټر د تلاشي لپاره ودراوه، داسي یې تلاشي کړ لکه بیخي چي یې تلاشي کړی نه وي، عسکرو یوازې د خلکو څېرې ته کتل، تر دې وړاندي ما د مرکز ښرني امنیتي کسان لیدلي وو چي په ډېره سختي سره یې تلاشي کوله ان تر دې چې د خلکو جیبونه به یې هم پلټل؛ موټروان هم دعسکرو په بې غوري نیوکه وکړه او ویې ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولې امنیتي ادارې باید خپل وظایف په سمه توګه سرته ورسوي؛ تلاشي وکا، څارنه وکړي او پلټنه وکړي؛ ښار ته پر راغلیو لارویانو زیات پام وکړي، د دوی دا لړ بې غوري د ډېري لوی ورانکارۍ سبب ګرځېدلی سي.

قاري صاحب وویل:

,_ د کابل ښار ډېر بدل سوی ښکلي دنګي ماڼۍ او ودانۍ لري، څو کاله وړاندي چي زه راغلی وم دا ښار داسي نه وو اوس یې ډېر پرمختګ کړی او دا د یمکراسۍ زور دی چي ځواني ښځي او پېغلي په خلاصو ویښتو ګرځي.

غرمه مهال مو د کابل ښار په یو ریسټورانټ کښي کابلي پلاو، او د پسه قورمه سوې غوښه له تودې وچي مړۍ سره وخوړه، ټیکسي ته وختلو او د لوګر ولایت په لور مو حرکت وکړ، د یوې، یوه نیمي بجې شاوخوا د محمداغي ولسوالۍ سرخ آباد کلي ته ورسیدلو.

سرخ اباد کي د عمومي سړک سره نژدې د یو پترول پمپ تر څنګ له ټیکسي موټر څخه ښکته سو، لږ ها خوا مو مخ او لاسونه د روانو اوبو په ویاله کښي ووینځل او به مو وڅښلې، قاري صاحب تر مخ او زه ورپسې په نابلده قدمونو روان سوم.

دا سیمه له طبعي اړخه ډېره ښکلي وه، ښایسته باغونه او د اوبو کاریزونه یې لرل، د لاري دواړه غاړي په دنګو ،دنګو چنارونو پوښل سوي وې، پریمانه د مڼو باغونه یې لرل، د شمال له څوړ. سره د تازه مڼو وږم راته، او هري خوا ته د مرغانو بیلا بیل اوازونه اوریدل کېدل د طبعیت دا ننداري په ما ډېري ښې لګیدې او د خوشحالۍ احساس مي کاوه، تر ډېره پوري مي سترګي په هغې بوډۍ کښي خښي وې چي د سړک له غاړي سره یې پسونه څرول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاري صاحب په قدم، قدم زما احوال اخیست، چي زړه مي تنګ نه سي، مونږ تر څو باغونو او نهرونو تېر شو، بیا هغه جومات ته ورسېدلو چي تر مخ یې د رڼو اوبو ویاله بهیده، ما تر ویاله ټوپ کړ څپلۍ مي اوبو ته ولویده، قاري صاحب په خندا سو او ژر یې څپلۍ را ونیوه، په ختو ککړه پښه مي وینځله، څپلۍ مي په پښو کړه، دواړه د جومات انګړ ته ننوتلو، په انګړ کښي څو نوري خوني هم وې چي د مدرسې چنیان پکښي اوسېدل، که ګورم زموږ یو بل کلیوال چنی هم هلته دی چي تردې وړاندي یې زموږ سره د کلي په مدرسه کښي د قرانکریم حفظ کاوه.

دوی زمونږ په لیدو خوشحاله شول، خولې یې له خندا نه سره ورتلې، ټولو ستړې مشې راسره وکړه، سړې اوبه یې راکړې دا چي مونږ ډېر ستړي شوي وو، ساه مو بنده، بنده او سترګي مو پټې، پټې کېدې نو د خوب غېږي ته مو ځانونه ور وسپارل، آرام ویده شو.

کله چي راویښ سوم یوازي پروت وم، قاري صاحب نه وو، دباندي راووتم که ګورم په جومات کښي د ماسپښین جمع ادا کیږي، ژر، ژر مي اودس وکړ او جومات ته ننوتم، په اخیري رکعات کي مي له امام سره لمونځ ونیو، څو چي ما لمونځ پای ته رساوه ټول کلیوال له جومات ووتل، یوازي قاري صاحب له مولوی صاحب سره د محراب خواته په خبرو بوخت وو؛ قاري صاحب ماته اشاره وکړه او زه یې د ځان خواته ور وبللم له مولوی صاحب سره یې معرفي کړم، دوی زما او زما د درس په اړه ډېري خبري وکړې، چي زما ستاینه به یې کړه شرمیدم، غوږ به مي کوڼ واچاوه، ځکه زه پوهیدم دومره ځیرک نه یم څومره چي دوی وایي.

مولوی صاحب زما کتابونه بدل کړل، هغه کتابونه چي نیمی مي ویلي وو په نیمي کښي پرېښودل او ماته یې د علم صرف د کتابونو ویل چي باید سهار یې پیل کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له جومات څخه مدرسې ته راغلم کليوال ملګري مي شين چای چمتو کړی وو، يوه، يوه توده، توده پياله مو نوش کړه او دباندي را ووتلو.
ما د دې سيمي له طبعي هوا څخه خوند اخيست، ګام په ګام د مڼو وني، باغونه، دنګ، دنګ چنارونه او د کاريزونو اوبه بهيدې، زړه او روح دواړه به مي تل تر و تازه وو، تر ماځيګر پوري د مدرسې په ځانګړي د مڼو باغ کي وګرځيدلو او مڼې مو وخوړلې، د ماځيګر لمانځه ته جومات ته راغلو، دا چي مولوی صاحب نه وو، د يو طالب په امامت مو لمونځ ادا کړ، تر ماښامه په جومات کښي پاتي شو ټولو د مدرسې طالبانو د قرانکريم تلاوت کاوه او کتابونه يې مطالعه کول، د ماښام تر لمانځه وروسته د يو کوچي طالب په ميلمستيا د هغوی کيږدۍ ته لاړو.

★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوچیانو په ازاده فضاکښي د کیږدۍ مخي ته پرش هوار کړی وو، بالښتونه ورباندي کتار وو، مونږ کښېناستلو د تیز شمال له وجي څراغونه مړه کېدل، یوه شیبه یې تراکتور چالان کړ،چي بیټرۍ یې ډکه سوه نو د تراکتور د بریښنا رڼا ته دسترخوان ویړ سو، شوروا او توده مړۍ یې راته کیښوده ورپسې یې خوندوره د وري غوښه چي تازه یې حلال کړې وو راوړه، ټولو په ښه خوند سره خواړه وخوړل ګوتي مو وڅټلې د خیر او برکت دعا یې وکړه، شین چای مود ساړه شمال په څوړ کښي نوش کړ، د ماخستن د لمانځه وخت په رانژدې کېدو سو، موږ هم کرار، کرار بیرته خپلي مدرسې ته راستانه شو.

ماخستن خوب نه راته، په ځای کښي مي د مړۍ اتامونه پراته وو، څو، څو واره راپورته سوم په نیالۍ مي دسمال تېر کړ، میړان رباندي ګرځیدل، چیچلم یې تر نیمي شپې پوري ویښ وم، یو ناڅاپه لوی درب سو، یو ځل بیا درب سو، تر ډېره مي غوږونه څک وو ما ویل لکه چي جنګ سو، ذهن ته مي کور راغی او هغه په ولسوالۍ د شپې لخوا د طالبانو برید، سوچ واخیستم، ډار راسره وو، ټوله شپه ویښ وم د سهار خواته کله چي لږ، لږ رڼا سوه او قاری صاحب اوداسه ته پورته سو سترګي مي سره تللي وې، یو چا مي په پښو سرې اوبه را توی کړې، پخپل ځای کښي راکښېناستم، کلیوال ملګري مي راباندي بږغ کړ:

_ پورته سه لمونځ دریدلی او ته لا ویده یې! ،ژر، ژر مي بستره ټوله کړه او دباندي راووتم د ویالې په غاړه مي اودس تازه کړ او جومات ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننوتم، لمونځ سوی وو، مولوی صاحب او مقتدیانو د دعا لپاره لاسونه لپه کړي وو، یوې خواته په لمانځه ودریدم لمونځ مي ادا کړ، چي راوتم مولوی صاحب راېږغ کړ او د ځان خواته یې ور بللم.

مولوی صاحب زما د ناوخته پورته کېدلو علت وپوښت، ما هیڅ نه وویل هغه په ډېره قهرجنه لهجه خبري پیل کړې هغه وویل:

_ ته باید له نن وروسته سهار وختي پورته سې؛ آیا ته نه یې خبر سهار وختي پورته کېدل څو مره ګټي لري؟

زه غلی وم هغه خپلو خبرو ته دوام ورکړ:

_ الله تعالی(ج) فرمایي : د سهار لمو نځ ادا کړئ ځکه دا دشپې او ورځي د ملایکو د حاضرېدو وخت دی؛

همدارنګه رسول الله (صلی الله علیه واله وسلم)فرمایي: د سهار دوه رکعته لمونځ له ټولي دنیا او هغه څه چي په دنیا کي دي غوره دی، د م اخستن له لمانځه وروسته د علم له زده کړي پرته بل څه ته مه را ټولیږئ، زما د امت په وختي پاڅېدلو کي برکت اچول شوی دی.

کله چې هغه خبري پای ته ورسولې، را ووتم او هغې خوني ته راغلم چیرته چي د مدرسې طالبانو د سهار ناشته تیاره کړې وه؛ د سهار په ناشته کې د معمول او نورو مدرسو په څېر وچه سړه مړۍ او شین چای ایښودل سوي وو، د ناشتې تر کولو وروسته درسونه پیل شول ما هم په لومړي ځل "صرف میر" راوخیست او د مولوی صاحب مخي ته کښېناستم.

مولوی صاحب د کتاب شروع او پای ته د ښه نیت دعا وکړه او ویې ویل:

_ صرف د علم مور او نحوه یې پلار دی، ته باید دا ټول یا نیمی کتاب یاد کړې، ما هم د "هو" او "سمه ده" په پار سر ورته ښوراوه، یوه شیبه زما او د کتاب په اړه وږغیده بیا یې زه رخصت کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماسپښین مهال بازار ته د خپل کلیوال ملګري سره ووتم، په لاره کې مي هغه تخته چي د پولیسو ۱۱۹ بیړنۍ شمېرهورباندي لیکل سوې وه سوځول سوې ده، تختې ته مخامخ د دوکان دېوال رنګ او ور یې مات سوی وو، موږ هم هم دې دوکان ته ودریدو، یو پاو کلچې مي راوخیستې، له دوکاندراه مي د مات وره او رنګ دېوال پوښتنه وکړه یو سوړ اسویلی یې وکیښ او ویې ویل:

تېره شپه طالبانو هغه وړاندي تخته چي د پولیسو لخوا درول سوې وه په راکټ ویشتلې، راکټ تر تختې وتلی او زما د دوکان په کونج لګیدلی دی، زه نه پوهېږم دوی به د تختې په ویشتلو کې څه تر لاسه کړې وي خو زما د کوچنیانو د خولې ګوله یې نیمی کړه، پرته له دې چي نور څه ووایم له دوکانه یې راووتلو او د نور بازار په لور وخوځیدلو، ما د ځان او جامو وینځلو لپاره صابون راونیولو او بیرته مدرسې ته راغلو.

★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپې او ورځې تکراري سوې، د معمول سره سم هره ورځ به ښه په خوند درسونه روان وو، زه به هم اوس هر سهار وختي پورته کېدم، کتاب مې تقریباً نیمايي ته رسېدلی وو، مولوی صاحب د ازمویني وویل د پنجشنبې په سهار د کتاب تر ازمویني وروسته کله چې بریالی سوم هغه راته وویل:

_ زه پوهیږم ته به د دین ګټونکی او ساتونکی یې، د خدای په لار کې ستا شهادت زما تر ټولو لوړه آرزو ده، لکه څرنګه چې حسین ابن علي د مظلوم د حق او د عوامو د مصلحت د دفاع دود خپله دنده وګڼله او په دې لاره کې یې لټې ونه کړه هغه خپل ځان یې د کربلا په لوی وژنتون کې قربان کړ او د خپل پالونکي په نزد د شهیدانو سرور شو او د انسانیت په تاریخ کې یې د سمون پالو د لارښود مډال په غاړه واچوه.

ما د مولوی صاحب غټو سترګو ته په حیرانۍ سره کتل او هغه خپلې اوږدې څڼې یې تر خولۍ لاندې کړې، لاسونه یې په ږیره تېر کړل یوه شیبه غلی وو، بیا یې وویل:

_ زما استاد د الله تعالی هغه بنده وو چې همېشه یې دا تلوسه درلوده چې د خدای ج په سپېڅلې لاره کې د یو سخت زړي ظالم او متجاوز کافر له لاسه په شهادت ورسیږي؛ ځکه ده د خپل خالق ج او د هغه د پیغمبر ص پر خبره پوره ایمان او باور درلود چې شهادت، جنت ته د تللو تر ټولو لنډه لاره ده، هغه د قرآن او حدیث په دې خبره پوره باوري وو چې له دې نه پورته درجه یوازې د انبیاء علیهم السلام کېدای شي چې یو مؤمن

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خدای تعالی د فرض عین حکم د پرځای کولو په غرض د متجاوز ظالم کافر په وړاندې میدان ته د براء بن مالک او د أنس بن نضر رض په څېر ور ودانګي او بیا د هم هغه کافر له لاسه اویا زخمونه وګالي او په شهادت ورسیږي .

د وخت او بخت کیسې دي؛ یو بل طالب چې تر ما څو میاشتې مخکې مدرسې ته راغلی، ده به ویل ما ټول عمر دلته او هالته لکه د هوایي مرغه تېر کړی، خپل کور یې په سترګو نه دی لیدلی، علت یې څه دی ولې کور ته نه ځې؟

د دې پوښتنې په ځواب کې به لکه ګونګ داسې غلی شو .

د جمعې د ورځې په رخصتۍ ټول لیري او نژدې شاګردان رخصت شول، دا وخت یوه نجلۍ په کړکۍ کې تر سپوږمۍ سپینه راښکاره سوه، ویښتان یې شمال په یوه بله خوا وړي را وړي، سترګې مې ور وختې، تر وره را غبرګه مسجد ته را دننه سوه، نوکان یې ژوول، زما نوم یې اخیسته مور یې یوه منه ورکړې وه چې مسافر طالب ته به یې ورکړې؛ ور ولاړ ووتم، سترې مشې مې ورسره وکړه ورته و مې ویل:

_ هغه زه یم مور ته دې زما لطرفه مینه او مننه.

طالب تر چخلکو غلي، غلي پسې کتل، سپیني پوندي یې له تورو سینډلو سره لا ښې ښکاریدې، کتاب یې پټ کړ د سترګو په اشاره یې د ځان خوا ته ور وغوښتم، خوله یې چوله کړه او ویې ویل :

_ څوک وه!؟

د باندې تیز باد سو، دوړې او خاورې جومات ته راننوتې، ور ولاړ سوم کړکۍ مې پورې کړه او طالب ته مې مخ ور واړاوه و مې ویل:

_ د هم دې کلي جنۍ ده، څو ورځې وړاندې یې مور د مسجد سره نژدې زیارت ته راغلې وه، او به یې غوښتې، په مدرسه کښې څوک نه وو، او به

(c) ketabton.com: The Digital Library

مي ورکړې، له ما یې نه پوهیږم تر څه پوري وپوښتل،ما یې په ځواب کښي وویل زه د پکتیکا یم او دلته د درس لپاره راغلی یم.
هغه سترګي ومښلې لکه چي د غرمې خوب ته یې ځان اماده کاوه، لږ موده غلی وو، بیا یې خبري پیل کړې:
_ ,, د نا محرمي ښځي سره د سترې مشي پر وخت لاس تر څادر لاندي نیول بهتر او غوره دي ،، بل ځل پام کوه چي دا وړ له انجونو سره پوښتنه و نه کړې او هو یاد لره د دې میرمن زوی عسکري کوله، وسلوالو و واژه لاس یې په مونږ پاک کړی، هغه وایي په مدرسه کي طالبان او سیږي، دا هم دوئ وژلی دی یوازي د مدرسې کسانو میوند ښه پېژانده چي عسکري کوي.
ما له ځانه سره وویل:
((کیدای شي ګمان یې سم وي، مدرسه سم او بد فکرونه روزلی شي))
هغه په ډېره قهرجنه لهجه وویل: ولي غلی شوې!؟ لکه چي زما خبره ښه نه درباندي ولګېده.
ومي ویل:
_ هیڅ، زه به څه ووایم، نه پوهیږم تر ما مخکي دلته څوک او څنګه..
طالب په غصه ښکاریده، په زوره، زوره یې خبري پیل کړې او ویل یې:
_ ته باید سپین او تور وپېژنې، زوی یې زمونږ او د دیدن دښمن وو، له خولې دي خبري کاږي، دا ښځه به هم له کوم چا سره ضرور کوم لاس لري دومره کور سلا بلا نه چلیږي.
ومي ویل:
_ کور یې ما لیدلی، زه به وظیفې ته ورتلم، کری ورځ د ټک او زر تارو کار کوي، د کلي ناوي او پېغلو ته بالښتونه ګنډي، له هغه به یوه ګوله مړی پیدا کوي، خوله او لاس به یې ورباندي ازاد وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګې يې د خوب په بهانه پټې کړې، لږ ځنډ کرار سو، اړخ يې په بله بدل کړ،ورو غونډې يې وويل:

_ ته لا دلته نوی يې خپله به پوه سې.

تليفون يې وشرنګېده، په منډه ووت، بيرته رانغی زه، قاري صاحب او کليوال ملګري مې په مدرسه کې يوازې پاتې شول.

نن څوومه وه، نازکي، او د شنو سترګو نجلۍ به هر ماځيګر دوه يا درې منې د مسافر طالب په نوم مدرسې ته راوړې، نوکان ژوول يې يو عادت وو، په شونډو کښې يې يو څه وويل، ما وپوښتل:

_ پوه نه سوم څه دې وويل؟

په خندا کې شاته ولاړه وې ويل:

_ ته د پتکيکا يې؟

ما څه نه وويل دې لاس را اوږد کړ وې ويل:

_ ميړتون

په اوږه مي ميږی وو هم داسي مي پريښود، دې ته مي وويل:

_ يا زه د پتکيکا نه يم خو د پکتيکا يم.

دا پخپله خبره وشرميده، تر وياله يې ټوپ کړل، منډه يې واخيسته پاولۍ يې لکه د آسپي شرنګيدې، تر دېوال پټه سوه له سترګو مي پناه سوه.

★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښې شپې (برات) شپه وه، غوښتل مي کورته زنګ ووهم، مور به مي يادوي، ګوندي زما د ږغ په اوريدو به خوشحاله شي؛ کله چي مي هڅه وکړه د ورور نمبر مي بند دی، فکر مي خراب شو اوس څه وکړم، نن به مي همزولي لوبي کوي ټول به د نن شپې له رواجي ميلې خوند اخلي او زه ...

ملګري ته مي زنګ وواهه شماره يې بنده وه، صبر کومه بله شماره به يې کار کوي، مخابراتي شبکه پرلپسې د ملګرو شمېرې بندي يادوي، د نيمي شپې انديښنو په غېږ کښې ونيوم، ځني يادونه مي تر خوا او شا را تاو شول په وجود کښې مي نا آرامي احساس کړه د باندي ووتم،د پينځلسمي سپوږمۍ لکه دچا په انتظار ولاړه وه ستورو د بنيادم په کړنو پسي پسخند واهه، سر راباندي وګرځيد دا وخت مي همزولي ويده شوي، نه پوهېږم کوم درد مي اوښکي وبيولې، کتاب مي خلاص کړ موضوع يې راته بې خونده ويسېده، د ليکلو هڅه مي وکړه هيڅ، هيڅ هر څه له ما تللي او خپه وو ساه مي واخيسته اوښکو ته مي له زړه د درد لاره وشوه؛ سترګي مي سره ورغلي وې خوب مي ليد ,, باد رنې اوبه خړي کړي ،، د سهار اذانونه کېدل سترګي مي وغوړولې پورته شوم اودس مي تازه کړ لمونځ مي ادا کړ ، مولوی صاحب ته کښېناستم، د خوب تعبير مي وغوښت هغه وويل:

په خوب کي ځان په رڼو اوبو کي ليدل د روغتيا او سلامتي معنا لري دا چي تا خړي اوبه په خوب ليدلې برعکس ته به ناروغه شې، هو زه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غواړم تاته کوم زیان ورسیږي، دوه رکعته لمونځ ادا کړه او ډېر تلاوت کوه .

هره شپه به د کور او ادې یاد راسره وو، تر ناوخته به یې خوب ته نه پرېښودم،په هم دغو ورځو کې قاري صاحب هم کور او کلي ته ولاړ؛ که ماځیګر به چکر ته ووتم هم بیرته به ژر راتلم ورځ په ورځ مې د خولې خوند خرابیده، وخت به نه راباندې تېریده، تر روژې پورې قاري صاحب نه راغی، په هم دغه ورځو کښې مولوی صاحب د هغه طالب خبره هم یاده کړه چې له مدرسې تللی بیرته نه دی راغلی، مولوی صاحب وویل:

_ داسې بختور خلک او داسې بختور نصیب د هرچا نه وي، بختور سړی دی چې د ښې شپې په شپه یې د شهادت جام نوش کړی .

ماته یې ګوته ونیوه او زیاته یې کړه:

_ زه باور لرم ته به هم یو ورځ داسې شهید سې،هو که ته نه غواړې دتودې وینې په جوش کې له امریکایانو او د هغوئ له مزدورانو سره وجنګیږې په زور دې نه مجبورم، دا یاد لره هغه چا چې د مدرسې سړه مړی، خوړلې وي له دین سره خیانت نه کوي.

له هم دې سره مولوی صاحب ووت، ماته د خپل پلار هغه خبره را یاده سوه چې ویل یې:

تر هرڅه وړاندې "امن" کله چې د یو هیواد خلک د امن تر بیرغ او دسولې تر سیورې لاندې ژوند ولري، تعلیم او پرمختګ کوي، دین،مذهب او ناموس یې خوندي وي.

هغه به دا هم ویل:

زموږ په هیواد کې روانه جګړه پردۍ ده، د دین او مذهب تر نامه لاندې نورې،نورې شخصي او سیاسي ګټې په پام کې نیول سوي دي، چې قربانیان یې زموږ بې وسه ولس ګرځي.

★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبا ته روژه وه، قاري صاحب هم راغی، په راتګ يې خوشحاله سوم، ماځيګر مهال مو جومات را پاک کړ، يو کليوال مقتدي نوي غالۍ راوړي وې هغه مو هواري کړې د لاوډ سپيکر بيټرۍ مولوی صاحب چارج کړه ترڅو بيا سهار وختي د قران کريم تفسير د لاوډ سپيکر څخه وشي، ماخستن مړی وخوړل سوه، لمونځ او تراويح وشوې، مولوی صاحب راغی او ويې ويل: ستاسو د پشلمي لپاره به چای او نور هر څه چې وي زمونږ له کوره راځي غم يې مه کوئ.
او هم دارنګه هر پشلمي ته به يې خوندور د شيدو او شين چای، سوجي، حلوا او يا پراټې به يې راوړې، دمدرسې طالبانو د مولوی صاحب ستاينه کوله او دعاګاني يې ورته کړې.
يوه ورځ د غرمې په مهال قاري صاحب ته مي زنګ راغی له تليفون سره دباندي ووت لکه چي کومه خبر يې له ما پټوی، بيرته راغی وې ويل:
_ ما فکر وکړ له کوره زنګ دی خو هغه بل څوک وو
په خبرو کښې ورولويدم :
_ دا دي تر څه پوري وويل ما کله پوښتنه کړې ده ضرور يو څه شته چي ته يې له ما پټوې؟
هغه وويل :
_ ورور دي وو !
ورته ومي ويل:
_ ښه نو بيا يې څه ويل ها؟؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی چي پوه سو خبره نه پټېږي ویې ویل:

ـ وسله والو په کلي کښي مخابراتي شبکې سوځولي؛ ورور دي له مرکز څخه اړیکه نیولې وه او ویل یې، ویل یې ... خبره یې سره ورږوله، سر یې ور پټ کړ ویې ویل:

ـ هیڅ هسي ټوکه مي وکړه !

ورته و مي ویل:

ـ څه یې ویل ته ولي له ما خبره پټوې؟

سر یې را لوڅ کړ، ګړی ته یې وکتل د لمانځه وخت دی، را ولاړ سو ویې ویل:

ـ ورور دي سلامونه ویل نن یا سبا به اړیکه درسره ونیسو ته به کابل ته راشې کورنۍ مو ګاونډي هیواد پاکستان ته ځي په کلي کښي ژوند سور اور دی .

درب ور یې را پوري کړ او له خوني ووت.

په سبا ورځ کله چي د ورور تلیفون راغی که څه هم هیڅا نه غوښتل چي زه له مدرسې څخه ولاړسم، یوازي د ادې خبره مي ومنله، زه او قاري صاحب مخ په کابل را روان شو، څو قدمه لا نه وو راغلي چي مولوی صاحب په مخه راغی ماته یې یو څو افغانۍ راکړې او مدرسې ته د بیا راتلو یې په ټینګار سره راته وویل.

د لاري په اوږدو کي هم دا فکر راسره وو، چي ولي زه په کراره سره درس نسم ویلی، که هم دا یوه میاشت نور دلته پاتي سوی وای کتاب به مي خلاص سوی وو، د پلار هغه خبر مي ذهن ته راغله چې ویل به یې ,, هڅه وکړئ هم دا نن مو د زده کړو وخت دی کله چي زه مړ سوم ناممکن چي تاسو به درس وواياست،،

کابل له کوټه سنګي سره نژدې له ټیکسي راښکته شو او د سړک له ژۍ، ژۍ سره غلي روان وو چي یو چا راپسي غږ کړو ، ما ولیدل چي ادې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوچني ورونه مي د سړک له غاړي سره په لمده او ککړه ځمکه ناست وو، مشر ورور چي خوله يې له خندا ډکه وه زمونږ سره ستړي مشي وکړه، ادې ته مي ور منډه کړه، دواړه لاسونه مي تر غاړه ورچاپېر کړل او ښه ډېر مو سره وژړل دا زمونږ د جدايي د درد او په وصال کي د خوښۍ اوښکي وې.
قاري صاحب مو رخصت کړ، موټر ته پورته شو، د کابل ښار تر دنګو، رنګينو ودانيو، مارکيټونو او دوکانو راتېر شول، څومره چي موټر له ښاره ووت دومره به ځوريدم.
ادې زما د تيرو شپو او ورځو په اړه پوښتنې کولې کومي چي په مدرسه کښي تيري شوي وې، زړه نا زړه مي ځواب ورکاوه، کله چې ما له ادې څخه د پاکستان ته تلو علت وپوښت، هغې وويل:
_ طالبانو دي مشر ورورته په هم دې تور ګواښ کړی چي ګواکي دی د دولت سره د جاسوس په توګه کار کوي، پرلپسې يې جومات ته ليکونه راليږل چي له دولت څخه دي لاس واخلي د دې لپاره چي مونږ مطمين سو يو څه وخت دي له هيواده دباندي ولاړ سي، بلآخره مونږ دې ته مجبوره شو چي کلی پرېږدو او پاکستان ته ولاړ سو.
زه ډېر تږی سوم خو اوبه مي نه څښلې ځکه چي روژه وه، د مشر ورور او ادې هم روژه وه، خو کوچنيانو ته يې له هغه ماشوم څخه اوبه رانيولې چي د سړک له غاړي سره په خيرنو جامو کښي ولاړ وو.
د لاري په اوږدو کي خوب وړی وم، کله چي موټر ودريد را ويښ سوم که ګورم موټر د سړک له غاړي سره ولاړ دی او د چنارونو او ونو ها خوا ته پريمانه رڼې اوبه بهيدې، له مشر ورور مي د ځای په اړه پوښتنه وکړه، هغه وويل:
دا د سروبي رواني اوبه بولي اصل کښي دا د کابل سيند اوبه دي کله چي د کابل له ښار څخه تيرېږي د تينۍ په سيمه کي د لوګر سيند ور سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو ځای کیږي او بیا د تنګي غار ته داخلیږي هم دارنګه د پنجشیر سیند ورسره یوځای شي، د سروبي نه وروسته وریښمین تنګي ته داخلیږي، داسې لغمان ته او بیا د کنړ سیند ورسره یوځای کیږي او بلاخره د پیښور سیمي ته ځي چي د اټک په ساحه کي زړه نا زړه د سند له سیند سره یوځای کیږي.

زه د سړک له ژۍ اوبو ته وربنکته سوم، اودس مي تازه کړ، دوه، دوه رکعته د سفر لمونځ مو وکړ او مخ په ننګرهار وخوځیدل، د ماځیګر لمونځونه مو په ننګرهار کي ادا کړل، سترګه لویدو ته تورخم بندر ته ورسیدل، د تورخم په بندر کښي مو پاکستاني عسکرو ته سل روپۍ په هم دې خاطر ورکړې چي مونږ افغانان یو او په غېرقانوني ډول د پاکستان خاوري ته ځو، ما وویل:

لر او بر ... خبره مي لا پوره نه وه چي مشر ورور مي په خوله لاس راونیو او ویې ویل:

دلته دا خبري مه کوه دا د دې خبرو ځای نه دی ناوخته کیږي مونږ باید ژر تر ژره مزل تر منزله ورسوو.

کله چي د خیبر تر دروازه تېرسو ، دا وخت د ماښام اذانونه هم وشول، په هم دې سیمه کښي د یو جومات سره موټر ودرید، د جومات مخي ته ناستو ماشومانو سرې اوبه او خرماوي راکړې روژه مات او لمونځونه مو وکړل، پېښور ته چي رسیدلو په یو هوټل کښي مو مړۍ وخوړه دا ځکه چي ټوله ورځ مو هیڅ هم نه وو خوړلي . په هم دې شپه د لاهور ښار ته وخوځیدو، سهار اذانونه شوي وو چي لاهور ته ورسیدلو، په هم دغه ورځ مونږ روژه نه ونیوه یو خو د پشلمي وخت تېر سوی و او بل ډېر زیات ستړي سوي وو .

★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوارلسم اګست د دوه زره يوولسم ميلادي کال چي د پاکستان خپلواکۍ ورځ نمانځل کېده، په لاهور کښي زمونږ لومړۍ ورځ وه.
ګام په ګام شور_ماشور جوړ وو، شپېلۍ او سندري غږېدې، لاري او کوڅې يې د پاکستان په ملي بيرغونو ښايسته کړي وې، د ماشومانو او ځوانانو په غامبورو د سپوږمۍ او ستوري ننبه انځور وه، تر دې وړاندي ما د کوم بل يا خپل هيواد د خپلواکۍ ورځ نمانځل نه وو ليدلي، دوري، دوري لا ډېر په ننداروپسې وګرځېدم، ماخستن په تلويزون کښي د هم دې ورځ په مناسبت خبري کېدې او د خپل هيواد د ملي دفاع عسکر او مهيمات يې ننداراې ته وړاندي کول.
شپې او ورځي تېرېدلې د کوچني اختر ورځ را ورسېده، اختر مرور وو يا که مونږ له اختره مرور وو، د کلي په نسبت اختر ډېر سوړ او بې خونده راباندي تېر سو، تر اختر وروسته مو په کارونو پيل وکړ، د نيمکو په يوه فابريکه کي مو کار کاوه، زه به د ورځي مهال ورتلم، مشر او تر ما کشر ورور به د شپې.
ماته يې درې زره پاکستانۍ روپۍ تنخوا وټاکله، زمونږ کور چي په کرايه مو نيولی وو، له فابريکې څخه ډېر ليري وو، دشپې لخوا به په فابريکه کښي پاتي کېدم ،د غرمې مړۍ د فابريکې په څښتن وه، ماخستن به مي نه خوړله، د سهار ناشته يو ګيلاس چای او پراټه مي له نژدې هوټل څخه په پور اخيستل، کله چي د مياشتي اخيره سوه، تنخوا يې راکړه، زه مخکي له دې چي کورته ولاړ سم هوټل ته ورغلم زما د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناشتې يو زره پينځه سوه روپۍ سوي وې هغه ته مې روپۍ ورکړې او له پاتې نيمې روپيو سره کور ته روان سوم.
په هم دغه شپو ورځو کښې زمونږ د يو کليوال سره په تليفون وغږېدم، ما د قاري صاحب پوښتنه وکړه هغه مې په ځواب کښې وويل:
_قاري صاحب د ملي امنيت کسانو د سړک له غاړي سره د ماين ايښودلو په مهال نيولی او بندي دی.
کله چې د قاري صاحب له بندي کېدلو زموږ کورنۍ خبره سوه، ډېر خفه شول، هم دا وجه وه چې په ما باندي يې باور له لاسه ورکړ او زه يې له درس ويلو منع کړم مدرسې ته يې د تلو اجازه نه راکوله.
له هغه وروسته موږ درې سره ورونو د ايلفي په فابريکه کښې کار پيل کړ، هر يو ته يې اوه، اوه زره پاکستانۍ روپۍ تنخوا وټاکله، دوه مياشتې کار مې وکړ د ايلفي د ډېر زيات ګيس او ککړې هوا تنفس د سينې درد او ټوخې په ناروغۍ اخته کړم بشپړه مياشت کار ته نه ووتم، ډاکترانو راته وويل:
ته بايد هوا بدله کړې ناممکن چې ته په يوه محدوده فضا کښې ښه سې ترڅو دې ازاده هوا تنفس کړې نه وي.
د ادې په مشوره خپل هيواد ته راستون سوم او يوځل بيا مې په مدرسه کښې درسونه پيل کړل دا مدرسه زمونږ د ولايت (پکتيکا) په يوه نژدې سيمه کښې وه.

★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته مي يو بل ښه ملګری هم پيدا کړ، درسونه پيل شول، دې ملګري په درسونه کي زما سره ډېره مرسته کړه او هم دا رنګه د اړتيا وړ شيانو د اخيستلو لپاره يې پيسې هم راکولې، کله، کله به کور ته هم ورسره تلم، مور يې ډېره مهربانه ښځه وه، زه يې هم خپل زوی کړم، د جمعې ورځ چي رخصت به سوم له ده سره به يو وار ضرور کور ته تلم که به نه ورغلم مور به يې خفه کېده، زما برخه وچه او لمده ميوه به يې مدرسې ته راليږله، ماته هم لکه خپله ادې داسي زړه ته رانژدې وه.
د قاري صاحب څو نورو شاګردانو هم په هم دې مدرسه کښې درس وايه، د قاري صاحب نوم به يې هر وخت په خوله وو، خصوصاً د مولوي صاحب يوه شيبه هم له ياده نه ووت، قاری صاحب رښتيا چي د اخلاقو يوه ښه نمونه وه، د هغه بنديخانې ته تګ په شاګردانو ډېر اثر کاوه ځکه خو به مولوی صاحب هر وخت د زندان ظلمونه بيانول او زمونږ په غوږونو کښې به يې د قاري صاحب د خلاصون لپاره د پاڅون خبري راڅخولې هغه وويل:
_ هغه بنديان چي حافظ او يا ديني عالم وي، په بېلا بېلو بهانو تر سختو شکنجو نيول کيږي، خوب ته يې نه پرېږدي، برقي شاټونه ورکوي د مرګ تر پولي يې رسوي، دوی ته په کال کي يوه جوړه جامې ورکول کيږي، خپلي جامې نه ور پرېږدي، هغه شيان چي د سره صليب له خوا بنديانو ته ورکول کيږي عسکر يې پټوي، او به او خوراک پخپل وخت نه ورته رسيږي، او هم دارنګه ځني بنديان له روغتيايي ستونزو سره مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي، کورنيو ته يې د نوموړي د علاج لپاره اجازه نه ورکول کېږي او نه هم دوی د بنديانو تداوي کوي، چې له امله يې ډېر بنديان مړه شي.
په دې ورستيو کښې مي دا ملګری وخت نا وخته په اونۍ کې څو، څو واره له مدرسې څخه د کور په بهانه به ولاړو بلآخره پسې ورک سو او نه راغی، کله چې مونږ خبر يدل هغه بلې مدرسې ته تللی وو.
زه يو څه وخت په هم دې مدرسه کښې پاتې سوم او خپل درسونه مي ويل، يوه ورځ يو طالب دا خبره وکړه چې خبره سپينه ده:
_ له نن وروسته به د ملا صاحب له کوره د مدرسې چېيانو ته اوبه نه راځي دا ځکه چې د ملا صاحب لور له چېيانو سره سپين سترګې کيږي.
يو بل طالب تر کړکۍ سر را ايسته کړ چې زموږ خبري يې اوريدلې وويل:
_ ښه نو څه به کوو په مدرسه کښې تودې څه چې يخې اوبه هم نسته مجبور يو چې د ملاصاحب له کوره د اوداسه او څښاک لپاره اوبه راوړو، کلی کومه داسي عامه ويا له يا نلکه نلري چې د نورو خلکو سره، سره د مدرسې چېيان هم اوبه ورڅخه راوړي.
دا خبري نن د ملاصاحب او چېيانو تر منځ هم سهار له لمانځه وروسته وسوې، دوئ پريکړه وکړه له نن وروسته به اوبه د ګل اغا خان له کوره راوړي ځکه د هغوئ کور د ملا صاحب د کور په نسبت و دوئ ته نژدې دی؛ اوس چې ګل اغا خان څه وايي دا به وروسته مالومه سي.
غرمه چې د شنو سترګو چېي د ګل اغا خان کور ته د اوبو لپاره ورغلی، يوه بوکه اوبه يې ورکړې چې دا به يې لومړنۍ او اخرنۍ بوکه اوبه وي بيا به نه راځې، ځکه شين سترګی چېی د ګل اغا خان اکا د ميرمني په سترګو بيخي ښه نه ورځي.
ومي ويل
_ نو چاره څه ده؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

طالب په غصه سو ویې ویل:

_ دوئ وایي چې شنې سترګی به نه ورځي کوم بل یو دي اوبه راوړي مهمه نه ده چې شین سترګی به اوبه راوړي.

ومې ویل:

_ شین سترګی به څه کوي د پیالو وینځلو هم نه دی تېره شپه یې هم د ناظم الطلبا ګیلاس مات کړی وو؛ ور زیاته مي کړه:

_ سمه ده شین سترګی به وچه ډوډۍ راټولوي، کاکو به دیګ پخوي، امین به د ګل اغا خان اکا له کوره اوبه راوړي فیصله وسوه.

اوس ټول خپل، خپل کارونه کوي لاکن ملا صاحب درس ته نه راځي باید پوښتنه یې وکړو چې څه کیسه ده؛ لور یې ماځیګر غوا پټي ته بیولې، میرمن یې هم دروازې ته په پیشو پسې راوتلي وه، خو ملا صاحب نن څوومه ده جومات ته نه راځي کلیوال یې له چا پوښتنه وکړي ؟

زه پخپله که څه هم د ملاصاحب سره مي دومره نه لګیږي باید ورسم او پوښتنه یې وکړم، ورغلم میرمن یې په څکو شونډو وویل:

_ خبره نه یم !

بیرته راغلم او په هم دې فکر کښې وم ناظم ته مي وویل:

_ نن هوا سمه ده؛ د ملاصاحب احوال به یو نه لا یو څوک راوړي، ته یو ځل د میر احمد کور ته ورسه میر احمد د ملا صاحب پوخ یار دی.

_ میر احمد ته ورغلم هغه هم وایې :

خبر نه یم !

اوس چاره څه ده؟

په هم دې فکر کي وم؛ پرلپسې دوه، درې د موټر هارن ووهل سو، ور ووتم نا اشنا څوک دی، دسمال یې تر خولې تاو کړی، را ښکته سو، د موټر کین اړخ ته یې منډه کړه دروازه یې ور خلاصه کړه، ملا صاحب را ښکته سو، موټر یې رخصت کړ او کور ته ننووت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماځیګر لمانځه ته جومات ته راغی زما د یوې پوښتنې په ځواب کښې وویل:

_ په مدرسه کې د اوبو نه شتون دا هرڅه ته په کتو سره مې د ښکته ولسوالۍ څخه چنده را ټوله کړه، تر څو دا ستونزې ورباندې حل او بل ته مو لاس اوږد نه شي.

څو شپې وروسته ملا صاحب موټر هم واخیست، کله، کله یې د دروازې مخې ته په چنیاټو وینځه؛ او هو رښتیا له ملا صاحب سره سور رنګه سراچه موټر ییخې ښه ښکارې خو بشپړ کال ووت د ګل اغا خان له کوره اوبه راځې په مدرسه کې د اوبو نیستې، هستې نه سوه.

★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شپې ناوخته ډېر تږی سوی وم، را پورته سوم په بدنۍ کښې اوبه نه وې، په اوبو پسې د مدرسې انګړ ته راووتم سپوږمۍ بشپړه وه او ټول انګړ يې روښانه کړی وو، دا وخت که ګورم د مدرسې له څلورو خواوو د ليزر سرې بتۍ را باندې واچول سوې، وډار سوم پرته له دې چې اوبه وڅښم مدرسې ته ننوتم او نور چنيانو مي راويښ کړل، مخامخ دروازه خلاصه سوه او د امريکايانو ټانک د مدرسې انګړ ته را دننه سو، څو تنه امريکايي عسکرو د بام لخوا چوترې ته راټوپ کړل، خوني ته راننوتل، زموږ په سرونو يې د ټوپک شپيلۍ ونيوې، په خولو يې پټۍ را وتړلې او انګړ ته يې راويستل، زما په شمول ټول چنيان حيران وو او هغه عسکر يې ځارل چې زموږ بسترې يې تر کړکۍ انګړ ته را غورځولې، د اشپزخانې ور يې مات کړ، ښه تر ډېره يې تلاشي وکړه فکر کوم هغه څه چې دوی يې په لټه وو پيدا نه کړل، دوه تنه عسکر زما خوا ته راغلل زما له خولې يې پټۍ خلاصه کړه، يو تن عسکر چې زه يې تر مټ نيولی وم راته وويل:

_ زه له دوی سره افغان ژباړن يم دا امريکايي عسکر غواړي له تا څخه څو پوښتني وکړي ، امريکايي عسکر له ژباړن سره خبرې کړې ژباړن زما څخه پوښتني کړې او ځوابونه به يې امريکايي عسکر ته ويل :

_ نن ستاسو په مدرسه کښې د نابلده کسانو ناسته وه؟

ومې ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

_ فکر نه کوم، نن مور یوازې وو او مولوی صاحب هم په مدرسه کښې نسته.

ژباړن ځان او د ټوپک شپېلۍ سمه کړه وویل:

_ ته باید خبرې پټې نه کړې مور کولای سو تاسو له ځانه سره یوسو او د جېل په تیارو کې مو بند کړو.

ومې ویل:

_ زه رښتیا وایم!

له ځانه سره یې روان کړم په داسې حال کې چې لاس یې زما په اوږه نیولی وو وویل:

_ آیا کله هم دلته د طالبانو یا کومې بلې نابلده ډلې ناسته کیږي یا سوې ده؟

ومې ویل:

_ میاشت ووته چې مدرسې ته راغلی یم داسې څه مې نه دي لیدلي، یوازې مور او مولوی صاحب دلته وي، هغه هم کله چې درس راته وواییي بیرته ځي.

زه یې پرېښودم ژباړن امریکایي عسکر ته ورغی، یو بل عسکر له ټولو چنیاڼو تلاشي واخیسته بیا یې له خولې پټۍ ورخلاصې کړې، ټانکونو ته وختل او حرکت یې وکړ، مور لا د مدرسې د ګډوډ سامان په سمولو او راټولولو بوخت وو چې د سهار اذان وسو.

د لمانځه تر ادا کولو وروسته کله چې مور درسونه پیل کړل د کلیوالو تګ، راتګ پیل شو او د بیګانۍ شپې د پیښې په اړه به یې ډول، ډول پوښتنې کولې، مولوی صاحب چې دخلکو تګ راتګ او پوښتنې ولیدې مور یې رخصت کړو او مدرسه یې د څو شپو په مخه را بنده کړه.

زه هم د خور کره راغلم، څو شپې او ورځې هلته وم، یو ماځیګر د ولسوالۍ له بازار سره نژدې د ماین چاودنه وسوه، چې دهم دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولسوالۍ عسکرپکښې شهیدان شول، زه د خور کره روان وم، د عسکر موټر راغی او زه یې له ځانه سره بوتلم، دد ې پرځای چې ولسوالي ته مي یوسي پوستې ته یې یوړم، دا عسکر چې اکثرًیې زموږ کلیوال او د شا او خوا نژدې سیمو وو، زه یې په رسۍ ووهلم، هغوئ هم دا یوه خبره کړه، ته باید اقرار وکړې چې دا ماین دې ایښی، که ما هرڅومره د ځان سپیناوی وکړ په هم دې خاطر تور وم چې په دیني مدرسه کې درس وایم، شپه یې هلته د عسکرو په پوسته کې راباندې تېره کړه، دقومندان په ذهن کې دا هم ورګرځېدل چې زما سره لوبې وکړي،تر دې وړاندې زما له ملګرو او همزولو سره یې په داسې کړنو خبر وم، دا چې په پوسته کې نور عسکر وو او دی پوهیده که داسې کومه هڅه وکړي مقاومت به یې وکړم، نه پوهیږم لوستونکي به څه فکر کوي، خو زما فکر بربنډ او عقل خام دی، د باور وزر مې مات دی، کنه الوت ته د هرچا زړه کیږي، د سهار په لمر باور نسته، که شپه په شپه کې داسې تکه توره پاتې سي، نا ممکن چې زما په مخ به بیا شمال لاسونه تېر کړي.

تر سهاره پوري یې زما لاسونه را تړلي وو، یو عسکر چې د پوستې ساتنه یې کړه ماته څو واره وویل چې اوس ټول عسکر ویده دي ته وتښته، هیڅوک هم ستا پوښتنه نه کوي ځکه د پولیسو قومندان دا حق نلري چې په خپله مخه یو څوک په پوسته کې بند کړي او ولسوالي ته یې نه بوځي، ما فکر وکړ که زه وتښتم هم دې عسکر ته لانجه جوړیدلی سي، کیدای سي قومندان یې له دندې وشړي، ټوله شپه داسې ویښ ناست وم که خوب به راغی سر به مي ښکته ولاړ او را ویښ به سوم.

سهار وختي اذانونه کېدل چې د پولیسو قومندان راویښ سو، زما لاسونه یې را خلاص کړل او کور ته تګ اجازه یې راکړه، کور ته راغلم او خور ته مي بهانه وکړه چې زه د یو ملګري سره تللی وم واده یې وو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته مې شپه تېره کړې ده، تر سهاره پورې سندرې او اتڼونه وو، خوب راځي غواړم ویده سم تر څو لږ آرام سم.

★★★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

له هغه وروسته چې په هیواد کې له حالاتو زړه تنګ سوی وم او ادې مې هم ډېره یادیدله، بیرته خپل کور ته چې اوس په لاهور کې ده ولاړم، او هلته له یو افغان دوکاندار سره په دوکان کې د یو کال مودې لپاره منشي سوم، له یو کال تېرولو وروسته یو ځل بیا هیواد ته له ادې سره یوځای ددې لپاره ستون سوم چې خور مو هم د څه مودې لپاره له ځانه سره راولم.
که څه هم مشر ورور ډېر وویل چې دا ځل هغه خپله ولاړ سي، خو کور او کار ته په کتو سره ادې هغه دې ته راضي کړ چې زه له ادې سره یوځای وطن ته راسم.
دا هغه وخت وو چې په افغانستان کې د حامد کرزي تر دیارلس کلني دورې وروسته تازه په تازه د ملي یوالي حکومت رامنځ ته سوی وو، د ملي یوالي حکومت هغه وخت رامنځ ته سو کله چې ۱۳۹۳ کال ولسمشریزو ټاکنو د دویم پړاو د پایلو پر سر د دوو مخکښو نوماندانو، اشرف غني او ډاکتر عبدالله ترمنځ ناندرۍ او اختلافات راپورته شول او له څو میاشتو دوام وروسته، دواړو ټاکنیزو ډلو د ملي وحدت حکومت پر جوړولو هوکړه وکړه.
کلي ته له راتګ څو ورځي پس هغې مدرسې ته ورغلم چې د امریکایي ځواکونو تر چاپې وروسته مو رابنده کړې وه، دلته ټول نا بلده چهیان وو یوازي یو کس چې د مولوی صاحب د ترور زوی دی لا اوس هم شته،زما په لیدو خوشحاله سو، ما وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

_ ته پوهیږې زه دلته نه وم یوه اونۍ کیږي له لاهوره راغلی یم غواړم پوه سم چې زما ملګري اوس چیرته او څنګه دي؟

کله چې ما د خپل هغه ملګري پوښتنه وکړه چې اوس یې په بله مدرسه کي درس وایه هغه وویل:

_ ولي ته خبر نه یې چې هغه شهید سو؟

ومي ویل:

_ داسي څنګه کېدای سي هغه ډېر هوښیار ځوان وو او د هغه مور به تل ورته ویل چې له داسي کارونو څخه لري اوسه.

ځني وویل:

_ زه نه پوهیږم مور به یې هغه ته څه ویلي وي او کنه، بختور دی چې د محبس په دروازه کښې فدایي حمله وکړه او شهید سو، دا د ده برکت وو چې څو تنه زندانیان یې راخلاص کړل، یو معقول او ثابت حقیقت دی شهید چې کله د الله ج په لاره کي خپله وینه تویوي، د الله جل جلاله د رضا لپاره ځان قربانوي، د سر په بیه له اسلام او قرآن نه دفاع کوي، له خپل کور، اولاد بلکې ټول ژوند نه د الله جل جلاله د رضا لپاره تېرېږي، یقیني خبره ده چې الله جل جلاله به یې تر ټولو زیات نازوي.

زه هلته ډېر نه سوم پاتي او بیرته د خور کره راغلم، د ملګري مړیني راباندي زور وکړ، له ډېره خفګانه مي تبه سوه تردې چې ټوله شپه په ویښه راباندي تیره سوه.

په سبا ډاکتر ته ورغلم درمل یې راکړل، مګر بیا هم تبي دوام وکړ څو شپې او ورځي ووتې، زه لا ښه سوی نه وم چې د لوی اختر ورځي شپې سوې، دلته هم لکه د نورو ځایونو د مسلمانانو په څېر د قرباني لپاره چا پسونه، چا وزې او ګډې او چا غوایان رانیولي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اختر دوه اونۍ وتلي وې چې مونږ بيرته لاهور ته راغلل او خور مي هم د څو شپو ، ورځو په مخه راسره را وسته ، لاهور ته له را رسېدو سره سم يو ځل بيا له هم هغه کس سره په دوکان کي منشي سوم .

★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ د یو ملګري لیدو ته چي په روغتون کښي د ناروغۍ له امله بستر وو ورغلم، د ناروغ تر لیدو وروسته کله چي راووتم یوه نرسه په ډېره بیړه راپسې راغله او زما مخي ته ودریده، په داسي حال کي چي ساه یې دردیده او لاسونه یې په سینه نیولي وو وې ویل:

_ ببښنه غواړم آیا تاسو مقتصد یاست؟

کله چي پوه سوم پښتنه ده او په روانه عامه لهجه خبري کوي حیران سوم، ځکه ما تردې وړاندي په پنجاب کښي پښتنه ډاکتره یا نرسه نه وه لیدلي، و مي ویل:

_ هو زه مقتصد یم دا چي تاسو ما پېژنۍ او زه دي نه پېژنم لږ باید دځان په اړه ووایې؟!

وې ویل:

_ زما نوم پلوشه ده، دلته په هم دې روغتون کي د خدمتګاري په ډول د عملیاتو عملي زده کړي کوم، زه تاسو د پخوا لا په رسنیو څارم او درسره بلده یم که زما ګمان سم نه وي نو ببښنه غواړم.

و مي ویل:

_ مننه اغلي زه مقتصد یم ستاسو ګمان سم دی دا چي زه ناوخته سوی یم غواړم ژر ووایې څه خدمت دي کولای سم؟

دا وخت یو امبولانس د بیړني خدمتونو دروازې ته ودرید، هغې وویل د ناروغ بیړنی حالت دی زه ځم ته نن ماخستن زما پیغام ته په طمعه اوسه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په طمعه، طمعه دا شپه تېره سوه، بله ورځ او شپه تېره سوه، د پلوشې پيغام نه راغی، هم دې ته مي انديښنه وه چي دا به څوک وي؟
د نا بلده روښان پيغام مي ولوست د سلام ځواب مي ورکړ، ډېر ژر يې پيغام راغی:
ولي دي دومره ناوخته کړ؟
ورته و مي ليکل:
د کوم بل چا د پيغام په طمعه وم.
_ ياني تاسو ته لومړی د هغه شخص پيغام مهم وو؟
_ بلکل
روښان په انګرېزي تورو پښتو ليکله او تر ډېره به يې ناسمه ليکله، ما ورسره ډېري خبري و نه کړې او د کتاب په مطالعه بوخت سوم، خوب وړی وم کله چي راويښ سوم، شپه نيمه وه، کتاب مي کېښود او پخپل ځای کي آرام ويده سوم.
سهار چي را پورته سوم، د ټولو ورځو په څېر نن هم لومړی پيغام د روښان وو، چي د ښې او نيکمرغه ورځ يې راته ويل، ځواب مي ورکړ:
_ ستاسو دي هم ورځ نيکمرغه وي!
هغه په لفظونو کي د خندا تمثيل وکړ او ويې ويل:
_ غواړم پوه سم ولي د نورو شپو په نسبت ناوخته ويده کېږې؟
ما څه نه ورته وليکل او دوکان ته ولاړم، ماسپښين مهال په دوکان کي يوازي ناست وم روښان ته مي پيغام ولېږو
_ سلامونه روښانه هيله ده ښه به يې؟
هغه دا مهال موجود نه وو، او ځواب يې ماخستن ناوخته راکړ:
_ وبخښئ وځنډېدم او د دې څو شپو هم چي انتظار دي وکړ بخښنه غواړم هيله ده ما به وبخښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

_ روښانه زما او ستا تر منځ د خپګان څه نسته نو بیا ولي شیبه په شیبه بخښنه غواړې؟

وې لیکل:

_ دا ځکه چې زه هم هغه پلوشه یم ...!

او بیا ده ساه مي واخیسته پیغام مي ولیک:

_ عجیبه کوې دا دومره ځوریدل په څه معنا وو؟

وې لیکل:

_ هیڅ ! غواړم سبا زموږ روغتون ته راسې ځکه چې پلار مي هم راځي، او هغه غواړي له تا سره ووینې .

په سبا له خپل ورځني کاره وزګار نه سوم روغتون ته نه ورغلم، ماښام چې کورته تلم د لارې په اوږدې د پلوشې زنګ راغی، کله چې مي ځواب ورکړ هغه نه وه غږ د سړي دی، له سلام وروسته یې وویل، زه د پلوشې پلار یم او غواړم تا له نژدې ووینم، خپلو خبرو ته یې دوام ورکړ هم دا اوس که ته هرځای یې زه هلته درځم، کله چې پوه سوم کومه بهانه نه مني ور غبرګه مي کړه:

هم دا اوس زه روغتون ته درځم په طمعه اوسه ، کله چې روغتون ته ورغلم پلوشې ته مي زنګ وواهه، پلوشه او یو بل سپین بږیری سړی چې لاسونه یې سره ورکړي وو د روغتون له دروازې را ووتل، زه پوه سوم چې هم دا یې پلار دی، موږ د سړک له غاړې سره یو ګردي میز ته کښیناستل، پلوشې دوه ګیلاسه تازه د مڼې جوس راوغوښتل، یو یې زما مخې ته کېښود او بل یې د ځان، ما خپل ګیلاس دهغې د پلار مخې ته ور نژدې کړ، پلوشې په شونډو کې وخندل:

د پلار مي د شکري ناروغي ده هغه جوس نه څښي دا ستاسو دي، په ډاډه زړه یې وڅښه، پلار یې هم د پلوشې خبره تائید کړه او زیاته یې کړه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

آیا ته پوهېږې چي ما دلته ولي را بللی یې، ربښتیا هم هیڅوک له خدای پرته دچا په زړه دومره ښه نه پوهیږي، پلوشه غواړي پښتو لیک لوست زده کړي که څه هم هغه اوس ډاکتره ده خو د پښتو لیک، لوست سره مینه لري، پرون یې ستا په اړه راته وویل او ما هم دا مناسبه وګڼله چي له تاسره ووینم، دا زما د نازولي لور پلوشې هیله ده چي پښتو لیک، لوست زده کړي زه لتا غوښتنه کوم چي دا هیله یې ورپوره کړې او زه باور لرم چي ته به په هم دې برخه کښي خپله همکاري له پلوشې څخه و نه سپموې.

دا وخت ماته له کوره زنګ راغی ادې وه، ناوخته سوی وم، کور ته چي راغلم د نورو شپو په پرتله ژر ویده سوم، سهار د پلوشې په زنګ راویښ سوم، تلیفون مي درباندي بند کړ خبري مي نه ورسره وکړې، یوه شیبه مي بیا سترګي سره تللي وې چي ادې راباندي غږ کړ، لمانځه ته یې پورته کړم دلمانځه تر ادا کولو وروسته مي موبایل راوخیست، دپلوشې تر لسو زیات پیغامونه راغلي وو وروستی پیغام مي ولوست:

_نه پوهیږم ته څومره بې غمه یې ما غوښتل چي خبري درسره وکړم خو تا...

ورته ومي لیکل:

_ډېر وبخښه له خوبه وم وو ایه څه خبره ده؟

د مخابراتي شبکې د خدمتونو دڅانګي ځوابي پیغام راغی چي لیکلي یې وو ,, پیغام لیږل ناکام سو دغي شمیرې ته تر پیغام لیږلو وړاندي پخپل حساب کښي کریدت زیات کړئ ،،

نن مي دسهار ناشته هم په کور نه وکړه د پښتو ژبي یو کتاب مي را واخیست او دوکان ته ولاړم، موبایل ته مي کریدیت واچول، پلوشې ته مي زنګ وواهه، هغې ځواب نه کړ، ماځیګر مي یو قلم او کتابچه واخیستل روغتون ته ورغلم ، پلوشه د روغتون په چمن کي ناسته وه، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاسونو نوکان يي پرې کول زما په ليدو را ولاړه سوه، خندل يې، تر ستړې مشي وروسته يې څوکۍ راته سمه کړه، د روغتون يوې بلې خدمتګاري ته يې غږ کړ جوس يې راوغوښتل، پټه خوله ناسته وه او جوس يې څښل، قلم، کتابچه او کتاب مي د هغې مخ ته کيښودل، په ليدو يې خوشحاله سوه او زما لاس يې په لاس کښې ونيو، يوه شيبه د پښتو ژبي ليکدود په اړه وغږېدل، بيا يې کتابچه پټه کړه او وې ويل:

_ غواړم ولاړه سم چي ناوخته ده

ما څه نه وويل، پټه خوله را ولاړ سوم د ماښام اذان سوی وو چي له روغتونه را ووتم او دوکان ته راغلم.

★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشې ته مي د خوا له په رسنۍ باندي د ليکدود په اړه مالومات ورکول او هغې به له ځان سره په کتابچه کي ليکل، يوه ورځ مي زړه وغوښتل ورسم او وګورم ليک يې څومره زده کړی، ماځيګر مهال مي زنګ ورته وواهه، ويل يې ناممکن نن به سره ووينو پلار ناروغه دی، خور مي روغتون ته راوړی له هغه سره بوخته يم کله چي وزګاره سوم حال درسره نيسم زه هم په طمعه يم.

ماښام يې زنګ راغی، ويل يې اوس راسه پلار مي اوس ښه دی هغه هم غواړي تا ووينې، زه هم وزګار وم او دستي ور روان سوم کله چي ورغلم، د روغتون هغې خدمتګاري وليدم چي تېر ځل يې موږ ته جوس راوړل، بستر خوني ته يې بوتلم، ما وليدل چي د پلوشې پلار په بستر پروت وو، سيروم ورته چالان دی، څنګ ته يې يوه شنې سترګي نجلۍ ولاړه وه، طلايي څڼې يې پر سپين مخ را پرتې وې، دا وخت پلوشه هم راغله پرته له دې چي ماته څه ووايي پلار ته ورنږدې سوه په تندي يې لاس ورکيښود، او ورته ويې ويل:

_ آغا مقتصد راغلی دی... !

هغه سترګي روڼي کړې، د ښو په اشاره يې سترې مشي راته وويل زه د بستر سره په نږدې څوکۍ کښېناستم، پلوشې وويل: _ دا زما مشره خور روقيه چې په هم دې روغتون کي د قابلګي څانګي ډاکتره ده، که ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وواېي چي مخکي ولي دلته نه وه او تا نه ده ليدلې دا ځکه چې روقيه د ځو ورځني سيمنيار په موخه اسلام آباد ته تللې وه.
موږ ډېري خبري نه وکړې، پلوشې چاى را وغوښت ما منع کړه، ناوخته سوى وم، د کوم چا د تليفون په زنګ را ووتم او کور ته راغلم.
د کتاب په مطالعه بوخت سوم ځو پاڼي مي نه وې لوستي عينکي مي په سترګو وې خوب وړى وم، په اړخ واوښتم، عينکي مي خرپ ماتي سوې، ځان مي سم کړى ځاى بدل بيرته ويده سوم، په مياشت کښې يو ځل يا کله په اونۍ کښې دوه ځله مي عينکي ماتيږي، ځوک به دا ګمان کوي چي د لوبو پر وخت يې ماتوم يا هم چا سره به مي لاس اچولى وي او ځو سوکان به يې پر دا مخ، مخ وهلى يم؛ زه د دوئ ټولو دا خبري واورم او پرځان يې ځکه زغمم چي عينکي مي ماتي کړي وي، سترګي مي له درده رپيږي، وخت نا وخته مي اوښکي هم راوينبي سي بهيږي، دا عينکي هم زما د ژوند يوه برخه ګرځيدلې ده؛ په مونږ کي ډېري غلطۍ شته چي له عينکو پرته له ورايه را معلوميږي مګر مونږ يې بيا هم نه وينو، خپلي وړې، وړې غلطۍ په پام کښې نيول په ټولنه کښې د لوى او ژور مثبت بدلون سبب ګرځېدلى شي؛ د تور ګمان عينکي په پوزه ګرځول لويه بدبختي ده او دا بدبختۍ خپل ځان ته په کتلو سره له منځه وړلى سو؛,, سترګي هرڅه ليدلى شي او کله چي په سترګو کي خس ولويږي، سترګي يې نه ويني هم دا رنګه موږ د نورو انسانانو عيبونه وينو او خپل عيبونو ته مو پام نه وي،، نن چي زما عينکي يو ځل بيا ماتي سوي وې د عينکو دوکان ته راغلم، سترګي يې وکتې، هغه وويل سترګي دي ژوبلي سوي دي د شپې مهال کله چي ويديږې په يوه ټوټه باندي تړه، او ستاسو عينکي به ماښام ته جوړي سي.
موبايل ته مي پام سو چي د پلوشې دريم پيغام راغلى، ژر مي راخلاص کړ ,, سلام، که څه هم ما نه غوښتل درته ووايم، زه پوهيږم زما بل

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواخوږی نسته او که خواخوږی مي وي نو هغه به ته یې، زموږ د ارمانونو څلی وران سو او له سیوري یې بې برخي شول ،که څه هم پلار مي ماخستن وفات سو تاته اوس وایم موږ کلي ته راغلل ،ما نه غوښتل ته بې خوبه سې، پرون مي ستا سترګو ته کتل ډېر ستړی وې ،،

زړه مي نه ومنل یا خو ډېر نا ارامه سوم، روغتون ته ورغلم د پلوشې پوښتنه مي وکړه یوې نرسي راته وویل پلار یې خپل پارتمینت ته وړی، پارتمینت د روغتون شا ته پلازې په دوهم پوړ کښي دریم نمبر دی، په بیړه ورغلم دروازه مي خلاصه کړه په مخامخ هنداره کښي مي خپل ببر ویښتان او خلاصي تنۍ ګریوان ولید، د میز په سر نیم ګیلاس سوړ چای ایښی او د پرونۍ ورځي ورځپاڼه، یوه کتابچه فکر کوم قلم به چا له ځانه سره وړی وي، په الماری کښي کتابونه، کړکۍ خلاصه ولاړه وه، پرده یې شمال ته لکه د یوچا کمیس نښېده، د لمر وړانګي راپرتې وې په کڅافات دانۍ کښي مروړل شوي کاغذونه؛ بیرته په زینو راښکته سوم لاندي تبخونه کښي یو څراغ روښانه دی نه پوهیږم دا وریښمین رومال به دلته له چا څخه لویدلی وي، د اوبو نلکه خلاصه پاتې نری، نری اوبه بهیږي، را ووتم یو ځل بیا بیرته پورته خیژم، وختم هرڅه په خپل ځای پاتي سوي دي، د پښو ښکالو راپسې وه،وارخطا راښکته سوم دوري، دوري مي کتل کېدای سي څه ناڅه داسي پیدا کړم چي پرونی دېره سوی سکوت وشړي .

د پلوشې نمبر ته چي هرڅومره زنګ وهم، موبایل یې بند وي، نه پوهیږم دا ورځ څنګه تېره سوه، د خپل پلار مړینه به راته سترګو، سترګو ته کېده، ماښام د تلویزون له لاري خبر سوم چي ماښام د پکیتکا ولایت د یحیی خیلو ولسوالۍ په پړاو سیمه کي په داسي مهال ځانمرګی برید وشو چي د دریو ولسوالیو د والیبال لوبي ټیمونو پایلوبه کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جسمي او ذهني ستړیا راباندي بار وه، د خوب غېږ ته مي ځان ور وسپاره، ویده سوی وم.

★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

په سهار کله چې دوکان ته راغلم، د نور کله په څېر غښتلی نه وم، شونډان مې هم وچ سوې وو او هم دا رنګه په ټول وجود کښې مې د درد احساس کاوه، د تلویزون پردې ته ناست وم چې د پرونۍ چاودنې په اړه یې راپور ورکاوه

د تېر ماښام په ځانمرګي برید کې ۳۶ تنه ځای پر ځای ووژل شول او څوارلسو نورو د ژورو ټپونو له کبله په روغتون کې ساه ورکړه.

یو تن چې له خبریال سره یې خبرې کولې وویل:

۴۸ ټپیان چې روغتیایي حالت یې نازک وو، د ملي دفاع وزارت د هلیکوپټرو په واسطه پلازمیني کابل ته لېږدول شوي او د شهید محمدداود په پوځي روغتون کې تر درملنې لاندې نیول شوي دي.

ده زیاته کړه چې د ټپیانو د لېږدولو پر مهال هم یو تن ټپي په لاره کې ساه ورکړې ده؛ خو په ټپیانو کې د درو تنو ټپونه برسیرن وو چې تر درملنې وروسته کورونو ته رخصت شوي دي.

یو بل کس چې د امنیتي کسانو جامې یې په تن وې خبریال ته په خبرو کې وویل:

برید د غیبي خیلو په نوم کلي کې چې د یحیی خېلو ولسوالۍ لیرې کلی دی، داسې مهال ترسره شوی چې د درو ولسوالیو ځوانانو په خپلو کې د والیبال لوبه درلوده:

"د یحیی خیلو ولسوالۍ په یوه لیرې سیمه چې د غیبي خیلو په نوم یادیږي او کلی دی، هلکانو او ماشومانو د والیبال په میدان کې والیبال

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاوه او یو انتحاري چې چاودیدونکي توکي یې په ځان پوري تړلي وو، په هغه سیمه کې چې خلک د دې لوبې تماشې ته راټول شوي وو، انتحاري عمل اجراء کړی دی."

د راپور ترڅنګ یې د سیمې انځورونه، او د زخمیانو حالت ننداري ته وړاندې کاوه، چې په وینو سرې ځپلی او د قربانیانو د بدن ځنې غړي پکښې ښکاریدل، زه غلی ناست وم او د تلویزون پردې ته می کتل، استاد زما د مړاوي حالت پوښتنه وکړه، زه چې ډېر ناهیلی سوی وم هیڅ مې نه وویل او په خپل کار باندې بوخت سوم، ماځیګر مهال ډاکتر ته د خپل ځان د درملنې لپاره ورغلم هغه وپوښتل:

_ داسې کوم څه دي چې تا ځوروي ولې ته نه پوهیږې ژوند څومره ښکلی دی؟

ومې ویل:

_ په موټر کښې کښېناستم ژوند مې ولید چې ډېر په بیړه روان وو، انسانانو د یو بل څخه د مخکې تللو هڅه کوله، د اوبو غاړې ته ودریدم، د ژوند شیبې مې لکه اوبه بهیدې، د ونو پاڼې یې لکه زما ناکامې هیلې له ځانه سره یوه، یوه وړې، په کشتۍ کښې سپور سوم ژوند مې لامبو وهله، او کله چې د سرک بلې غاړې ته اوښتم ژوند تمام سو. هغه زما په خبرو وخندل او ویې ویل:

_ ولې د ژوند ترخې شیبې د خوږو شیبو په را یادولو نه هیروې؟

ومې ویل:

_ غواړم هغه څه هېر کړم چې په اړه یې فکر کوم فکر مې خرابیږي، هر سهار مې د ژوند لومړنۍ او وروستۍ ورځ ییل کیږي زړه نا زړه د مزل کولو لپاره راووځم ځان مې ډاډه ساتم که وروستۍ ورځ مې هم وي ښایي نن دلمر تر غروب وړاندې خپل منزل ته ورسیږم په منزل کښې اوسېدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته مهم نه دي، منزل ته رسيدل مي هيله ده ، زه مي هيڅكله هم خپل اميدونه نه ناهيلي كوم.

ډاكتر خپله اله كېښوده ستر ګي يې زما په ستر ګو كښې ښخي كړې او وې ويل:

_ نو بيا ولي دومره ناهيلی يې؟

ومي ويل:

_ نه پوهيږم ژوند به ماته څه راكړي ، د خپل عمر په اوږه باندي تكيه يم د شيبو په شمار شپې تېروم، هره شپه د شمعي په لمبه لاس سوځم غواړم ځان د درد له زغم سره عادت كړم.

ډاكتر زما لاس ونيو ورو يې وويل:

_ هر هغه څوک چي تا ځوروي بايد هېر سي او نور يې په اړه فكر كول ستا صحت ته تاوان رسوي نه فايده.

ومي ويل:

_ ياد يې لكه باد د درد سكروټي را تازه كړي، د تريخ چاى تاوده غوړپونه تر ستوني تېر كړم، له تا او خلكو ټولي ګيلې په يو كاغذ وليكم اوس مي هم په جيب كي ډېر كاغذونه وراسته سوي، نن به دا كاغذ مخامخ د دېوال په چاق كښي كيږدم، يوې آرامي سندري ته كښېنم ګوندي ژوند مي زمزمه كړي زه اوس له كړېو او نارو لويدلی يم، كه ګونګ سم ډېري چيغي به مي د زړه دننه زندی شي.

هغه په زوره، زوره وخندل او ويې ويل:

_ زه اوس پوه سوم په رښتيا سره چي ته ليونی سوی يې. په هم دې وخت كښې زما په مټ كښي ستن ننيستله، ستر ګي راباندي درنې سوې، بې هوښه سوی وم.

كله چي په هوښ راغلم، ډاكتر او استاد دواړه مي تر سر ولاړ وو، زه يې په خپل ځای كښي را كښېنولم، بيخي آرام سوی وم، ذهني ستړيا مي له

(c) ketabton.com: The Digital Library

منځه تللې وه، ډاکتر په یوه پرچې دوا راته ولیکله او له کتنځایه را ووتم، ساعت ته مې وکتل د دوکان بندولو وخت وو، زه د دوکان په خوا روان سوم استاد تر لاس ونیوم هغه وویل دوکان مې بند کړی ناوخته دی اوس باید کور ته ولاړ سو .

له هغه وروسته پرلپسې څو شپې او ورځې په کور پریوتم تبې مې وې، یو ماځیګر کله چې لږ ښه وم د ماما له زوی سره راووتم، د ښار څخه د باندې صحرا ته ولاړو او د اوبو غاړې ته کښېناستل، ما ولیدل چې یو ځوان څوک په دواړو پښو شل دی او دواړه پښې یې کږې دي د اوبو له غاړې سره په بایسکل کې ناست دی، زما د یوې پوښتنې په ځواب کښې راته وویل :

_ د زړه په سترګو مزل کوم، کله چې مې پلار وفات سو، لاس او خوله مو نه سره چلیدل لتا او ما سره مې مشوره وکړه، ژاولې، پتاسې او نور واړه، خواړه به مې د سړک له غاړې سره پلورل ګذاره مو کړه، اوس مې شکر هم دا د کور ترمخ دوکان دی سهار راووځم ماښام لاړ سم، د لور مې مینه ده چې د اوداسه اوبه او خواړه تر دوکانه راوړي، زوی مې په پینځم او لورکې مې په څلورم ټولګي کې درس وایي هر څه زما د وس په اندازه راسره سم دي راضي یم له خپل خدایه .

زیاته یې کړه:

_ د خدای تر خدایي جار سم چې هرڅه یې زما او خلکو په وس پوره او برابر دي، ټنبلي یوه ناروغي ده که څوک وغواړي علاج یې ټینګه اراده او لوړ همت په ځان کښې را پیدا کول دي.

موږ ډېر نه کښېناستل چې د ادې زنګ راغی او کور ته یې وبللم ویل یې ناوخته ده، زه او د ماما زوی دواړه زموږ کور ته راغلل په هم دې شپه د نورو شپو په نسبت ژر ویده سوی وم، ما له ځانه سره فکر کاوه چې ښه سوی یم، او اوس کولای سم چې سبا دوکان ته ولاړ سم. ★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

په سبا ورځ سهار هم دوکان ته نه ولاړم، غرمه مهال د ترخو وریجو دوکان ته له یو بل ملګري سره ورغلم، نن یي تر پرون وریجي لا ښې پخې او خوندوري وې، د ده په وریجو غړېدل چي خبرې تر کیسو پوري سره ورسیدلې. ملګري مې له دوکاندار ه پوښتنه وکړه:

_ تر دې دا ښه نه وه چي په همدې فابریکه کښې یا دښار په کومه بله دولتي څانګه کښې دې کار موندلی وای اسوده به وې او هم به دې کار جوړ و.

دوکاندار خوله خندا ته جوړه کړه او په خبرو کښې ورولوید ویې ویل:

_ ,, محترمه ! کله چي ما د سړک په غاړه په لاسي ریړۍ کښې وریجي خرڅولې ته په هم دې فابریکه کښې خدمتګار وې که ستا یاد شي کله، کله به دغرمې یا بریځر پر وخت راتلې او وریجي به دې خوړلې هغه وخت به ستا تنخوا تقریباً اوه زره روپۍ وه، ما به د ورځې زر روپۍ ټوله سودا کړه؛ اوس چي ته له خدمتګار وروسته د فابریکې منیجر سوې ما دوکان پرانیست ستا میاشتنۍ تنخوا اتلس زره روپۍ ده او زه د ورځې اته زره روپۍ سودا چي په هغوئ کښې درې زره روپۍ ګټه کوم، د نن ټوله خواري مي زما وروسته د زوی استراحت دی، او ستا ټوله خواري ستاسو د فابریکې د څښتن، را تلونکی کال به زمونږ دواړو ځامن چي همزولي او ټولګیوال دي څنګه چي مونږ دواړه وو، زما زوی به دوکان ته او زه به کرار د ژوند تر وروستۍ شیبې د میرمني په څنګ ووسم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبري يې لا پسې اوږدې کړې زما د ملګري په اوږه يې لاس ور کېښود ورته ويې ويل:

_ ستا زوی به ستا په څېر لومړی خدمتګار او بيا ... ملګري جيب ته لاس کړ په پټه خوله يې د دوه خوراکه وريجو سل روپۍ ورکړې او له دوکانه راووتل.

موبايل مي وشرنګېده، که ګورم پلوشه ده، له ملګري څخه لږ څنګ ته سوم او ځواب مي ورکړ:

_ سلام پخير راغلې هيله ده ښه به يې؟

هغې يوه شيبه څه نه وويل غلې وه، مجبور سوم بيا ورغږ کړم:

_ سلام ولي غږ نه کوئ زما غږ اورې پلوشې!؟

په داسي حال کي چي سلګۍ يې وهلې وې ويل:

_ اورم!

زه پوه سوم چي دا غږ د پلوشې نه دی پوښتنه مي وکړه _ څوک يې؟

وې ويل:

_ روقيه يم د پلوشې مشره خور

لږ نور مخکي ولاړم په ډېره تلوار سره مي ورته وويل:

_ پخير راغلې روقيې هيله ده ښه به ياستئ څه خدمت مو کولای سم؟

وې ويل:

_ پلوشه، پلوشه ناروغه ده ، غواړم ته هم راشې هغه اوس په روغتون کي بستر کوي، هيله کوم هم دا اوس راسه.

اړيکه يې پرې سوه، انديښني واخيستم، ملګری مي په خپل ځای پرېښود، زه د دوکان په پلمه روغتون ته ورغلم، روغتون ته له رسېدو سره مي په روقيه سترګي ولګيدې د بيړني خدمتونو د دروازې مخي ته ولاړه وه، زما په ليدو يې حوصله له لاسه ورکړه، کلک يې په غېږ کي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونیولم او په چیغو، چیغو یې ژړل، اوښکي مي ور پاکي کړې د پلوشې پوښتنه مي وکړه، هغې په ژړا، ژړا کي وویل:
_پرون دا مهال مور مې خپلي دندي ته راغلو، د پلوشې صحت ښه نه وو، نا آرامه وه، اوس لږ شیبه وړاندي یې هوښه ولویده.
ومي ویل:
_ ته غم مه کړه ان شاءالله هغه به ژر ښه سي، ته دا راته ووایه اوس چیرته ده؟
روقیې په داسي حال کي چي ژړل یې مخامخ خونې ته ګوته ونیوه، زه پوه سوم چي هلته ده، نژدې ورغلم، د وره خوا ته د وړې کړکۍ ترڅنګ چي پرده ورباندي کش وه ودریدم.
د روغتون په لاوډ سپیکر کښي یې شپږویشتم نمبر او د میوند نوم واخیست، مور یې له څوکۍ پورته سوه ماشوم یې ترلاس ونیؤ، د ډاکتر خوني ته ننوتل له لږ ځنډ وروسته بیا غږ سو وویشتم نمبر یې وویل، وړوکی ماشوم او مور یې له کتنځای څخه راووتل په انتظار خونه کښي زما تر څنګ په ماته څوکۍ کښېناستل، وړوکی ماشوم غلی، غلی مور ته غږیده، مور به یې په ویښتانو کې مهرباني ګوتي ور وهلې، په سینه پوري به یې ونیؤ، د دهلیز له وروستۍ خوني یوه نازکه نرۍ پیغله چي سپین کوټ یي اغوستی وو، د وړوکي میوند خواته راغله، له وجود او جامو یې د عطرو وږم راته، په نرمه او خوږه ژبه یې ورته وویل:
_ ماشاالله څومره ښه ماشوم دی نوم دي څه دی؟
ماشوم وویل:
_ میوند!
نرسي په داسي حال کښي چي پیچکاري یې ډکوله وې ویل:
ښوونځي ته ځې که نه، که ځې نو په څووم ټولګي کښي درس وایې؟
میوند وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

_ دریم ټولګي کي
_ پلار به دي ویل میوند ډېر تکړه هلک دی لستوڼی دي ور ونغاړه چي ته څومره زورور یې؟
میوند لستوڼی ور ونغښت لاس یې غبرګ کړ، خپلي متې ته یې وکتل او ویې ویل:
_ سلمان خان یم!
نرسي د پمبې له پمبې څخه لږ پمبه ورپرې کړه، او میوند ته یې وویل:
_ ربښتیا هم لکه سلمان خان، ته دي دا سترګي پټې کړه اخ څومره ښې سترګي دي، سپین نرم لاسونه،او دا لاس دي موټ کړه .
میوند چیغې کړې:
_ وخخخخ ته هم چیچکي لګوې!؟
نرسي وخندل:
_ سترګي دي پرانېزه مور دي ویل د پیچکاري له ستنې ډېر ډارېږي.
په هم دې وخت کي یو بله نرسه راووته دا هم هغه نرسه وه چي زه یې پېژندلم د پلوشې ملګرى یم، له ځانه سره یې بوتلم، آسماني رنګه پلاستیکي خولۍ یې را په سر کړه، مول یې را ووهه او د پلوشې بستر ته یې ودرولم، یوه شیبه لا وتلې نه وه چي پلوشې سترګي را رڼې کړې، اوږده ساه یې واخیسته، زما په لیدو فکر کوم خوشحاله سوه، په شونډو کې وخندل، ما یې لاس ونیو، دبستر ترڅنګ نژدې په څوکۍ کښېناستم، روقیه هم راغله خندل یې، ژر، ژر یې خپلي او ښکي پاکولې، پلوشه یې په دواړه مخ ښکل کړه، ډاکتر راغی د پلوشې نبض یې وکاته، په پرچۍ یې درمل ولیکل او پلوشې ته یې د آرام کولو مشوره ورکړه.
پلوشې یو سوړ اسویلی وکیښ او وې ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

_ دلته مي زړه تنګیږي، غواړم خپلي کوټې ته ولاړه سم، دا چي د پلوشې کوټه هم د روغتون شاته نژدې وه، ډاکټر ورسره ومنله او ډېر ژر یې موږ ته رخصت راکړ چي پلوشه خپلي خوني ته ورسوو .

چي د پلوشې خوني ته ورسېدل، روقیې وژړل کله چي ما یې د علت پوښتنه وکړه هیڅ یې هم نه ویل، ما فکر وکړ د پلار یاد یې تازه سو، خو پلوشې وویل:

_ د روقیې سبا ته واده دی، خاوند او خسرګنۍ یې نه غواړي نور روقیه داسي ووسي،دا چي د روقیې کوژدن پروسږکال سوې ده موږ هم څه ویلی نسو، دا وخت روقیه را ولاړه سوه او ماته مخامخ کښېناسته وې ویل:

_ زه دا نه وایم چي زما واده کیږي یا هغه شخص زما خوښ نه دی، یوازي او یوازي هم دا درد راکوي او ما ځوروي چي کاش اوس مي پلار ژوندی یا موږ داسي بې وروره خویندي نه وای پیدا سوي.

ما که هرڅومره تسلي ورکړه، کوم ګټه یې نه وکړه، مابښام ناوخته په مړاوي قدمونو کور ته روان سوم.

ځني وخت یا که ووایم هر وخت هم سمه ده د انسان الوت ته زړه کیږي، لاسونه مروړي او وایي کشکي وزري مي لرلی چي الوتی وای په لوړو او ژورو، انسانان که د مرغانو په څېر وزري نلري مګر بیا هم الوت کولای شي، هیلي د انسان وزرې دي د لاس ته راوړلو لپاره یې هر ډول ممکنه هڅه الوت دی، ناهیلي د انسانانو له وزرو ښکې کاږي او له الوت څخه یې را ګرځوي، ژوند په امید کیږي، هدف مزل دی هم منزل که په ژوند کښې هدف و نلرو مزل نه شو کولای چي مزل و نه کړو منزل ته نه رسیږو ، په هم دې فکرونو کي ډوب وم چي کور ته ورسېدم.

هم هغه شپه زه چي راتلم ادې مي د ماما کره تللې وه، څو ګولې ډوډۍ مي وخوړه ځان مي د خوب غېږي ته ور وسپاره، تر ډېرو په خپل ځای

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښې لټ په لټ اوښتم خوب نه راته، د شپې ناوخته چي د کورنۍ ټول غړي ویده شول، سترګي مي پټي کړې او خوب وړی وم.
ماغوښتل د خپل روح تر نزوله د شپې په تور تونل کښې څو ګامه مزل وکړم، د خاموشه دېوالونو حال واخلم او دمړو هیلو په قبرونو سلام ووایم، د ښار په څلور لاري کي روان وم، یوازي یو څراغ بلیده نوره تیاره وه، د څراغ ژیړبخوني رڼا ته ودریدم که ګورم یو څوک په لړګینه څوکۍ ناست دی سلګۍ وهي، ورنژدې سوم او پوښتنه مي وکړه:
ایا تاسو هم زما په څېر یو ورک څوک یاست چي د خپل روح نزول ته دشپې ترناوخته دښار په لارو او کوڅو کي انتظار باسئ؟
سر یې په داسي حال کښې را پورته کړ چي سترګي یې له اوښکو ډکي چینې ګرځېدلي وې په مخ یې د اوښکو ویالې را رواني وې د دې پرځای چي څه ووایي را ولاړ سو، بیا یې په دواړه مخه ښکل کړم، په ځیر، ځیر یې زما وجود او جامې تر نظر تېرولې وویل:
زما خدای ډېر مهربان دی، او زما دا یقین وو چي یو څوک به زما د سکوت د شور کرارولو ته رالیږي، زه پوهیږم چي زما او ستا د درد شریکولو تړون په ازل کي سوی او موږ دواړه هغه څوک یو چي دشپې ترناوخته پوري د ښار په لارو او کوڅو کښې دخپل روح په لټون پسي ګرځو، بیا یې د خپل جیب څخه یو کاغذ راویست او ماته یې ونیو:
ها دا ولوله هغه جمله ده چي ما هیڅکله شعر نه کړه مګر په لوستلو یې د درد احساس کوم، په وجود کښې مي څړیکه راولي او له سترګو مي اوښکي بهوي...
دا هغه شپه وه چي یو څوک مي د خپل ځان په څېر وموند چي د ښار په لارو او کوڅو کښې د خپل روح په لټون پسې په لوڅو پښو راوتلی وو، نغښتل سوی کاغذ مي پرانیست لیکلي یې وو ,, کاش انسانان په ماتو سرکونو کښې د وړو تورو میږیانو او په ویرانو کورونو کښې د مرغانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځالو ته ځير واى، تر څو پوه سي مينه او ژوند تر لويو، لويو ماڼيو په ويرانو دېوالونو کښې ډېر ښکلي دي ،، کله چي ما وغوښتل يو څه ووايم، راويښ سوم سړى مي له سترګو پناه سوى او زه په خپل هغه بستر پروت وم چي ماخستن مي د مور په نه شتون کي د خوب لپاره پخپله را غوړلى وو.

★★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه پخپلو ورځنیو کارونو بوخت وم، د روقیې واده په پټه خوله تېر سو، که څه هم زه یې وربللی وم، نه ورغلم، ما هیڅکله د هغوی په سترګو کې اوښکي زغملی نه سوې، زه پوهیدم څومره درد لري، په هم دې ورځو کښې مې یو سهار د پلوشې لیک ترلاسه کړ چې د ډاک په واسطه یې دوکان ته رالیږلی وو ,, دخدای په دومره خدایي کښې زما تنهایي، دا هیڅوک نه مني نور خلک لا پرېږده زه پخپله په هم دې اړه که فکر کوم ګوته په غاښ سم، د سوچونو سیلاب مې واخلي، د خیال په یو لوی سمندر کښې مې واچوي، که مې لامبو زده نه وای پخوا به ډوب سوې وم، حوصله مې د بې اعتمادۍ په کاڼي چا ویشتلې، زرې، زرې وه، په راټولولو یې بوخت یم نرۍ ګوتي مې زخمي، زخمي په وینو سرې دي، څرېکه درد راسره ګرځي، بلآخره دا دی بلده سوم ماته درد یوه نشه وګرځېده، تا درد راکړ ما په ورین تندي د زړه په خونه کښې د یوې لرغوني تابلو په څېر راځوړند کړ، ما هیڅکله د درد په نوم چیغه نه وکړه زه پوهیږم که چیغي کړم درد ته دي توهین کیږي، په دې ورستیو کښې تا او خدای دواړو ته شرمنده یم، ډاریږم که له ژونده وروسته ژوندۍ او ستا په لیدو بیا ومرم خدای به زما په بیا مړینه نورو بندګانو ته څه ځواب ورکوي، هم دا سوال دی چې په ذهن کښې مې ګرد ګرځي د خیال وني مې خوري، هو رښتیا ستا راکړی د درد تخم راسره دی، په وجود کي به مې یو، یو را ټوکیږي لکه شنې تنکۍ کبلي ،،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لیک تر لوستلو وروسته یو ړ اندیښنه راسره سوه، داسي کوم درد دی چي ما پلوشې ته ورکړی، هغې داخبري ماته په تلیفون هم کولای سوې، ولې د ډاګ له لاري ,, ډارېږم که له ژونده وروسته ژوندی او ستا په لیدو بیا ومرم خدای به زما په بیا مړینه نورو بندګانو ته څه ځواب ورکوي،، هم دا جمله مي په ذهن کي ګرځېدله او تر سترګو، سترګو کېدله.

ما د پلوشې سره اړیکې ښکته کړې، په خواله رسنۍ به یې تل دخپل پښتو لیک نمونې رالېږلې، زه پوهیدم چي او س یې پښتو لیک زده کړی او تر پخوا ډېره تکړه ده، او ښه پښتو لیکلی سي او س به یې زما سره هم په پښتو تورو پیغام لیږو، د پاکستان په رسنیو کې پرلپسې د ,,ضرب عضب،، عملیاتو خبري رواني وي چي د بلوچستان په سیمه کښې د تحریک طالبانو پر ضد وو، د پاکستان پوځ په شمالي وزیرستان کي د ضرب عضب عملیات په داسي حال کي پیل کړل چي امریکا او نورو غربي هیوادونو ترې غوښتنه کوله چي د حقاني شبکې او نورو ډلو پرضد دي بیړني ګامونه پورته کړي.

یوه ورځ ماځیګر د پلوشې ټلیفون راغی زړه نا زړه مي ځواب ورکړ هغې وویل:

_ د بې ځایه شویو کورنیو د درملني لپاره، شمالي بلوچستان او قبایلي سیمو ته چې د ,,ضرب عضب،، عملیات روان دي میډیکل کیمپ په پلان کښي نیول سوی، دغو عملیاتو لسګونه زره قبایلي وګړي دې ته اړ کړي چي خپل کلی ولس پرېږدي او په بنو، پېښور او نورو سیمو کي د کډوالۍ ژوند وکړي، او د درملني لپاره کومه خاص وزله نلري.

زه پټه خوله وم هیڅ مي نه ویل یوازي د پلوشې خبري مي اوریدلې وې ویل:

_ مقتصده! ته زما غږ اورې! زه هم د ډاکترانو له ټیم سره ځم، کېدای سي هلته مخابراتي شبکې کار نه کوي او هم دارنګه موږ ته د ټلیفون

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولو اجازه هم نسته، ځکه مي وغوښتل درسره خبري وکړم لطفاً په دعا کي مي ياده لره، اړيکه يې پرې سوه کله چي ما وغوښتل يوځل بيا ورسره اړيکه ونيسم ټليفون يې بند سوی وو.

★★★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

تلویزون ته ناست وم خبریال وویل:
_ پاکستاني پوځ ادعا کوي په تېرو دریو کلونو کې چې ضرب عضب عملیات یې پیل کړي تر ۳۵۰۰ پوري وسلوال او د هغوی قومندانان وژلي دي خو ولس پوښتنه کوي چې وژل شوي کسان څوک دي، نومونه یې څه دي، او د کوم ځای اوسیدونکي وو.
یو بل کس د تلویزون له خبریال سره خبري کوې او ویل یې:
_ ترڅو چې د ښو او بدو ترهګرو د توپیر تګلاره نه وي ختمه شوې او د اسلام اباد دښمن د کابل او نوي ډلي دښمن نه وي ګڼل شوی تر هغو پوري به نه په پاکستان کي ترهګري ختمه شي او نه به دا عملیات کومه پایله ولري.
د پلوشې تر تګ وروسته هیڅ نه پوهیدم څه وکړم، زړه مي غواړي څو شیبې په دا خپلو غوږونو کښي ګوتي ونیسم، چیغي په سینه کښي ښخي کړم او هغه غمونه چي د خوځیدو نه دي د یاد په امسا یې د خیال په کوڅو کښي نادرکه کړم، ژوند په کولو ارزي اکثر زما څخه د اوبو له غاړي یا د تورو شپو په رڼولو تېر سي، څوک به دا هم وایي د چا سترګي به یادوم ممکن که د پرهرونو په ګنډلو بوخت وم څوک به را یاد سي، ناممکن په اړه یې تر یو غزل زیات فکر وکړم، نیمه شپه ده، دکتاب تر څو ومي پاڼي تېر سوی یم، یوځل بیا لومړی پاڼه را اړوم موضوع یې څه وه، نه پوهیږم فکر مي ګډ وډ دی هم دا اوس کتاب ږدم، د تلویزون نندارې ته کښېنم، دا به څووم چینل وي چې زما نه خوښیږي، نن تر هغه فلم هم تېر سوم کوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي به ما په ډېر خوند سره کاته، غواړم ګوښه ووسم، موبایل مي باید کېږدم، عینکي په میخ ځوړندي کړم، سر ته بالښت کېږدم او ویده سم، دا څو ساعته ووتل لا ویښ یم خوب نه راځي، کله، کله فکر کوم فکر مي خراب سي، نه پوهېږم شپه څنګه تېره سوه، څه وخت خوب وړی وم، په سبا ورځ مي زړه وغوښتل د پلوشې لیک ته ځواب ووایم، ورځ ټوله فکرونو وخوړه، لمر د راوي سیند پښو ته ورولوید، زما په څېر یې د ټولي ورځي ستړیا د غرونو په رڼو اوښکو کي پرېمنځله، شپون د خپلي رمې تر شا تنده تر خپل وار پوري ساتلي وه، تر اوبو ټوپ سوم ښار ته مي په نری لاره مړاوي، مړاوي قدمونه وهل ښار ته له رسېدلو سره سم د کتابخانې په زینو ختم سیبنه یې بنده وه ، د پارک ژی ته مي د تنهایي سوړ ماښام رسولی، له جیبه مي د پلوشې لیک راویست، د سړک له غاړې سره مي د هوټل په تناره لمبه کړ، یو ګیلاس اوبه مي وڅښلې، انتظار تر نیمي شپې دی، که نن بیا د درد تناکي را ویښې سوې سهار ته به مي سترګي ووځي.

ماخستن په لیک لیکلو بوخت سوم

السلام علیکم...!

زړه خو به مې هر وخت غوښتل چي درته ووایم، دا دریم کال دی چي مونږ یو بل پېژنو ډېر رازونه او خاطرې مو له یو بل سره شریکي دي ، خو ما تر اوسه پوري تاسو ته لا هم هغه خبره نه ده کړې چي دوه کاله وړاندي مي باید درته کړې وای، پوهېږم چي زما دا خبره نه هم نن تاته ارزښت لري او نه یې کوم بل وخت درته ارزښت درلود یا به یې ولري، د دې خبري څرګندوني ته هیڅ اړتیا نه وینم، په زړه او روح مي بار دی، ځوروي مي، ژوند نیمګړی دی، ښایي سبا په رڼو سترګو نه ووینم، ما ډېر ناوخته کړو، ملامت یم، غواړم د زړه تناکه مي وچوي هغه تناکه چي له څو کلونو مي په زړه ولاړه ده او دردوي مي، داسي شیبه ه زما نه په یاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیږي چي ستا لیکل شوي کرښي ولولم او ښکي مي نه وي بهیدلي، دا تر ټولو سخته ده چي زما د اوښکو د بهیدلو علت څه دی ، زه ولي ژاړم هیڅ نه پوهیږم .

دا لیک چي تاته یې لیکم په داسي حال کي چي لاسونه مي پړک اخیستي، د زړه درزا په غوږښو اورم، د تلویزون غږ بند دی، د چای پیاله راته سړه شوې ده په غړپ کولو نه ارزي، زه ډېره بخښنه غواړم چي اوس هم نشم کولای چي په هم دې لیک کي د خپل زړه خبره ستا زړه ته درولیږم،،

کاغذ مي له کتابچې را شیري کړ، نغښتی، نغښتی مي په جیب کي واچاوه، نه پوهیدم څنګه به دا لیک پلوشې ته ولیږم، هغه اوس دلته نسته او تیلیفون یې هم مسلسل بند وي، آیا پلوشه به هم په عملیاتو کي وژل سوي وي، چیرته به وي، څه به کوي، مړه ده که ژوندۍ؟

دا او دې ته ورته نوري ډېري خبري مي په ذهن اخته وې، چي د پلوشې زنګ راغی، ژر مي ځواب ورکړ، نا پامه مي تر خولې ورووتل:

_ سلامونه زما ګراني چیرته یې، ولي دي داسي پرېښودم؟

بیرته غلی سوم لکه پخپلو الفاظو چي پښېمان وم، ما داسي کله غوښتل ممکن دا به د زړه او روح ناره وه، تیلیفون مي له لاسه ولوید، وارخطا غوندي ودریدم، په تکرار سره یې ځووم زنګ راغی، د ځوابولو جرئت مي نه درلود، حوصله مي له لاسه ورکړې وه، په هم دې وخت کي د پلوشې پیغام راغی ,, زما زړګیه هیله ده ما وبخښه، زه پوهیدم چي تاته به ډېره یادیږم، دلته مخابراتي شبکې کار نه کوي نن چي رخصت وم له خپلو ملګرو زه د بلوچستان شاه نوراني مزار ته په چکر روانه یم د لاري په اوږدو کي درته زنګ وهم، بیا هم درته وایم هیله ده ما وبخښه ،، د پیغام تر لوستلو وروسته مي بیا هڅه وکړه چي زنګ ورته ووهم، نمبر یې بند سوی وو.

★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تلویزون پردې ته ناست وم، په یوه او دوه یې نه پوهیدم، ماښام ناوخته مې ځان ته یو چای را وغوښت، چای یې لا نه وو راوړی چې د تلویزون په پرده بیړنی خبر سو، د تلویزون ویاندې په ډېره بیړنۍ لهجه خبري کولې او په تکرار سره یې هم دا یوه خبره کړه ,,چې د بلوچستان په خضدار سیمه کې چاودنه شوې ده ،،

مسلسل یې له خپلو خبریالانو سره اړیکه نیوله زه هم پټه خوله ورته ناست وم، دا وخت د دوکان خاوند هم راغی، د پیښې د لا ښه تفصیل لپاره یې چینل بدل کړ، د تلویزون په پرده په غټو ټکو لیکل سوي وو (د بلوچستان په خضدار سیمه کې د «شاه نوراني» په نامه زیارت کې چاودنه شوې چې په نتیجه کې یې شاوخوا پنځوس تنه وژل شوي او شاوخوا سل تنه پکې ټپیان شوي دي) ځمکه راباندې وګرځیده، په هیڅ نه پوهیدم، د پلوشې نمبر پرلپسې بند وو، پیغامونه مې ورته ولیږل هیڅ ځواب یې نه راته.

رسنیو هم دا یو خبر تازه کاوه او مالومات یې خپرول، یو تن خبریال په خپلو خبرو کې وویل:

نن د شنبې په ماښام په دې مزار کې له پنځو تر شپږ سوه زیارت کوونکي موجود وو چې نابیره ورباندې چاودنه وشوه او په نتیجه کې یې شاوخوا یو نیم سل کسانو ته مرګ ژوبله واوښته.

د چاودنې یوه عیني شاهده وایي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

"چاودنه وشوه، موږ له خپلو بچیانو سره د پیښي له ځایه په منډه را ووتلو، په مزار کي عُرس روان وو، د ښځو رقص یا «دهمال» شروع وو، چاودنه وشوه."

د عیني شاهدینو په وینا په مزار کي چي خلک راټول وو، ځکه هم زیاتو خلکو ته پکي مرګ ژوبله واوښته.

یو بل عیني شاهد وایي:

"موږ ولاړ وو خلک د وجد په حالت کي وو، نابېره چاودنه وشوه، د هیڅ چا پر حالت دچا حال نه وو، خلکو منډي وهلې، هلته اتیا نیوي کسان په وینو کي لت پت پر ځمکه پراته وو.

شپه په داسي حال کي چي ځمکي د خوب لپاره ځای نه راکاوه راباندي تېره سوه، د لمانځه تر ادا کولو وروسته مي موبایل راواخیست ما غوښتل چي د پلوشې حال واخلم د روقیې په پیغام مي سترګي ولګیدلې:

هڅه مي وکړه درسره خبري وکړم ته لکه چي ویده سوی وې کېدای سي خبر سوی به هم یې چي د صوفیانو په مزار کي چاودنه سوې ده،زه هم دا اوس کوټي ته روانیږم په پرونۍ پېښه کي پلوشه او د پلوشې په شمول زموږ دوه نوري ډاکتراني هم شهیداني دي.

★★★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چي د پلوشې له مړيني خبر سوم، سر راباندي وګرځېده، په دواړو لاسو مي کلک ونيو په ځمکه کښېناستم، او له سترګو مي اوښکه را جلا سوه، د دې لپاره چي څوک را باندي پوه نسي له کوره را ووتم او دوکان ته راغلم، د غرمې وخت وو چي استاد د کوم کار لپاره دباندي ووت او زه يوازي پاتي سوم، زړه تنګي را باندي بار سوه، لکه ليونی سر مي د ميز په شيشه وواهه، له خپل ځايه را ولاړ سوم او د ځان وژني اراده مي وکړه. د استاد تر راتګ وړاندې د بريښنا تارونو په لوڅولو لګيا سوم، په ډېره تلوار او وارخطايي سره مي د چاقو په مرسته د بريښنا تارونه لوڅ کړل، له ژوند څخه ستړی او ماتي مي منلې وه، ما نه غوښتل نور يوه شيبه هم ژوندی پاتي سم، تارونه مي په موټ کې ونيول، کوم اثر يې نه وکړ، يو ځل بيا مي لاس ور وړ هم داسي وشول او هيڅ اثر يې نه راباندي وکړ ، وروسته پوه سوم چي بريښنا نه راځي او تر راتلو پوري يې نيم ساعت وخت پاتي دی.
د بريښنا د راتګ په طمعه وم چي استاد راغی، پرته له دې چي سلام واچوي يا د نور کله په څېر د کار په اړه خبري وکړي زما سترګو ته ځير سو او وې ويل:
_ په تا څه شوي دي؟ سترګي دي ولي داسي سرې اوښتي لکه ښه ډېر چي دي ژړلي وي.
زه غلی وم هغه خپلي خبري لا پسې اوږدې کړې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

_ په څو ، څو واره مي منع کړی يې چي تلويزون او موبايل ته ډېر مه ګوره، تا هيڅکله زما خبري و نه منلې، ته وګوره سترګي دي څرنګه لکه د وينو ډکي کاسې سرې، سرې اوښتي دي، راځه چي اوس ډاکتر ته ورسو، چي ښه سې.

ومي ويل:

_ زه ښه يم او نه غواړم ډاکتر ته ورسم، زما د سترګو درد پخوانی دی او دا له هغه وخته چي په مدرسه کي وم، تر نيمو شپو مي کتابونه لوستل، او بې خوبه به وم.

هغه وويل:

_ ته وګوره په هغه مخامخ هنداره کي ترڅو پوه سې زه ولي درته غصه يم، آيا ستا پام نه دی نن څه وړ ښکارېږې، لکه يو ښه ,,ګنهګار،، چي شراب يې څښلي وي، يا هغه قاتل چي ډېر بې ګنا انسانان يې وژلي وي.

ما نه غوښتل چي استاد هم ډاکتر ته راسره ولاړ شي

ورغبرګه مي کړه:

_وخت د کار دی ښه به دا وي چي ته په دوکان کي پاته شې زه پخپله هم دا اوس ډاکتر ته ورځم.

روغتون ته ورغلم کله چي خدمتګاري نجلۍ وليدم را وړاندي سوه او راته وې ويل:

_ آيا ته هم هغه ځوک يې چي تر دې وړاندي هم راغلی وې او د دې روغتون ډاکتر دي ملګری دی؟

که ته هم هغه ځوک يې نو بيا ولي د دې پر ځای چي ښه سې حالت دي ترپخوا هم خراب سوی.

ما څه نه ويل، دې تر لاس ونيوم او کتنځای ته يې بوتلم ،ډاکتر چي زه وليدم را ولاړ سو تر مټ يې ونيولم، ځوکۍ يې راته سمه کړه،

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښېناستم. ډاکتر زما سترګې او فشار وکاته، خپله اله یې په غاړه کې واچوله او په خبرو یې پیل وکړ:

_موږ د ځو لسیزو راهیسې د جګړې او لانجو له امله کړېږو چې دغه ناورینونه نه یوازې جسماني روغتیا بلکې زموږ او تاسو په رواني روغتیا یې هم اغیزه کړې ده.

خپګان او له حادثې وروسته رواني اختلالات د رواني ستونزو له معمولو اختلالاتو څخه دي چې پخوا به په زړو سړو او ښځو کې لیدل کېدل، له بده مرغه نوموړي رواني ستونزي په اوس وخت کې ستا غوندي په نورو ډېرو ځوانانو کې هم لیدل شوي دي.

چې باعث یې د دوامداره جګړې شتون، اقتصادي ستونزي، تاوتریخوالی ، بې سوادي او نور ګڼ شمېر لاملونه دي زه نه غواړم په هم دې اړه بحث اوږد سي باید ووایې چې کوم داسې درد دی چې تا ځوروي؟

دا ستا لپاره تکراري پوښتنه ده، مګر زما لپاره نوې ده ځکه چې تر اوسه پوري تا ځواب نه دی راکړی .

ومي ویل:

_ ډاکتره! زه نه پوهېږم د کوم یو درد څرېکه به وي چې ما تر نورو ټولو دردونو ډېر ځوروي، زما تر ټولو لوی ارمان چې له لیسې فارغ سم او بیا د خپلي خوښي په څانګه کښې پوهنتون ولولم هیڅکله پوره نسو ، په اتم ټولګي کښي وم چې زده کړې په هیواد کښي د نا امنۍ له امله راڅخه پاتي سوې، او کله چې ما وغوښتل د پلار په څېر ښه دیني عالم سم، عالم نه سوم، اوس هم چې را یاد یې کړم زما د همزولو له احساساتو سره څرنګه لوبې وشوې او په یوه بله بهانه یې د خپل مقصد لپاره قرباني کړل، په خپل حال شکر ادا کړم.

او بیا ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاکتر راتږدې سو وې ويل:
_ او بيا څه وشول ولي پخپله خبره کښي ودريدې؟
ومي ويل:
ما په دومره پټه خوله مينه وکړه چي زما چوپتيا چيغي ووهلې او ټول خپل، پردي يې راباندي خبر کړل، هرڅه مي وکړل د ميني لپاره، انتظار، سجدې، دعاوي، ژړاوي او ډېر هغه څه چي ناممکن وو ما يې د ممکن کولو لپاره هڅي وکړې، لاکن دا به زما نصيب وو، او بيا کله چي زه دلته راغلم، په کار مي پيل وکړ، له کاره سره بلد سوم...
پخپلو خبرو کي ودريدم ما نه غوښتل تردې زياتي خبري وکړم
ډاکتر وويل:
_ انديښني ،عاطفي ترينګلتوب، دزور ودونه، د کورنۍ او کوم خاص چا څخه جلاوالی دا هرڅه يو انسان په رواني ناروغۍ اخته کوي، زه يې په تا کښي نښي وينم، ته بايد د زړه حال بيان کړې چي زړه دي سپک سي او درملنه دي وسي.
ومي ويل:
_ د پلوشې سره د زړه تړل او هم دا رنګه هغه ليک چي هيڅکله به هغې ته نه ورسيږي ما اوس هم ځوروي.
بيا مي هغه ليک چي پلوشې ته مي ليکلی وو، ډاکتر ته ونيو، هغه ژر، ژر عينکي په سترګو کړې او د ليک په لوستلو بوخت سو، کله چي ليک يې پای ته ورساوه زما لاس يې پخپل لاس کي ونيؤ وې ويل:
_ مقتصده ! که ته پوه سې اوس هم کولای شې بيا بيرته يو نوی ژوند پيل کړې، ته وګوره لمر په لويدو دی، سهار به دا لمر له نويو هيلو سره را پورته کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

آرامتیا ته د رسیدو لپاره باید په خپل ژور خپګان باندې غلبه وکړې، د ژوند د مسایلو په وړاندې مثبت حالت ولره، په ډېره آرامۍ له خپله ځایه پورته شه.
دا وخت یې زه له کتنځایه خپلې خونې ته راوستم، کړکۍ یې خلاصه او څوکۍ یې راته سمه کړه، زما سترګې په هغه تابلو ونښتې چې د طبیعت منظره پکښې جوړه وه، رواني اوبه، دیوې پېغلې نجلۍ شوخ عکس دی چې د کیڼ لاس نرۍ سپینه ګوته یې په سرو شونډو کښې نیولې په مړوند کښې یې زرغونه بنګړې دي، شنې غټې سترګې او تور خنجر باڼه، په څنګ باندې راګوري ،ګاڼګوتۍ څڼې یې په مخ راپرتې دي په ښي لاس کښې یې کتابچه نیولې، په کتابچه د لمر غروب عکس دی، سپینه غاړه ډک، ډک غامبورې لري، په سوربخن کمیس کې ولاړه وه او د نجلۍ شاته یوه ونه ښکارېږي چې په ښاخونو یې مرغان ناست دي.
هغه وویل:
ـ کښېنه ! ته باید قدم ووهې، له خپلو دوستانو سره مشوره وکړې او هر څومره چې کولای شې له ځانه اندېښنې لرې کړه ، له ځان سره خبرې اترې وکړه، تر څو وکولای شې، د ژور خپګان او د راتلونکې ژوند په وړاندې یو کلک او ټینګ شخصیت وروزې.
په څوکۍ باندې کښېناستم، یو سوړ اسویلی مې وکېښ او ډاکټر ته مې وویل:
ـ زه نه پوهېږم څه وکړم ته وو ایه زه څنګه کولای سم یو نوی ژوند پیل کړم ؟
وې ویل:
ـ له خپل خدای سره راز و نیاز وکړه، او هغه ځواک چې الله (ج) پورې اړوند دی، هغه ته یې پرېږده، چې هغه خپلې چارې کنټرول کړي ، هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کسان چي تل برید کوي او ویره خپروي، د مؤمنانو او آرامه انسانانو په پرتله ډېر لږ بریا ته رسیږي .

دا وخت روغتون له ناروغانو ډک سوی وو، او د ډاکتر په طمعه ناست وو، خدمتګاره نجلۍ دا ځووم ځل دی چي په ډاکتر پسې راغله، زه یې رخصت کړم او د سبا لپاره یې بیا وبللم، پرلپسې یوه اونۍ ډاکتر ته ورتلم او هغه به راسره په بېلا بېلو موضوعګانو خبري کړې، کله، کله به یې دومره وژړولم چي سترګي به مي له اوښکو وچي سوې، درد به یې کاوه.

زه اوس تر پخوا ډېر ښه سوی وم، ډاکتر به ویل:

خپلو سترګو ته استراحت ورکول او څو دقیقو لپاره د سترګو پټول، شنو ځایونو او روانو اوبو ته کتل، څو شیبو لپاره ژوره او آرامه ساه اخیستل او د یاداشت کتابچه کي خپل ځورونکي خاطرات لیکل ټولي هغه لاري چاري دي چي په ژور خپګان اخته کس سره مرسته کولای شي.

★★★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

په افغانستان کي د ملي يوالي حکومت له ګلبدين حکمتيار سره د سولي تړون لاسليک کړ، په هم هغه ماښام مي له خپل مشر ورور سره دا پريکړه وکړه چي موږ او زموږ کورنۍ هم بايد ژر تر ژره خپل هيواد ته ستانه شي.
«دغه هوکړه په (۱۳۹۵ل د تلي ۸) ولسمشر محمد اشرف غني او ګلبدين حکمتيار لاسليک او سمدلاسه يې د عملي کېدو ډاډ ورکړشو.»
په هم دې شپه تر سهاره پوري کړکۍ ته ويښ پروت وم او له سپوږمۍ سره مي د ماضي ترخه کيسه تېروله .سهار چي
آئينې ته ودريدم خپل ګنهګار مخ مي وليد، ور نژدې سوم سترګي مي په سترګو کښې ښخي کړې، د ډوال مي په سوک وواهه په هنداره کي مي ځان مخاطب کړ او ورته ومي ويل :
_ په رښتيا سره چي ته لوی ګنهګار يې ! يوازي دا نه ده چي تا د خپل خدای نا فرماني کړې بلکه تا پخپل ځان ظلم کړی، له ژونده تېښته بريالیتوب نه دی.
بيا مي مخ ته يوه لپه اوبه ور واچولې له ځانه سره مي وويل:
له انسان پرته بل هيڅ داسي مخلوق نسته چي له ژونده يې زړه تور سوی او ځان يې وژلی وي.
هو که ته داسي لکه دا نن او پرون په وړو، وړو خبرو مايوسه کېدې نو په دې پوه سه چي ته لا تر اوسه لوی سوی نه يې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ورځ چې ما په خپل خیال کي خپله جنازه په اوږو اخیستې روان وم، یو ناڅاپه چیغه مي تر غوږ سوه، له خپل سیوري سره ودریدم، له دوهمي چیغي سره یې پوه سوم چې امید راپسې راغی، یوه شیبه د فکر دېوال ته ودریدم، له ډېري ژړا کمزوری سوم، لویدم، پورته کېدم، امید تر لاس ونیوم راپورته یې کړم په مخ، مخ یې دوه زور وري څپیړي راکړې او وې ویل:

لتا مي دا طمعه نه کېده چې ته دي زما په ناخبری کښي خپله جنازه خاورو ته وسپارې، زما پر مخ چې تودې اوښکي رواني وې د دریدلو هیڅ توان مي نه درلود ورغبرګه کړه:

ما همېشه په تنهایي کښي ستا لاس نیولی او تا همېشه داسي پرېښودم نن چې راوګرځېدې خپل ځان راباندي وزن کوې، ولي زما فکر دومره غدار قاضي درته ښکاره سو؟

هغه خپل تندي ته په لاس ټس ورکړ:

اووف ته هیڅکله پوه نه شوې آیا تا کله له خپل سیوري پوښتلي چې ولي په تیاره کي له تا تښتي او په رڼا کي درسره وي؟

یوه شیبه غلی سوم او بیا مي له خپل سیوري وپوښتل:

تا ولي یوازي په رڼا کښي زما لمن نیولې وي؟

هغه زما د حرکتونو پېښې وکړې او وې ویل:

دا مي لتا زده کړل، څرنګه چې یو انسان تر خپل مقصد پوري د بل چا لمن نیسي او هم دارنګه زه تل د حقایقو تر پښو لاندي تړلی یم؛ پوښتنه مي وکړه:

حقایق څه دي؟

_ حقایق هر هغه څه چې په تور کي سپین او په سپین کي تور راباسي لکه رڼا.

ورغبرګه مي کړه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

_ د هر شعور او لاشعور شي سره د خپل وجود سيوری وي تا کله په هم دې اړه فکر کړی؟

زما په څېرې يې لاس تر زني لاندي کېښود په مغروره لهجه يې وويل:

_ کېدای سي دوئ نه پوهيږي زه ولي د دوئ لمن نيسم مګر زه دومره پوهيږم هيڅ يو حقيت له عقل او سترګو پټېدلی نه شي، زه يو سيوری يم چي تاسو ته ستاسو د وجود شتون بيانوم تل هڅه وکړئ له تيارې رڼا ته ووځئ، تياره حقايق وژني د خپل وجود شتون درک کړئ، تر څو چي هم دا د حقيقت شتون ممکن وي ناممکن که ما تياره چيرته زندی کړي ،کله چي ما خپل شتون درک کړ، اميد مي تر لاس ونيو را ولاړ سوم، يوځل بيا د خپل منزل پر لوري زړه نا زړه له ځان سره وخوځيدم، لمر په ژوند باندي تودخه خرڅوله .

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library